

Národní plán zavedení eura v České republice

Národní plán zavedení eura v České republice

Část I Základní informace

1	Úvod	7
1	Přehled již uskutečněných kroků	8
2	Scénář jednorázového přechodu na euro	
2	Základní zásady zavedení eura v ČR	10
3	Harmonogram zavedení eura	13
4	Proces přípravy na zavedení eura	14
1	Postup evropských institucí při rozšiřování eurozóny	15
2	Aktualizace Národního plánu zavedení eura	
3	Institucionální zabezpečení zavedení eura v ČR	
1	Národní koordinátor a Národní koordinační skupina	16
2	Pracovní skupiny Národní koordinační skupiny pro zavedení eura	
3	Organizační výbor Národní koordinační skupiny pro zavedení eura	17
4	Způsob hodnocení příprav na zavedení eura	
5	Shrnutí základních úkolů v jednotlivých sektorech	18
1	Banky a ostatní subjekty finančního sektoru	
2	Veřejné finance a veřejná správa a samospráva	
3	Nefinanční sektor a ochrana spotřebitele	19
4	Legislativní potřeby zavedení eura	21
1	Přehled legislativy týkající se zavedení eura včetně judikatury	
2	Promítnutí zavedení eura do právního řádu České republiky	22
5	Zdroje informací a komunikace	23
6	Informační a statistické systémy	
7	Hlavní úkoly Národní koordinační skupiny pro zavedení eura pro rok 2007	24
6	Doporučení národního koordinátora zavedení eura	26
7	Institucionální struktura příprav na zavedení eura	27

Část II Konkretizace úkolů v jednotlivých sektorech

1	Úvod	31
----------	-------------	-----------

2	Banky a ostatní subjekty finančního sektoru	31
1	Zavedení eura do hotovostního oběhu	
1	Zajištění dodávek eurobankovek	
2	Zajištění výroby a dodávek euromincí	
3	Předzásobení bank a nefinančních subjektů	32
4	Zásobení bankomatů a jejich konverze	
5	Výměna bankovek a mincí, duální cirkulace a stažení bankovek a mincí národní měny	33
6	Přeprava, skladování a ochrana hotovostí	
7	Likvidace bankovek a mincí české měny stažených z oběhu	
8	Komunikace s odbornou i laickou veřejností k otázkám zavedení eura, výměna bankovek a mincí české měny stahovaných z oběhu	34
2	Zavedení eura do bezhotovostního oběhu	
1	Zajištění účasti ČNB v systému TARGET, zajištění úprav systému CERTIS	
2	Konverze účtů, platebních karet a dalších platebních nástrojů	35
3	Subjekty finančního sektoru a euro, informační systémy, ochrana spotřebitele ve finančním sektoru	36
1	Konverze cenných papírů a dalších produktů finančního trhu	
2	Přizpůsobení organizátorů trhů a vypořádacích systémů, adaptace tržních indexů	
3	Konverze informačních technologií	37
4	Přehled opatření v souvislosti s ochranou spotřebitele, přecenění cenných papírů	
4	Přehled nutných legislativních změn	38
1	Provedení úprav v českém právním řádu, aby ČR splnila podmínky pro zavedení eura	
2	Legislativní opatření směřující k vlastnímu zavedení eura	
5	Závěr, shrnutí, hlavní doporučení	39
6	Indikativní harmonogram úkolů spojených se zavedením eura ve finančním sektoru	40
3	Veřejné finance a veřejná správa a samospráva	44
1	Státní rozpočet, rozpočty územních samospráv a státní fondy	
1	Vztah k sociálnímu zabezpečení a veřejnému zdravotnímu pojištění	
2	Správa státního dluhu a finančního majetku státu	45
3	Účetnictví, výkaznictví, daně, cla, mzdy a platy	
1	Účetnictví	
2	Daně	
3	Cla	46
4	Soudní a správní poplatky	
5	Místní poplatky	
6	Platy	47
4	Ceny	
5	Sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění	
1	Důchodové pojištění	
2	Nemocenské pojištění	48
2	Veřejné zdravotní pojištění	
6	Konverze informačních systémů	
7	Legislativní stránka zavedení eura ve veřejné správě	49
4	Nefinanční sektor a ochrana spotřebitele	50
1	Konverze cen a duální označování cen	
2	Duální cirkulace	51
3	Etika přechodu na euro	

4	Monitoring cen, kontrola a řešení sporů.....	52
5	Hlavní podnikové aspekty přechodu na euro	53
1	Aspekt kapacitní	54
2	Nutnost investic do přizpůsobení podnikového výkaznictví, počítačových systémů, software/hardware pro zpracování dat a v neposlední řadě také do školení zaměstnanců	
3	Aspekt finančního řízení, plánování a účetnictví	
4	Aspekt předzásobení eurem	55
5	Aspekt nového definování pozice firmy na trhu ve střednědobém a dlouhodobém horizontu.....	
5	Legislativní potřeby zavedení eura.....	56
1	Charakteristika úkolů spojených se zavedením eura.....	
1	Příprava Obecného zákona.....	
2	Příprava nového zákona o České národní bance	57
3	Příprava Harmonogramu legislativních prací.....	
1	Způsob rozdělení právních předpisů do skupin.....	58
2	Doporučení pro předkladatele jednotlivých návrhů	59
3	Identifikace právních aktů regionální a místní samosprávy	60
4	Časový rozvrh legislativních prací souvisejících se zavedením eura.....	
1	Příprava Obecného zákona.....	
2	Příprava nového zákona o ČNB	
3	Příprava Harmonogramu legislativních prací souvisejících se zavedením eura.....	
6	Zdroje informací a komunikace.....	61
1	Cíle informování o zavedení eura v ČR.....	
2	System a principy komunikace	62
3	Institucionální zajištění.....	63
4	Cílové skupiny	
5	Nástroje komunikace.....	
1	Logo a slogan informační kampaně.....	64
2	Průzkumy veřejného mínění	
6	Časový harmonogram kampaně.....	
7	Finanční zajištění	66
8	Úkoly v období před vstupem do ERM II.....	
7	Informační a statistické systémy	
1	Opatření pro ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy.....	
2	Opatření pro subjekty územní samosprávy	67
3	Opatření pro zavedení eura v podnikatelské sféře.....	
4	Popis nejdůležitějších úkolů.....	68
5	Postup pro konverzi statistických databází a IS.....	
1	Doporučení pro přizpůsobení informačních a statistických systémů	69
6	Náklady, rizika a doporučení spojená s přechodem na euro	70
1	Náklady.....	
2	Rizika	
3	Doporučení	
7	Seznam úkolů v oblasti informačních a statistických systémů	
Část III	Slovník základních pojmů.....	73

Část I

Základní informace

1 Úvod

Česká republika se v souvislosti se vstupem do Evropské unie zavázala přijmout společnou měnu euro¹. Česká republika se automaticky účastní třetí fáze Hospodářské a měnové unie, ale jako země, na kterou se vztahuje přechodná výjimka² pro zavedení eura ve smyslu čl. 122 Smlouvy o založení Evropského společenství (dále jen ES). To znamená, že ČR dosud nezavedla euro, protože nesplnila nezbytné podmínky pro zavedení jednotné měny vyplývající z práva EU. V důsledku toho se na ni nevztahují některá ustanovení práva EU, zejména o změně národní měny. Přechodnost této výjimky ovšem nezbavuje členský stát povinnosti přijmout euro, k čemuž se ostatně Česká republika zavázala v čl. 4 Aktu o přistoupení ČR k EU.

Země s přechodnou výjimkou je povinna usilovat o zavedení eura v nejbližším možném termínu. Podmínkou pro přijetí do eurozóny je splnění vstupních makroekonomických kritérií (tzv. maastrichtská kritéria, podrobněji viz str. 12) a provedení některých legislativních úprav, včetně přijetí nové legislativní úpravy o postavení a působnosti centrální banky. Vzhledem ke komplexnosti procesu zavádění eura je nutná také kvalitní institucionální příprava pod vedením vládou určeného národního koordinátora zavedení eura v České republice a jím vedené Národní koordinační skupiny. Po splnění vstupních kritérií dojde ke zrušení výjimky pro zavedení eura, a to přibližně půl roku před plánovaným zavedením eura, v té době bude také stanoven přepočítací koeficient určující fixní konverzní kurz české koruny k euru (podrobněji viz kapitola 3 *Harmonogram zavedení eura*).

Vedle splnění ekonomických a právních kritérií je neméně podstatné zajistit přechod na euro v oblasti technické, institucionální a legislativní. Na základě

tohoto závazku a v souvislosti s předpokládaným vstupem České republiky do eurozóny uložila vláda České republiky usnesením ze dne 23. listopadu 2005 č. 1510 o institucionálním zajištění zavedení eura v České republice vypracovat Národní plán zavedení eura v České republice. Národní plán zavedení eura v České republice (dále také jen „národní plán“) představuje dokument, ve kterém je obsažen plán jednotlivých technických, organizačních a legislativních kroků, jež je nezbytné uskutečnit pro bezproblémové a úspěšné zavedení eura v České republice. Zkušenosti zemí, které již euro přijaly či které se k přijetí eura blíží, ukazují, že včas připravený a průběžně aktualizovaný plán umožňuje přípravu všech subjektů s dostatečným časovým předstihem a výrazně tak omezuje problémy a snižuje náklady na zavedení eura.

Národní plán zatím neobsahuje termín zavedení eura v České republice, ale popisuje jednotlivé kroky a změny, které bude nutno provést, stanoví způsoby řešení těchto změn, doporučuje postupy orgánům státní správy, územní samosprávy i subjektům mimo státní správu v procesu přechodu na jednotnou měnu euro a stanovuje harmonogram úkolů a dalších kroků směřujících k zavedení eura v České republice. Konkrétní termín, ke kterému bude Česká republika usilovat o zavedení eura, bude stanoven vládou. Jako podklad pro rozhodnutí vlády o zavedení eura v České republice slouží každoročně připravovaný materiál Ministerstva financí České republiky a České národní banky vyhodnocující sladěnost české ekonomiky se stanovenými předpoklady vstupu do eurozóny. Dalším zásadním materiálem je Konvergenční program České republiky, který stanovuje trajektorii zlepšení stavu veřejných financí tak, aby Česká republika splnila zmiňovaná maastrichtská kritéria udržitelným způsobem (viz str. 12). Rozhodnutí o načasování opatření, které ve svém konečném důsledku povedou k zavedení eura, jsou v kompetenci členského státu. Konečné posouzení, zda podmínky pro zavedení eura byly splněny, však náleží orgánům EU (viz kapitola 4.1).

¹ V tomto materiálu je dále používána terminologie vycházející z Metodických pokynů pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii, schválených usnesením vlády ČR ze dne 12. října 2005 č. 1304.

² Vedle států s přechodnou výjimkou ještě existují členské státy, které si dohodly trvalou výjimku pro zavedení jednotné měny, což je případ Velké Británie a Dánska. Tento režim však země nově vstupující do EU nemohly využít.

Národní plán zavedení eura je rámcovým dokumentem, který je určen všem subjektům české ekonomiky a společnosti. Úvodem jsou definovány základní zásady, na kterých bude zavedení eura v České republice založeno, dále je stanoven harmonogram dalších kroků a zpřesňování národního plánu a popsáno institucionální zabezpečení zavedení eura v České republice. Těžištěm národního plánu je identifikace úkolů v jednotlivých oblastech, a to včetně odpovědnosti, časové náročnosti, kontrolních termínů a termínů splnění tak, aby státní správa, samospráva i soukromý sektor mohly začít s včasnou přípravou. Důraz je v této fázi kladen na ty kroky, jež je vhodné a potřebné učinit ještě před oficiálním stanovením cílového data zavedení eura v České republice.

Jak vyplývá z usnesení vlády č. 1510 ze dne 23. listopadu 2005, je gestorem celého procesu přípravy na zavedení eura v České republice ministerstvo financí, které Národní plán zavedení eura v České republice vypracovalo v těsné spolupráci s Českou národní bankou. Na přípravě materiálu také významně spolupracovaly ministerstvo průmyslu a obchodu, ministerstvo spravedlnosti a ministerstvo informatiky za odborné spolupráce profesionálních a sociálních partnerů a dalších institucí (viz též kapitola 7 *Institucionální struktura příprav na zavedení eura*).

1 Přehled již uskutečněných kroků

Přípravy na zavedení eura v České republice byly zahájeny vypracováním společného dokumentu vlády a České národní banky Strategie přistoupení České republiky k eurozóně schváleného usnesením vlády č. 1026 ze dne 13. října 2003 a již výše uvedeným usnesením vlády č. 1510 ze dne 23. listopadu 2005, kterým vláda schválila materiál Institucionální zajištění přijetí eura v České republice. Na základě tohoto usnesení byl jmenován národní koordinátor pro zavedení eura a ustavena Národní koordináční skupina pro zavedení eura v ČR. Původním pracovním předpokladem vycházejícím zejména ze Strategie přistoupení České republiky k eurozóně bylo přijmout euro v České republice k 1. lednu 2010.

Rozhodnutí vlády ze dne 25. října 2006 nevstoupit v roce 2007 do systému směnných kurzů ERM II ovšem tento termín vylučuje. Do konce srpna 2007 bude vládě předloženo posouzení strategie přijetí eura Českou republikou.

Materiál Strategie přistoupení České republiky k eurozóně představuje společný a koordinovaný přístup ministerstva financí, ministerstva průmyslu a obchodu a České národní banky k základním otázkám spojeným s přístupem České republiky ke společné měně. Shrnuje základní východiska procesu integrace České republiky do evropské měnové struktury a formuluje očekávané pozitivní efekty a možná rizika přistoupení k eurozóně. Dokument doporučuje zavedení společné měny euro, jakmile pro to budou vytvořeny vhodné ekonomické podmínky, zejména realizace procesu nominální i reálné konvergence české ekonomiky s ekonomikou eurozóny včetně provedení nutných strukturálních reforem.

Národní koordináční skupina zpracovala a vládě předložila materiál Volba scénáře zavedení eura v České republice. Na základě provedených analýz a z nich plynoucího doporučení všech pracovních skupin Národní koordináční skupiny byla jednoznačně jako nejvhodnější a současně nejméně nákladná doporučena varianta jednorázového přechodu na euro, tzv. velkého třesku, tedy současného zavedení eura do hotovostního i bezhotovostního oběhu. Jako scénář zavedení eura v České republice vláda schválila variantu jednorázového komplexního přechodu na euro se současným zavedením bezhotovostního i hotovostního eura v jeden časový moment³, a to usnesením č. 1200 ze dne 25. října 2006.

1.2 Scénář jednorázového přechodu na euro

Vládou schválený scénář jednorázového komplexního přechodu na euro (tzv. velkého třesku) je rozdělen do pěti časových fází:

³ Tedy variantu nazývanou „velký třesk“.

Předpřípravná fáze před rozhodnutím o zrušení výjimky pro zavedení eura – ve všech činnostech se používá česká koruna, probíhají technické přípravy na změnu.

Přípravná fáze po rozhodnutí o zrušení výjimky pro zavedení eura a před dnem vstupu do eurozóny – ve všech platbách se používá česká koruna, ceny v obchodech, údaje na výplatních páskách, konečné zůstatky na výpisech z bank a podobně jsou uváděny v korunách i v eurech na základě přepočtu podle stanoveného přepočítacího koeficientu - tzv. duální označování cen (jeho konkrétní rozsah bude upřesněn v aktualizaci národního plánu). Předpokládaná délka této fáze je přibližně půl roku.

Období duální cirkulace – dnem zavedení eura musí být všechny bezhotovostní platby prováděny v eurech, pro hotovostní platby mohou být používána eura i české koruny. Česká koruna je postupně stahována z oběhu. Obchodníci mají povinnost zákazníkům vydávat pouze eura, pokračuje také

duální označování cen. Trvání období duální cirkulace bude 2 týdny, a to v závislosti na konkrétním datu vstupu (tak aby se jednalo o celé dva kalendářní týdny).

Období mezi koncem duální cirkulace a koncem duálního označování cen – ve všech transakcích je používáno výhradně euro, ale pro lepší porovnání cen jsou hodnoty v obchodech i na různých výpisech stále uváděny také v českých korunách. Období bude trvat do konce kalendářního roku, kdy bylo euro zavedeno (za předpokladu zavedení k 1. lednu).

Závěrečná fáze zavádění eura – po ukončení povinného duálního označování cen budou veškeré transakce uváděny v eurech. Obchodníci mohou dobrovolně dále uvádět také ceny v korunách, ale nebude to po nich vyžadováno.

Další informace o průběhu zavádění eura jsou uvedeny v kapitole 3 *Harmonogram zavedení eura*.

Zdroj MF ČR

2 Základní zásady zavedení eura v ČR

Jednorázové zavedení eura

Euro se zavede k jednomu termínu jak v bezhotovostní formě, tak ve formě bankovek a mincí, tedy bez využití přechodného období (tzn. jedná se o zmíněný scénář tzv. velkého třesku), ve kterém by euro fungovalo jako bezhotovostní měna.

Duální cirkulace – krátké období paralelního oběhu eura a české koruny po termínu zavedení eura

Zákonným platidlem ode dne zavedení eura bude na území České republiky euro a české bankovky a mince budou postupně stahovány z oběhu. V bezhotovostním oběhu se od data zavedení eura bude používat výlučně euro. Během krátkého období duální cirkulace, které bude trvat dva celé kalendářní týdny, bude možno na území České republiky platit i korunovými bankovkami a mincemi. Obchodníci ale budou povinni vydávat zákazníkům pouze eura. Po skončení duální cirkulace (někdy nazývané také souběžný či paralelní oběh) bude zákonným platidlem v České republice výlučně euro.

Zajištění kontinuity právních nástrojů

Zavedení eura v České republice neovlivní platnost smluv a jiných právních nástrojů, přičemž právními nástroji se rozumějí právní předpisy, správní akty, soudní rozhodnutí, smlouvy, jednostranné právní akty, platební nástroje jiné než bankovky a mince a ostatní nástroje mající právní účinek⁴. Všechny smlouvy, které obsahují údaje v českých korunách, zůstanou po zavedení eura nadále platné. Hodnoty v korunách se budou považovat za hodnoty v eurech přepočítané s použitím přepočítacího koeficientu. Zavedení eura nebude mít za následek změnu jakékoliv podmínky smlouvy nebo jiného právního nástroje, nebude moci být důvodem

⁴ Čl. 1 nařízení Rady (ES) č. 1103/97 ze dne 17. června 1997 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura, ve znění nařízení Rady (ES) č. 2595/2000. Čl. 1 nařízení Rady (ES) č. 974/98 ze dne 3. května 1998 o zavedení eura, ve znění nařízení Rady (ES) č. 2596/2000 a nařízení Rady (ES) č. 2169/2005.

k osvobození od dluhu nebo výkonu smlouvy či jiného právního nástroje a zavedení eura neposkytne smluvní straně důvod k jednostranné změně smlouvy nebo k jejímu vypovězení. Zavedení eura nemá ovšem vliv na smluvní volnost subjektů a smluvní strany mohou po zavedení eura na základě vzájemného souhlasu smluvní podmínky jakkoliv měnit. Zavedení eura v případě smluv či jiných právních nástrojů s pevnou úrokovou sazbou nemá vliv na změnu nominální úrokové sazby splatné dlužníkem.

Pravidla pro použití přepočítacího koeficientu

Při převodu (konverzi) korunových hodnot na eura bude možné použít pouze přepočítací koeficient, který bude stanoven Radou EU ve zvláštním nařízení (půjde o novelu nařízení Rady č. 2866/1998). Všechny korunové hodnoty se proto budou přepočítávat pouze na základě tohoto koeficientu a nebude možné použít kurz jiný. Přepočítací koeficient bude stanoven na šest platných číslic a bude vyjadřovat ekvivalent jednoho eura v českých korunách (tedy 1 EUR = XX,XXXX CZK). Přepočítací koeficient nesmí být zaokrouhlován ani upravován na menší počet platných číslic.

Pravidla zaokrouhlování

Ode dne zavedení eura v České republice bude nutné považovat odkazy v právních nástrojích na české koruny za odkazy na euro přepočítané podle stanoveného přepočítacího koeficientu⁵. Peněžní částky, které byly stanoveny v korunách, ale které mají být zaplacené v eurech, se zaokrouhlí na nejbližší eurocent. U souhrnné účtovaných služeb se zaokrouhlí konečná hodnota, nikoliv jednotlivé částkové položky. Při konverzi korunových hodnot na eura nemohou být požadovány žádné s tím spojené poplatky. Ve zvláště určených případech bude stanoveno specifické zaokrouhlování, zejména u daní a poplatků a blokových pokut.

⁵ Nařízení Rady (ES) č. 974/98 ze dne 3. května 1998 o zavedení eura. Toto ustanovení bude zároveň obsaženo v tzv. Obecném zákoně o zavedení eura v ČR.

Úprava pravidel pro zaokrouhlování

Problematiku zaokrouhlování upravuje nařízení Rady (ES) č. 1103/97 ze dne 17. června 1997 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura, ve znění nařízení Rady č. 2595/2000 z 27. listopadu 2000 (vyložené Evropským soudním dvorem ve věci C-19/03 a nově též rozsudkem ve věci C-359/05). Principy zaokrouhlování budou co nejpodrobněji dále uvedeny v Obecném zákoně o zavedení eura, jakožto závazné právní normě, a na jeho základě bude vypracována metodika zaokrouhlování, která jej bude dále rozvíjet. Tato metodika bude určena široké veřejnosti a bude tak použitelná pro kontrolu zaokrouhlování ze strany občanů. Podrobná metodika zaokrouhlování bude vypracována také pro potřeby legislativních úprav a budou doporučeny aplikační postupy pro orgány státní správy a samosprávy a pro soukromý sektor, zejména maloobchod.

Hlavní principy zaokrouhlování tak, jak jsou stanoveny výše citovaným nařízením Rady:

- > Obecným pravidlem je, že částky, které mají být zaplacený nebo vyúčtovány, se zaokrouhlují na dvě desetinná místa, tzn. na nejbližší cent.
- > Citované nařízení Rady je předpisem minimální ochrany, takže národní právní předpisy mohou stanovit pravidla, která vedou k přesnějšmu zaokrouhlování.
- > Zaokrouhlení na dvě desetinná místa je minimální nutný standard, takže je možné stanovit zaokrouhlování na více desetinných míst. To se uplatní například u některých komodit, jako je například benzín a jiné.
- > Pravidla pro zaokrouhlování pro účely přepočtu stanovená citovaným nařízením Rady a v interpretaci rozsudkem C-19/03 mají být aplikována výhradně na přepočet z národní měny na euro a obráceně. Těmito pravidly nejsou dotčena pravidla pro zaokrouhlování v jiných oblastech vyplývajících z právních předpisů, smluvní volnosti nebo jiných pramenů. ČR si proto může ponechat, případně jinak stanovit, pravidla tzv. vnitrostátního zaokrouhlování pro jiné účely⁶.

- > Pravidla čl. 5 citovaného nařízení pro účely přepočtu se vztahují i na částky v národní měně stanovené národními právními předpisy (pokud nebudou stanoveny nově či jejich zaokrouhlení nebude stanoveno jinak), respektive na všechny částky, které mají být vyúčtovány, tzn. představují určitý peněžní závazek.

Při přepočtu cen a jiných peněžních hodnot je potřeba vždy použít stanovený přepočítací koeficient. Nebude-li právními předpisy ČR stanoveno jinak, provede se zaokrouhlení na nejbližší eurocent⁷. Zaokrouhluje se vždy pouze konečná hodnota, zatímco jednotlivé částkové položky u souhrnně účtovaných služeb (např. telefonní hovory, bankovní poplatky) mohou být uváděny nezaokrouhleně tak, aby zaokrouhlování těchto drobných částek nevedlo k poškození občana a navýšení cen.

Vzhledem k tomu, že v řadě případů by přepočet a zaokrouhlování vedly k nepraktickým částkám, bude potřeba řadu právními předpisy stanovených částek nově stanovit v eurech. Výše těchto částek by bez dostatečného zdůvodnění neměla být výrazně měněna a jejich přibližná výše v eurech by měla odpovídat původní hodnotě. Nové částky budou stanovovány zejména v daňové oblasti, u peněžitých sankcí stanovených pevnou částkou a podobně.

Princip nepoškození občana, zajištění cenové neutrality při přechodu na euro

Zavedení eura nesmí poškodit občany a spotřebitele. Poplatky občanů a daně, pokud se nepřevědou přesně podle stanovených pravidel zaokrouhlování, se zaokrouhlí směrem dolů, vratky daní a částky výnosů daní zasílané příjemcům dle rozpočtového určení daní a platby státu občanům se zaokrouhlí nahoru. Podrobnosti o zaokrouhlování jsou uve-

⁶ Tzv. vnitrostátním zaokrouhlováním pro jiné účely se rozumí pravidla stanovená vnitrostátními právními předpisy pro zaokrouhlování zejména mezitímních částek pouze pro účely daného právního předpisu – např. pro účely výpočtu základu daně, v ČSN apod. To znamená, že v některých případech je možno určit, že bude zvoleno jiné zaokrouhlení, např. zaokrouhlení na vyšší řády (deseticy, eura, desítky eur).

⁷ Zároveň není omezena smluvní volnost a například obchodníci budou moci dobrovolně zaokrouhlovat i na vyšší jednotky – ovšem výhradně ve prospěch občana.

deny viz odstavec *Pravidla zaokrouhlování*. Tento postup zaokrouhlení nebude platit při platbách a pohledávkách ve prospěch státu, které vznikají z titulu porušení všeobecně platných právních předpisů (pokuty, penále a jiné platby sankčního charakteru). V těchto případech se bude postupovat dle standardních pravidel zaokrouhlování.

Předcházení zvýšení cen, vnímané inflaci, monitoring a kontrola

V souvislosti se zavedením eura se uskuteční všechny potřebné kroky pro to, aby zavedení eura nebylo zneužito jako záminka neodůvodněného zvýšení cen. Vývoj cen bude pravidelně monitorován a dodržování pravidel přepočtu a duálního označování cen bude důsledně kontrolováno. Zavedení eura by nemělo ovlivnit ani cenovou stabilitu v dodavatelsko-odběratelských vztazích. V zemích, které již euro zavedly, se však v období přechodu na jednotnou měnu objevil i fenomén tzv. vnímané inflace ze strany obyvatelstva, a to zejména u některých položek denní spotřeby. Výše uvedené postupy, včetně duálního označování cen a otevřené komunikace, budou uplatňovány

s cílem zabránit jak neodůvodněnému zvyšování cen, tak předcházet i této subjektivně vnímané inflaci.

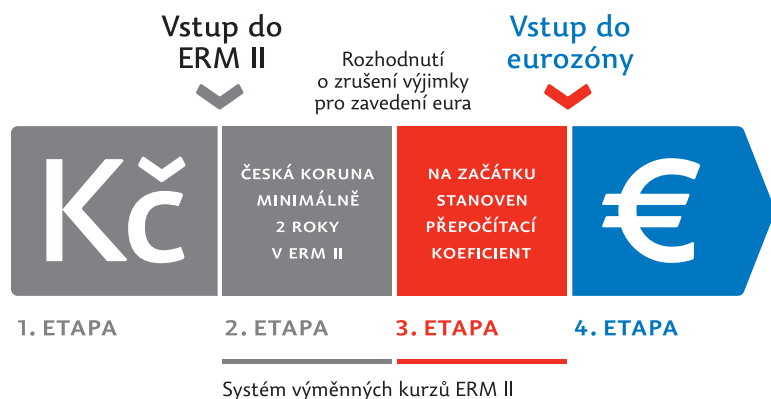
Minimalizace nákladů

Náklady, které při přípravě na zavedení eura vzniknou jednotlivým subjektům, si každý subjekt pokryje sám. Tato zásada platí pro veřejný i soukromý sektor. Rolí státu je poskytnout všem subjektům jasné a včasné informace a doporučení pro přípravu na přechod na euro tak, aby byla zajištěna minimalizace celkových nákladů.

Věcná a finanční odpovědnost

Orgány státní správy a samosprávy budou zodpovědné v rámci svých kompetencí za přípravu příslušných právních aktů. Každý subjekt, včetně subjektů soukromého sektoru, bude odpovědný za svou organizační přípravu přechodu na euro, a to včetně přizpůsobení informačních a jiných systémů, za které je příslušný subjekt odpovědný nebo které spravuje. Takto vzniklé náklady spojené s přípravou na zavedení eura nebudou kompenzovány z veřejných zdrojů.

Harmonogram zavedení eura

3 Harmonogram zavedení eura

Harmonogram zavedení eura v České republice je závislý na rozhodnutí vlády České republiky a České národní banky o termínu vstupu České republiky do systému směnných kurzů ERM II a na schopnosti České republiky plnit dlouhodobě a důvěryhodně maastrichtská kritéria.

Proces přijetí eura má pevně definovaný postup, jehož harmonogram je závislý na splnění konvergenčních kritérií, včetně kurzového kritéria, jehož splnění musí předcházet dvouletý úspěšný pobyt měny v systému směnných kurzů ERMII bez devalvací. Níže uvedený postup předpokládá aplikaci scénáře jednorázového bezhotovostního i hotovostního zavedení eura, tzv. velký třesk, tak, jak byl schválen vládou České republiky.

1. etapa – Do vstupu do ERM II – probíhají první přípravy změn spojených se zavedením eura a země absolvuje přístupovou proceduru do systému směnných kurzů ERM II s orgány Evropské unie.

2. etapa – Od vstupu do ERM II po rozhodnutí o přijetí ČR do eurozóny (členství v ERM II musí trvat minimálně 2 roky) – probíhá komunikační kampaň, příprava a přijímání legislativních změn, úpravy informačních systémů a podobně. Všechny další kroky jsou podmíněny úspěšným pobyt v ERM II a splněním všech maastrichtských kritérií. Na závěr této etapy dojde k následujícím krokům:

- > k vydání konvergenčních zpráv Evropské komise a Evropské centrální banky (ECB) hodnotících stupeň udržitelné konvergence,
- > k pozitivnímu hodnocení připravenosti České republiky na vstup do eurozóny orgány EU,
- > k vydání doporučení Evropské komise Radě EU na zrušení výjimky pro zavedení eura v ČR,
- > k rozhodnutí Rady EU o zrušení výjimky procedurou dle čl. 122 odst. 2 Smlouvy o založení Evropského společenství,

- > k určení přepočítacího koeficientu stanovujícího fixní kurz CZK/EUR Radou EU přibližně půl roku před vstupem do eurozóny.

3. etapa – Mezi rozhodnutím Rady EU o zrušení výjimky pro zavedení eura (a stanovením přepočítacího koeficientu) do dne vstupu do eurozóny

přináší nutnost završení technické přípravy země na vstup do eurozóny:

- > zabezpečit potřebné množství eurových bankovek a ražbu mincí pro hotovostní oběh
- > předzásobit ČNB a komerční banky eurovým oběživem (tzv. frontloading)
- > zásobit maloobchod eurovým oběživem v rámci sekundárního předzásobení (tzv. subfrontloading)
- > aplikovat pravidla o povinném duálním označování cen
- > zajistit přípravu konverze bankomatů a automatů a jiných zařízení fungujících na mince nebo bankovky
- > prohloubit komunikaci s důrazem na ochranu spotřebitele

4. etapa – Po vstupu do eurozóny je třeba:

- > aplikovat pravidla o duální cirkulaci a zajistit stahování národní měny z oběhu a její výměnu za euro
- > po uplynutí období duální cirkulace koruny a eura pokračovat ve výměně národního oběživa za euro v centrální bance a v komerčních bankách
- > zajistit dodržování pravidel pro povinné období duálního označování cen
- > sledovat vývoj cenové hladiny a aplikovat pravidla proti zneužívání zavedení eura k navyšování cen
- > pokračovat v komunikaci a vysvětlování změn plynoucích ze zavedení eura

4 Proces přípravy na zavedení eura

Zavedení eura v České republice předpokládá splnění všech kritérií pro přistoupení k eurozóně a dosažení stavu, kdy přijetí jednotné měny a aplikace jednotné měnové politiky přinesou zemi více pozitiv než negativ. Účelem Národního plánu zavedení eura není kontrola plnění těchto kritérií ani úprava ekonomických nástrojů, jež mají splnění konvergenčních kritérií zajistit. Jsou zde tedy uvedena především pro informaci.

Kritéria pro přistoupení k eurozóně

Členské země musí pro přijetí eura dosáhnout vysokého stupně udržitelné hospodářské konvergence, která je vyhodnocována na základě plnění tzv. „maastrichtských kritérií konvergence“ uvedených v čl. 121 Smlouvy o založení Evropského společenství a dále podrobněji upravených v tzv. Protokolu o konvergenčních kritériích⁸ připojeném ke Smlouvě o založení ES. Jedná se o tato kritéria:

Kritérium „dosažení vysokého stupně cenové stability“, které znamená, že „členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením, jež nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejvýše tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků,“

Kritérium „dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí“, které znamená, že v době šetření se na členský stát nevztahuje rozhodnutí Rady o existenci nadměrného schodku podle čl. 104 Smlouvy o založení ES, přičemž Rada rozhoduje o existenci nadměrného schodku podle:

⁸ Přesný název protokolu je: Protokol o kritériích konvergence uvedených v článku 121 Smlouvy o založení Evropského společenství

- > poměru plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k HDP v tržních cenách, který nemá překročit 3 %, a
- > poměru veřejného dluhu k HDP v tržních cenách, který nemá překročit 60 %.

Při hodnocení, nakolik je plněn požadavek fiskální stability, jsou brány v úvahu i další faktory stanovené ve Smlouvě o založení ES (čl. 104) a souvisejících aktech práva EU, jako jsou dosavadní postup snižování rozpočtové nerovnováhy, případně existence výjimečných a dočasných faktorů, které k takové nerovnováze přispívají. U členských států s mírou veřejného dluhu k HDP překračující 60 % se předpokládá, že ji budou uspokojivým tempem snižovat k referenční hladině.

Kritérium „kurzové stability“, kterým se rozumí „dodržování normálního fluktučního rozpětí při účasti v mechanismu směnných kurzů ERM II po dobu alespoň dvou let, aniž by došlo k devalvaci vůči měně jiného členského státu“. Při hodnocení, nakolik je toto kritérium plněno, je kladen důraz na to, aby se směnný kurz vůči euru blížil centrální paritě. Zohledňovány jsou i další faktory, které mohly vést k apreciaci směnného kurzu.

Kritérium „konvergence úrokových sazeb“ se odráží v úrovni dlouhodobých úrokových sazeb a znamená, že „v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body průměr úrokové sazby nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků. Úrokové sazby se zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů, s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech“.

Hodnocení však zohledňuje i další faktory jako jsou „výsledky integrace trhů, situace a vývoj běžného účtu platební bilance a posouzení vývoje nákladů na jednotku pracovní síly a jiných cenových indexů“.

Dalším kritériem, které na rozdíl od předchozích nemá výslovně ekonomický charakter, je požadavek na dosažení nezávislosti národní centrální banky a uvedení jejího statutu, resp. legislativy upravující její postavení do plného souladu se Smlouvou o založení ES a Statutem ESCB a ECB.

Plnění konvergenčních kritérií a stavu kompatibility v oblasti postavení centrální banky vyhodnocují nezávisle na sobě Evropská komise a Evropská centrální banka v intervalu minimálně jednou za dva roky, nebo mimořádně v mezidobí, pokud je o to požádá členský stát EU s výjimkou na zavedení eura.

4.1 Postup evropských institucí při rozšiřování eurozóny

Evropská měnová unie spadá do výlučné pravomoci Evropského společenství (ES), které stanoví její právní rámec. V primárním právu jsou jeho součástí články 105 až 124 Smlouvy o založení ES, Protokol o Statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky, Protokol o konvergenčních kritériích a též Protokol o proceduře při nadměrném schodku. Pro nové členy EU je dále významné ustanovení čl. 4 Aktu o podmínkách přistoupení k EU, který tvoří nedílnou součást Smlouvy o přistoupení k EU, podle kterého se nové země účastní Hospodářské a měnové unie jako země s dočasnou výjimkou pro zavedení eura.

Kritéria pro vstup do eurozóny jsou tedy pevně dána Smlouvou o založení ES a jejich plnění je od doby vstupu do Evropské unie každé dva roky nebo na žádost členské země s výjimkou pro zavedení eura přezkoumávána Radou EU ve složení ministrů financí a hospodářství (ECOFIN) na základě konvergenčních zpráv Evropské komise a Evropské centrální banky. Pokud jsou kritéria splněna, Rada ECOFIN (po konzultaci s Evropským parlamentem a po projednání Radou EU ve složení hlav států

a vlád) rozhodne o zrušení výjimky pro zavedení eura. Následně Rada EU stanoví závazný přepočítací koeficient mezi národní měnou a eurem v souladu s čl. 123 odst. 5 Smlouvy o založení ES.

4.2 Aktualizace Národního plánu zavedení eura

Všechny úkoly vyplývající z procesu přípravy na zavedení eura v České republice není možné stanovit nebo podrobně popsat s předstihem několika let v okamžiku sepsání první verze národního plánu. Z tohoto důvodu bude Národní plán zavedení eura v České republice pravidelně aktualizován. Aktualizace Národního plánu je očekávána zpravidla jedenkrát ročně, případně podle potřeby.

Národní plán zavedení eura v České republice bude možno aktualizovat také mimořádně mimo stanovené termíny, a to dojde-li k zásadní změně v strategii vstupu České republiky do eurozóny nebo rozhodne-li o tom vláda nebo Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice.

V aktualizované verzi Národního plánu zavedení eura v České republice se v samostatné části vyznačí úkoly, které byly splněny, a doplní se úkoly, které byly nově stanoveny. Národní plán bude v souladu s novými informacemi celkově upřesněn.

4.3 Institucionální zabezpečení zavedení eura v ČR

Usnesením č. 1510 ze dne 23. listopadu 2005 vláda České republiky schválila materiál Institucionální zajištění přijetí eura v České republice, vyslovila souhlas s ustavením funkce národního koordinátora zavedení eura a se zřízením Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v ČR (dále též jen NKS). Ministerstvo financí bylo určeno gestorem řízení a koordinace všech činností souvisejících s přípravou na zavedení eura v České republice.

Ve výše uvedeném usnesení vláda České republiky stanovila v souvislosti se zahájením procesu přípravy

na zavedení eura některé úkoly a termíny – ministru financí uložila do 31. srpna 2006 předložit vládě návrh konkrétní varianty zavedení eura v ČR a do 31. prosince 2006 předložit Národní plán zavedení eura v ČR vypracovaný v rámci NKS (usnesením vlády ČR č. 1200 ze dne 25. října 2006 byl termín posunut na 31. března 2007). Z usnesení č. 1510 / 2005 dále vyplývá povinnost pravidelně informovat vládu ČR o činnosti NKS za uplynulé pololetí a členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy byla uložena povinnost spolupracovat ve smyslu tohoto usnesení s ministrem financí a národním koordinátorem zavedení eura a dále na základě výzvy národního koordinátora navrhnout zástupce resortu do NKS a zajistit potřebné podmínky pro výkon jejich činnosti a efektivní plnění jejich úkolů.

V souvislosti s ustavením NKS byly národním koordinátorem osloveny následující instituce: Česká národní banka, Ministerstvo zahraničních věcí ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR, Ministerstvo vnitra ČR a Ministerstvo informatiky ČR. Guvernér České národní banky a příslušní ministři byli požádáni o jmenování zástupců příslušného resortu a jejich alternátů do NKS. Na počátku roku 2007 byl pak se žádostí o jmenování člena NKS osloven také úřad místopředsedy vlády pro evropské záležitosti.

Pravidla činnosti NKS a jejich pracovních skupin jsou upravena ve Statutu NKS a Jednacím řádu NKS a jednacím řádu jejich pracovních skupin, schválených NKS. Tyto dokumenty upravují pravidla jednání NKS a pracovních skupin, postavení národního koordinátora jako předsedy NKS, práva a povinnosti členů NKS a jejich alternátů, práva a povinnosti předsedy pracovních skupin, povinnosti související s gestí pracovních skupin a některé další institucionální, administrativní a technické otázky.

4 3 1 Národní koordinátor a Národní koordináční skupina

Národní koordináční skupina pro zavedení eura je centrálním koordináčním a řídicím orgánem podle-

jícím se na přípravě zavedení eura v České republice. Koordinuje a řídí činnost pracovních skupin a po schválení Národního plánu zavedení eura v ČR bude dohlížet na jeho plnění a efektivní realizaci kroků z něho vyplývajících.

Národní koordinátor pro zavedení eura je zároveň předsedou Národní koordináční skupiny pro zavedení eura v České republice. NKS byla na základě nominací jednotlivých resortů ustavena ke dni 20. února 2006 v tomto složení: národní koordinátor pro zavedení eura, viceguvernér České národní banky, náměstek ministra průmyslu a obchodu, náměstek ministra zahraničních věcí, náměstek ministra spravedlnosti, náměstek ministra vnitra, náměstek ministra informatiky, náměstek místopředsedy vlády pro evropské záležitosti.

4 3 2 Pracovní skupiny Národní koordináční skupiny pro zavedení eura

Národní koordináční skupina rozhodla pro zpracování národního plánu o zřízení několika pracovních skupin. Základním předmětem činnosti pracovních skupin bylo zpracování příslušné části Národního plánu zavedení eura a poskytování odborných informací pro strategické rozhodování NKS. Po schválení národního plánu bude předmětem činnosti pracovních skupin jeho realizace v příslušných oblastech a příprava jeho pravidelné aktualizace. Mandáty pracovních skupin budou v tomto smyslu upraveny a prodlouženy Národní koordináční skupinou pro zavedení eura.

Činnost pracovních skupin je řízena a koordinována určenými gestory, kterými jsou úřady příslušných členů NKS. Pro přípravu národního plánu byly zřízeny následující pracovní skupiny s těmito gestory:

Pracovní skupina pro legislativu

Ministerstvo spravedlnosti ČR

Pracovní skupina pro finanční sektor

Česká národní banka

Pracovní skupina pro informatiku a statistiku

Ministerstvo informatiky ČR⁹

Pracovní skupina pro veřejné finance a veřejnou správu

Ministerstvo financí ČR

Pracovní skupina pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Pracovní skupina pro komunikaci

Ministerstvo financí ČR ve spolupráci
s Českou národní bankou

4.3.3 Organizační výbor Národní koordinační skupiny pro zavedení eura

Pro zajištění organizačního a administrativního zázemí procesu zavedení eura v České republice je v rámci ministerstva financí zřízen Organizační výbor NKS. Mezi hlavní činnosti tohoto výboru patří organizační podpora činnosti NKS, podpora koordinace aktivit pracovních skupin NKS, shromažďování a distribuce informací týkajících se činnosti NKS a jejích pracovních skupin, shromažďování a distribuce informací týkajících se praktických aspektů zavádění eura v jiných členských státech EU, podpora vzájemné komunikace NKS a pracovních skupin a pracovních skupin navzájem, koordinace externí komunikace NKS a celkové koordinace aktivit průřezového charakteru.

Celkové schéma institucionálního zajištění zavedení eura v České republice je uvedeno v kapitole 7 *Institucionální struktura příprav na zavedení eura*.

4.4 Způsob hodnocení příprav na zavedení eura

Ministr financí je povinen na základě usnesení vlády České republiky č. 1510 ze dne 23. listopadu 2005 dvakrát ročně předkládat vládě zprávu o činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v ČR, a to včetně vyhodnocení plnění úkolů při přípravě na zavedení eura.

9 Předpokládá se, že kompetence Ministerstva informatiky ČR převezme v průběhu roku 2007 především Ministerstvo vnitra ČR. Adekvátně tomu pak bude upraveno složení NKS i gesce za pracovní skupinu pro informatiku a statistiku.

V nejbližším období bude hlavní náplní činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení eura aktualizace a upřesnění národního plánu, mimo jiné na základě úkolů stanovených v části 5.7 *Hlavní úkoly Národní koordinační skupiny pro rok 2007* a v části II národního plánu. Výše uvedení gestoři budou odpovědní za plnění úkolů stanovených Národní koordinační skupinou a vládou České republiky. V rámci přípravy pololetní zprávy o činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení eura budou gestoři povinni připravit zprávu o stavu příprav v příslušné oblasti a provést vyhodnocení plnění uložených úkolů. U gestorů se očekává také aktivní přístup k celému procesu a aktivní vyhledávání poznatků a zkušeností se zaváděním eura v jiných členských zemích EU. V těchto aktivitách budou podporováni Organizačním výborem Národní koordinační skupiny pro zavedení eura.

V dalším období bude úlohou Národní koordinační skupiny pro zavedení eura a gestorů činnosti pracovních skupin NKS vedle plnění určených úkolů také vypracování metodiky pro kontrolu připravenosti státní správy a provádění této kontroly. Tam, kde se činnost gestorů dotýká soukromých subjektů (finanční a nefinanční sektor, informační technologie), bude úkolem gestorů vypracovat také metodická doporučení pro kontrolu připravenosti soukromé sféry. První prověrka připravenosti státní správy by měla proběhnout tři roky před zavedením eura, podrobnější prověrka státní správy i soukromé sféry by měla být provedena minimálně dva roky předem, a dále podle vypracované metodiky, případně dle rozhodnutí NKS.

Informace o plnění úkolů, o návrzích gestorů jednotlivých pracovních skupin NKS a výsledcích práce Národní koordinační skupiny musí být veřejně dostupné a musí být zajištěna dostatečně aktivní komunikace závěrů a doporučení pro všechny, kterých se budou týkat. V těchto činnostech budou NKS a její pracovní skupiny podporovány Organizačním výborem NKS, který bude zajišťovat celkovou administraci procesu. Musí být zajištěna také kvalitní zpětná vazba tak, aby gestoři a Národní koordinační skupina pro zavedení eura pružně reagovali na požadavky státního i soukromého sektoru.

5 Shrnutí základních úkolů v jednotlivých sektorech

V této kapitole jsou stručně popsány základní úkoly jednotlivých sektorů ekonomiky a vybrané průřezové oblasti. Úkoly jsou podrobně rozepsány v části II Národního plánu zavedení eura v České republice.

5.1 Banky a ostatní subjekty finančního sektoru

Primárním úkolem finančního sektoru včetně České národní banky bude zajistit zavedení eura do hotovostního a bezhotovostního oběhu. Vzhledem k tomu, že euro bude na základě rozhodnutí vlády zavedeno scénářem jednorázového přechodu, tzv. velkého třesku, obě tyto změny se na rozdíl od prvních dvanácti členů eurozóny uskuteční najednou. Celkové náklady budou řádově nižší, protože některé úkoly se eliminují (např. vést paralelně účty v Kč a eurech po dobu trvání přechodného období), zvyšují se tím však nároky na koordinaci a včasné a důkladné splnění všech úkolů.

Hlavní úkoly finančního sektoru v procesu zavedení eura se budou týkat zejména těchto oblastí:

- > zavedení eura do hotovostního oběhu (zajištění dostatečného počtu eurobankovek a euromincí, distribuce hotovostního eura do ekonomiky, stažení české koruny z oběhu)
- > zavedení eura do bezhotovostního platebního styku (konverze účtů, platebních karet a dalších produktů, vstup ČNB do evropského platebního a zúčtovacího systému TARGET)
- > adaptace bankovního sektoru a dalších subjektů finančního trhu (zejména v oblasti kapitálového trhu, pojišťovnictví, penzijních fondů) na jednotnou evropskou měnu
- > příprava ČNB na zavedení eura, ať už z hlediska zavedení eura do hotovostního i bezhotovostního

platebního styku, zabezpečení jejích měnově politických funkcí účastí v Eurosystemu, či z hlediska výkonu funkce regulace a dohledu nad finančním trhem

- > provedení nutných změn v legislativě týkající se finančního sektoru

V okamžiku zavedení eura se ČNB stane součástí Eurosystemu, který je složen z Evropské centrální banky a centrálních bank zemí, které zavedly euro. Zavedení eura bude vyžadovat převedení některých kompetencí z České národní banky na Evropskou centrální banku. Budou to hlavně kompetence v oblasti měnové politiky, ale také některé pravomoci související s emisí oběživa. Česká národní banka bude vázána pravidly stanovenými Evropskou centrální bankou.

5.2 Veřejné finance a veřejná správa a samospráva

Zavedení eura jako zákonného platidla bude zasahovat do širokého okruhu života celé společnosti. Příslušné orgány veřejné správy a samosprávy budou muset upravit velké množství právních předpisů. Kromě zabezpečení schopnosti vlastní činnosti vytvoří orgány státní správy v souvislosti se zavedením eura také pravidla pro soukromý sektor, samosprávy a občany. Tyto metodiky a doporučení budou využity pro přípravu jednotlivých společností a územních samospráv a jejich cílem bude sjednotit postupy všech subjektů v České republice tak, aby byla zajištěna dostatečná a jednotná příprava na zavedení eura. Je důležité, aby stát poskytl jasnou a kvalitní metodiku s dostatečným předstihem tak, aby všechny subjekty mohly začít s přípravou v dostatečném předstihu a potřebné investice mohly rozložit v co nejdějším období.

Z pohledu veřejných financí a veřejné správy se zavedení eura v České republice projeví zejména v následujících oblastech:

Státní rozpočet, rozpočty územních samospráv a státní fondy

V euru budou vyjadřovány všechny peněžní hodnoty, které se používají při sestavování a realizaci státního rozpočtu (dále jen „SR“), státního závěrečného účtu (dále jen „SZÚ“) a závěrečného účtu rozpočtových kapitol, ty, které souvisejí s návrhy střednědobých výdajových rámců a střednědobých výhledů SR, a dále ty, které vyjadřují finanční vztahy SR k rozpočtům krajů, rozpočtům obcí, rozpočtům regionálních rad a rozpočtu hlavního města Prahy. Totéž se týká rozpočtů územních samospráv, státních fondů a jiných fondů zřízených zvláštními zákony, které jsou součástí veřejných financí a vládního sektoru.

Správa státního dluhu a finančního majetku státu

Přechod z národní měny na měnu euro je třeba zohlednit také v oblasti státních dluhopisů a finančního majetku státu. Bude potřeba provést úpravu potřebné legislativy a navrhnout pravidla pro provedení příslušných přepočtů.

Účetnictví, výkaznictví, daně, cla, mzdy a platy

Kromě zabezpečení vlastní činnosti vytvoří orgány veřejné správy rovněž pravidla pro soukromý sektor. Dojde k úpravám v oblasti účetnictví, evidence daní a výkaznictví, na měnu euro budou přizpůsobeny výpočty daňových povinností, vratek daní, nároků na převod výnosů daní a dále výpočty cla, mzdy a tarifní platy.

Ceny a cenová politika

Hlavním úkolem cenových orgánů bude příprava nezbytných změn v oblasti cenové regulace, sjednávání a uplatňování cen na trhu a cenové kontroly, včetně sankcí. Důležitá bude spolupráce s organizacemi na ochranu spotřebitele a dostatečně rozsáhlá komunikace opatření, která budou mít za cíl zjednodušit orientaci v cenách uvedených v euru a zamezit zneužití zavedení eura k neodůvodněnému zvyšování cen.

Sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění

Na měnu euro budou přepočítány příspěvky (pojistné) a veškeré dávky, úhrady a jiná peněžní plnění v systémech sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění, resp. hodnoty dosud stanovené v korunách, které slouží pro výpočet těchto příspěvků (pojistného), dávek, úhrad a jiných peněžních plnění.

Konverze informačních systémů

Přechod na euro musí být zohledněn i ve veškerých informačních systémech využívaných orgány státní správy a územní samosprávy. Vzhledem k časové náročnosti úprav informačních systémů je důležité, aby byla k dispozici podrobná metodika a aby byly úpravy koordinovány v rámci celé veřejné správy.

Legislativní úpravy

Zavedení eura jako zákonného platidla bude zasahovat do širokého okruhu života celé společnosti. Příslušné orgány státní správy a samosprávy budou muset upravit velké množství právních předpisů. Do 30. června 2007 by měly identifikovat všechny právní předpisy, které bude nezbytné před zavedením eura novelizovat, a seznam těchto právních předpisů průběžně aktualizovat. Podrobnosti jsou popsány v části věnované legislativě (Část I – kap. 5.4, Část II – kap. 5).

5.3 Nefinanční sektor a ochrana spotřebitele

Cílem postupů v oblasti nefinančního sektoru a ochrany spotřebitele je připravit podnikový sektor na zavedení eura, ulehčit a zjednodušit občanům přechod na euro, a především chránit spotřebitele před neodůvodněnými cenovými důsledky konverze cen na eura. Ze zkušeností zemí, které již euro uplatňují, se totiž potvrzuje, že obchod, a zvláště maloobchod, sehrál klíčovou roli při přechodu na euro vzhledem ke spontánnímu přejímání role směnární bankovek a mincí – veřejnost obchod využívala k výměně měny výrazně častěji než bankovní sektor. V souvislosti s každodenním kontaktem se spotřebiteli byli zástupci maloobchodu

v „první linii“ konverze na novou měnu, a proto hladký průběh přechodu a minimalizace rizik s tím spojených z velké části závisely na připravenosti maloobchodu a míře akceptace eura v populaci¹⁰. V zájmu hladkého průběhu a minimalizace rizik při zavádění eura je nutné stanovit jasná pravidla na zabezpečení dostatečné ochrany spotřebitele a pro přípravu firem. Důležité bude také zajistit dostatečně efektivní distribuci informací tak, aby byla posílena důvěra a jistota u občanů.

Po přepočítání na eura budou ceny v číselném vyjádření odlišné od dosavadních cen v korunách. Pro některé spotřebitele tato skutečnost ztíží posouzení, jak výhodné či nevýhodné budou ceny konkrétního zboží či služeb. Úlohou ochrany spotřebitele je mimo jiné zabránit tomu, aby dočasně ztížená orientace spotřebitelů v cenách byla využita ke zvýšení cen.

Při diskusích o ochraně spotřebitele a zavádění eura se budou často vyskytovat dva základní termíny: přepočítací koeficient a konverze cen.

Přepočítací koeficient – nevratný a neměnný kurz stanovený Radou EU v souladu se Smlouvou o založení ES, kterým se přepočítávají částky v národní měně (korunách) na částky v eurech. Je stanoven na 6 platných číslic ve formátu 1 € = xxxxxx jednotek národní měny. Všechny korunové hodnoty se budou přepočítávat pouze na základě tohoto přepočítacího koeficientu a nebude možné použít kurz jiný.

Konverze cen – převod/přepočet cen vyjádřených v národní měně na euro, při kterém nesmí být používán jiný než přepočítací koeficient. V legislativní úpravě zavedení eura se zabezpečí, aby při přepočtu jednotlivých cenových údajů podle přepočítacího koeficientu a následně při zaokrouhlování v souladu s pravidly pro zaokrouhlování byla podnikatelům dána možnost na dobrovolné bázi zaokrouhlovat ve prospěch občana.

V zájmu posílení ochrany spotřebitele a rozložení aktivity mezi státní a nestátní instituce je žádoucí, aby se do celého procesu zavádění eura intenzivně zapojila spotřebitelská sdružení a instituce. Hlavní oblastí aktivity spotřebitelských sdružení by měla být právě spolupráce s maloobchodem a monitorování cenových změn v období po zavedení eura.

Vývoj cen v období před zavedením eura a v období následujícím po jeho zavedení bude důkladně monitorován. O výsledcích průzkumů a kontroly budou spotřebitelé pravidelně informováni a měla by vzniknout podrobná databáze cen zboží denní potřeby.

Jedním z nejvýznamnějších rizik souvisejících se zavedením eura je zvýšení cen, respektive pocit občanů, že byli při zavedení eura poškozeni. Ve většině zemí, které zavedly euro do hotovostního platebního styku v roce 2002, měli spotřebitelé pocit, že se ceny nadměrně zvýšily, což se ve skutečnosti plně nepotvrdilo.

Zavedení eura totiž z ekonomického hlediska obecně nepředstavuje důvod ke zvýšení cenové hladiny, což potvrzují statistické údaje zemí eurozóny. V zemích eurozóny bylo možné přičíst zavedení eura zvýšení cen o 0,09-0,28 %, což je pouze malá část z celkové inflace, která v roce 2002 v zemích eurozóny v průměru činila 2,5 %. Spotřebitelé však vnímali podstatně vyšší inflaci. Vedle chyb v komunikaci pocit vyšší inflace vyvolalo zvýšení cen některých služeb, ve kterých byla nižší úroveň konkurence, či růst cen některých druhů zboží či služeb na počátku roku bez souvislosti se zavedením eura.

Během období duálního označování cen budou všichni prodejci povinně označovat ceny zboží v korunách i v eurech na základě přesného přepočtu dle přepočítacího koeficientu tak, aby si spotřebitelé měli možnost zvyknout na ceny uvedené v eurech. Povinné bude také uvádění cen v korunách i v eurech v cenících a podobných dokumentech. Na účtenkách z elektronických pokladen bude povinně uvedena v obou měnách pouze celková částka, nikoliv jednotlivé položky. Duální označování cen přitom začne nejpozději jeden měsíc po určení přepočítacího

¹⁰ V případě Rakouska a Německa hovoří výzkumy o tom, že zhruba po 14 dnech od zavedení hotovostního eura již naprostá většina obyvatel nevlastnila žádný prostředek v národní měně.

koeficientu Radou EU, tedy cca 5-6 měsíců před zavedením eura. V duálním označování cen budou prodejci povinně pokračovat rok po zavedení eura a doporučuje se, aby si uvádění cen v obou měnách dobrovolně prodloužili ještě alespoň o dalších šest měsíců.

Účelem duálního označování cen a dalších částek není jen zabránění případným nepoctivým praktikám při přepočtu na novou měnu. Cílem tohoto nástroje je umožnění psychologického přivyknutí na kalkulaci v nové měně. Mnohé výzkumy ukazují, že přivyknutí občanů na novou měnu je dlouhým procesem a duální označování cen, dávek, důchodů apod. v něm výrazně napomáhá. S ohledem na transparentnost celého procesu je potřebné, aby při duálním označování cen zboží a služeb bylo postupováno podobně také při uvádění ostatních finančních informací, se kterými přicházejí občané do styku. Duálně budou po stejnou dobu jako u cen v obchodech uvedeny také konečné hodnoty na výpisech z bankovních účtů i u dalších finančních produktů. V cenících a podobných dokumentech budou duálně uvedeny ceny všech položek. Duálně budou uvedeny hodnoty také na výplatních páskách, oznámeních o výši důchodů a sociálních dávek, na účtech a fakturách. Je potřebné, aby státní správa šla v transparentnosti procesu příprav na zavedení eura, jehož významným projevem je také duální označování cen a dalších částek, soukromému sektoru příkladem. Přesný rozsah duálního označování cen bude upřesněn v aktualizaci Národního plánu zavedení eura.

V období duální cirkulace musí být obchodníci připraveni přijímat platby jak v korunách, tak v eurech, přičemž vydávat zákazníkům zpět budou pouze v eurech.

Všechny podniky se budou muset přizpůsobit novým pravidlům výkaznictví v eurech. Bude nevyhnutelné přizpůsobit všechny finanční informační systémy, zabezpečit vzdělávání a informování pracovníků a klientů.

Základní kapitál podniků, podíly a akcie budou přepočítány na eura. Přitom se musí zabezpečit,

aby součet hodnot jednotlivých podílů nebo akcií po přepočítání a zaokrouhlení nadále odpovídal přepočítanému základnímu kapitálu.

5.4 Legislativní potřeby zavedení eura

Cílem legislativního procesu v souvislosti se zavedením eura je zavést tuto měnu jako zákonné platidlo v České republice a za tím účelem přijmout ucelený systém obecně závazných právních předpisů v jednotlivých oblastech právního řádu České republiky. Tento systém bude tvořen jednak novými právními předpisy a jednak stávajícími právními předpisy, které budou novelizovány tak, aby vyhovovaly požadavkům a potřebám souvisejícím se zavedením eura. Jednou ze stěžejních zásad, kterou je nutno v rámci opatření směřujících k nahrazení národní měny eurem zajistit, bude zachování všech práv a závazků v té podobě, v jaké byly založeny před dnem zavedení eura v České republice, v souladu se zásadou trvání právních nástrojů stanovenou právem EU¹¹.

5.4.1 Přehled legislativy týkající se zavedení eura včetně judikatury

Zrušení výjimky pro zavedení eura, kterou má Česká republika na základě čl. 4 Aktu o podmínkách přistoupení a čl. 122 Smlouvy o založení ES bude znamenat, že pro Českou republiku se stanou závaznými další ustanovení Smlouvy, která se týkají pouze států eurozóny. V oblasti sekundárního práva EU v současné době upravují zavedení eura a jeho používání především tři základní nařízení Rady přijatá v letech 1997 až 1998 v souvislosti se zavedením eura. Tato nařízení byla následně novelizována z důvodu rozšíření eurozóny o Řecko a v souvislosti s rozšířením EU od 1. 5. 2004 a dále se vstupem Slovinska do eurozóny.

¹¹ Nařízení Rady (ES) č. 1103/97 ze dne 17. června 1997 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura, ve znění nařízení Rady č. 2595/2000 z 27. listopadu 2000, které upravuje některé soukromoprávní aspekty zavedení eura.

Konkrétně se jedná o:

> Nařízení Rady (ES) č. 1103/97 ze dne 17. června 1997 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura, ve znění nařízení Rady č. 2595/2000 z 27. listopadu 2000, které upravuje některé soukromoprávní aspekty zavedení eura, zejména princip právní kontinuity smluv a jiných právních nástrojů, a dále stanoví pravidla pro použití přepočítacích koeficientů mezi eurem a národními měnami a pravidla pro zaokrouhlování. Nařízení se aplikuje ve všech členských státech EU.

Úř. věst. EU L 162, 19. 6. 1997, s. 1-3

Úř. věst. EU L 300, 29. 11. 2000, s. 1

> Nařízení Rady (ES) č. 974/98 ze dne 3. května 1998 o zavedení eura, ve znění nařízení Rady č. 2596/2000 z 27. listopadu 2000, nařízení Rady č. 2169/2005 z 21. prosince 2005 a nařízení Rady č. 1647/2006 ze dne 7. listopadu 2006. Toto nařízení je z hlediska přechodu z národních měn na euro klíčové. Původně upravovalo zavedení eura v zemích, které vstoupily do eurozóny v tzv. první vlně od 1. 1. 1999, avšak vzhledem k dalším budoucím rozšiřováním eurozóny byla provedena poslední novelizace nařízením č. 2169/2005 zejména ve dvou směrech: formální změnou byl přesun seznamu zemí, které zavedly euro, do přílohy. Tím se zjednoduší budoucí novelizace tohoto právního aktu, jelikož nebude nutno zasahovat do vlastního textu nařízení. Po věcné stránce citovaná novela nařízení přihlíží k tomu, že euro již existuje, a doplňuje dva další scénáře postupu při zavedení eura, které umožňují vyhnout se dosud povinnému přechodnému období. Nařízení tak obsahuje jednak ustanovení o nahrazení národní měny eurem, tzn. možné scénáře přechodu na euro, a jednak v příloze obsahuje seznam zemí, které již euro přijaly, s uvedením data přijetí eura, zavedení bezhotovostního eura a zvolený scénář, což bylo naposledy provedeno při rozhodnutí o zavedení eura ve Slovinsku.

Úř. věst. EU L 139, 11. 5. 1998, s. 1-5.

Úř. věst. EU L 300, 29. 11. 2000, s. 2-3.

Úř. věst. EU L 346, 29. 12. 2005, s. 1-5.

Úř. věst. L 309, 9.11.2006, s. 2-3

> Nařízení Rady (ES) č. 2866/98 ze dne 31. prosince 1998 o přepočítacích koeficientech mezi eurem a měnami členských států přijímajících euro, ve

znění nařízení Rady č. 1478/2000 z 19. června 2000 a nařízení Rady (ES) č. 1086/2006 ze dne 11. července 2006. Toto nařízení je třeba novelizovat, resp. doplnit, v případě každého rozšíření eurozóny, kdy je zároveň každému novému státu eurozóny stanoven přepočítací koeficient. To však lze učinit až po rozhodnutí Rady o zrušení výjimky pro zavedení eura v případě každého konkrétního členského státu. Zrušení výjimky se předpokládá cca 6 měsíců před vstupem členského státu do eurozóny.

Úř. věst. EU L 359, 31. 12. 1998, s. 1-2.

Úř. věst. EU L 167, 7. 7. 2000, s. 1.

Úř. věst. L 195, 15.7.2006, s. 1.

Shora uvedená tři nařízení Rady tvoří základní sekundární právní úpravu EU týkající se zavedení eura v členských státech. Tato nařízení jsou přímo aplikovatelná a budou východiskem připravovaného procesu přijímání nových právních úprav, zejména tzv. Obecného zákona a řady změn platných právních předpisů, k jejichž novelizaci bude nutné v souvislosti se zavedením eura v ČR přistoupit.

K sekundárnímu právu EU se dále vztahuje judikatura Evropského soudního dvora, kterou je třeba při legislativních úpravách rovněž zohlednit, například zejména rozhodnutí ESD ve věci C 19/03¹² a nově též rozhodnutí ve věci C 359/05¹³.

Další předpisy EU relevantní pro zavedení eura v České republice budou uvedeny a průběžně aktualizovány na webových stránkách www.zavedenieura.cz a na dalších místech tak, jak je uvedeno v boxu *Aktuální informační zdroje*.

5 4 2 Promítnutí zavedení eura do právního řádu České republiky

Výše uvedené základní předpisy EU týkající se zavedení eura mají formu nařízení a jako takové budou na území ČR ode dne zavedení eura přímo závazné

¹² Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 14. září 2004; věc C-19/03 Verbraucher-Zentrale Hamburg eV proti O2 (Germany) GmbH & Co. OHG. SbSD 2004, str. I-08183.

¹³ Rozsudek Evropského soudního dvora (druhého senátu) ze dne 17. ledna 2007; věc C 359/05 Estager SA proti Receveur principal de la recette des douanes de Brive, dosud nepublikováno.

a přímo použitelné (plná aplikace těchto předpisů se týká pouze států eurozóny). Jejich implementace do právního řádu České republiky bude provedena v souladu s pravidly pro implementaci práva Evropské unie do právních předpisů České republiky¹⁴.

V souvislosti se zavedením eura bude připraven návrh tzv. Obecného zákona o zavedení eura a nového zákona o České národní bance. Dále bude na základě podrobného posouzení dopadů implementace provedeného jednotlivými resorty navržena novelizace některých právních předpisů ČR. Při přípravě těchto novelizací budou jednotlivé resorty vycházet jednak z předpisů EU a jednak z obsahu návrhu Obecného zákona a dále také z metodiky a doporučení přijatých Národní koordinační skupinou.

Legislativní změny budou přijímány s dostatečným předstihem tak, aby bylo možno promítnout úpravy odpovídajícím způsobem. Příprava legislativních změn by měla být dokončena co nejdříve, nejpozději dva roky přede dnem zavedení eura, nebude-li stanoveno jinak. Veškeré úpravy zákonů by měly být přijaty tak, aby vstoupily v platnost nejméně jeden rok přede dnem zavedení eura. V případě potřeby právních úprav s rozsáhlejším dopadem by měly být právní předpisy přijaty s delším než ročním předstihem, aby bylo možno zajistit implementaci upravené legislativy. Zejména v případě rozsáhlejších dopadů na informační systémy bude nutno navíc zajistit dostatečné testování změn v informačních systémech. Podrobnější časový harmonogram je uveden v části II, kapitole 5.4.

5 5 Zdroje informací a komunikace

Pro úspěšné zavedení eura je důležité, aby každý subjekt byl včas, správně a v dostatečném rozsahu informován o všech skutečnostech, které pro něj ze zavedení eura vyplynou. Informační kampaň bude mít informační a vzdělávací charakter. Hlavní infor-

mační kampaň bude orientována na obyvatelstvo a zvláštní pozornost bude věnována specifickým skupinám obyvatelstva (senioři, děti, zdravotně znevýhodnění apod.). Speciální informační kampaň bude připravena například pro podniky, obchodníky, orgány státní správy a místní samosprávy.

Pro každou cílovou skupinu budou zvoleny vhodné komunikační nástroje. Ve všeobecnosti mezi ně budou patřit informace v médiích, včetně inzerce, univerzální tiskový materiál doručенý do každé domácnosti, internetová stránka, různé brožury, letáky a plakáty, billboardy, audiovizuální materiály, bezplatná telefonní linka, odborné konference, školení a přednášky. Průběžně budou probíhat průzkumy veřejného mínění a na základě jejich výsledků bude aktualizována komunikační strategie tak, aby reagovala na aktuální potřeby různých cílových skupin.

Jedním z hlavních cílů informační kampaně bude zajištění dostatku dostupných informací tak, aby adresáti nemuseli informace spojené se zavedením eura v České republice složitě vyhledávat, ale aby se k nim prostřednictvím vhodných komunikačních prostředků informace včas dostávaly.

5 6 Informační a statistické systémy

Vzhledem ke stále rostoucí roli informačních technologií a informačních systémů a závislosti společnosti na těchto systémech je důležité, aby byla příprava na zavedení eura v této oblasti provedena kvalitně a s dostatečným předstihem tak, aby byl ponechán dostatečně dlouhý čas na testování a prověření všech provedených změn. Díky rychlému pokroku v IT (např. informační systémy mají průměrný životní cyklus 5 let) je zapotřebí již nyní počítat při nákupu či tvorbě informačních systémů (dále jen IS) a obecně informačních technologií (dále jen IT) s tím, že se během několika let stane národní měnou euro.

Změna zasáhne především všechny ekonomické informační systémy a informační systémy určené

¹⁴ Viz zejména Metodické pokyny pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii, schválené usnesením vlády ČR ze dne 12. října 2005 č. 1304.

ke správě účtů podniků či orgánů veřejné správy. Změna také nepřímo ovlivní všechny nástroje určené ke zpracování a nakládání s finančními informacemi, tedy hlavně software. Zavedení eura bude mít ovšem vliv také na určité druhy hardware (např. u IT využívaných v pokladnách nebo u tiskáren cenovek a čteček na zboží).

Dopady na veřejnou správu a soukromý sektor nebudou v samotném využití IT zřejmě rozdílné. Státní správa bude ale čelit větší výzvě ve správě informačních systémů, neboť se na rozdíl od soukromého sektoru pohybuje v rozsáhlejších legislativních rámci a provozuje řadu rozsáhlých informačních systémů. V oblasti veřejné správy je také nutno zohlednit úzkou provázanost informačních systémů na agendy jednotlivých úřadů a obecně na celkový chod těchto úřadů.

Obecně však není zásadní rozdíl v přístupu soukromého a veřejného sektoru k informačním systémům, protože v obou případech bude potřeba komplexně zhodnotit informační systém a sladit přechod na euro s jeho vývojem a provozem. Především je potřeba zhodnotit, zda a který informační systém vůbec může být přechodem na euro ovlivněn. V současnosti je již například velká část měnových informačních systémů schopna pracovat s více než jednou měnou, což značně zjednodušuje přípravu na zavedení eura.

Komplikovanější situace může nastat v oblasti komunikace IS, a to jak v rámci jednoho subjektu mezi jeho IS, tak i navenek. Pokud se změna týká jen několika IS jednoho podniku, je vhodné převést tyto IS najednou (pokud charakter těchto systémů nevyžaduje postupné převedení). Pokud je informační systém propojen na IS jiného podnikatele, je potřeba zajistit jeho kompatibilitu i po přechodu na euro. V oblasti IT bude potřeba zohlednit řadu změn, například v oblasti fakturace, účetnictví, finančního řízení, převodu tabulkových procesorů nebo rozdílů při zaokrouhlování.

V tuto chvíli je v části II národního plánu uveden základní přehled důležitých opatření a popis nejdůležitějších úkolů, který bude postupně rozpracován.

Následně bude vytvořena také obecná metodika úprav informačních systémů a navržen způsob certifikace dodavatelů informačních systémů a informačních technologií, respektive certifikace jednotlivých informačních systémů.

5.7 Hlavní úkoly Národní koordinační skupiny pro zavedení eura pro rok 2007

V zájmu hladkého průběhu příprav na zavedení eura jsou vedle úkolů uvedených v části II národního plánu stanoveny také následující obecné úkoly pro Národní koordinační skupinu a pro gestory jednotlivých oblastí. Uvedené úkoly budou plněny v průběhu roku 2007 a informace o jejich plnění bude zejména součástí pololetních zpráv o činnosti Národní koordinační skupiny. Řada úkolů bude promítnuta také do nejbližší aktualizace národního plánu. Národní koordinační skupina i její pracovní skupiny budou při plnění uvedených úkolů podporovány Organizačním výborem NKS.

Národní koordinační skupina pro zavedení eura by měla zejména:

- > koordinovat práci jednotlivých pracovních skupin a gestorů
- > v termínu do 30. června 2007 připravit ve spolupráci s jednotlivými pracovními skupinami odhady rozpočtových nákladů veřejné správy v tříletém výhledu a ve spolupráci s ministerstvem financí připravit návrh jejich zajištění
- > připravit metodiky zaokrouhlování a ve spolupráci s příslušnými pracovními skupinami analyzovat dopady různých způsobů úpravy zaokrouhlování
- > ve spolupráci s pracovními skupinami připravit systém a metodiku kontroly připravenosti veřejné správy na zavedení eura a zveřejnit související systém hodnocení
- > rozvíjet spolupráci s profesními asociacemi, sociálními partnery a dalšími institucemi
- > aktivně sledovat a analyzovat zkušenosti Slovinska ze zavedení eura k 1. lednu 2007
- > spolu s pracovními skupinami rozvíjet komunikaci a spolupráci se zeměmi, které jsou již členy eurozóny či které se na vstup připravují

- > prostřednictvím organizačního výboru zajišťovat distribuci informací týkajících se příprav na zavedení eura všem zainteresovaným subjektům
- > připravit aktualizaci národního plánu

Pracovní skupina pro legislativu

by měla zejména:

- > zpracovat rámcovou analýzu právních předpisů České republiky a určit rozsah a způsob jejich novelizace
- > projednat obsah návrhu Obecného zákona o zavedení eura
- > na základě návrhu ministerstva vnitra projednat metodiku úprav místních vyhlášek a jiných právních aktů vydávaných orgány územní samosprávy

Pracovní skupina pro veřejné finance

a veřejnou správu by měla zejména:

- > upřesnit termíny a určit zodpovědné instituce při přípravě veřejné správy na zavedení eura
- > ve spolupráci s dalšími pracovními skupinami připravit systém a metodiku kontroly připravenosti veřejné správy na zavedení eura a zveřejnit systém hodnocení
- > provést rámcovou analýzu dopadů různých způsobů zaokrouhlování (různými způsoby se má na mysli, zda zaokrouhlovat na centy, desetice nebo celá eura) a stanovení nových částek na veřejné rozpočty, analyzovat také administrativní náročnost jednotlivých variant
- > podrobněji rozpracovat aspekty zavedení eura v sociální a zdravotní oblasti

Pracovní skupina pro nefinanční sektor

a ochranu spotřebitele by měla zejména:

- > vypracovat podrobnější metodiku přechodu na euro pro podniky
- > připravit návod na zpracování plánu přechodu na euro pro podniky
- > navrhnout opatření, která posílí důvěru spotřebitelů a omezí rizika zneužití zavádění eura k netransparentním změnám cen
- > analyzovat zkušenosti ze zemí eurozóny a navrhnout způsoby posílení ochrany spotřebitelů při sledování a kontrole cen

Pracovní skupina pro finanční sektor by měla zejména:

- > podrobněji rozpracovat technické aspekty přípravy finančního sektoru
- > rozvíjet spolupráci s dalšími partnery finančního sektoru

Pracovní skupina pro informatiku a statistiku

by měla zejména:

- > připravit podrobnou metodiku auditu informačních systémů veřejné správy s ohledem na zavedení eura tak, aby v roce €-3 mohl být proveden audit, který by následně mohl být vyhodnocen
- > připravit metodiku pro úpravy a vývoj informačních systémů veřejné správy s ohledem na kompatibilitu se zavedením eura
- > vytvořit doporučení pro úpravy a vývoj informačních systémů soukromé sféry s ohledem na kompatibilitu se zavedením eura

Pracovní skupina pro komunikaci

by měla zejména:

- > spustit speciální internetové stránky zaměřené na informace o přípravách na zavedení eura na centrální webové adrese www.zavedenieura.cz
- > zahájit základní informační kampaň s tématy podle výsledků průzkumů veřejného mínění a potřeb specifických cílových skupin
- > vybudovat komunikační kanály s profesními a zájmovými asociacemi a svazy pro informování o zavedení eura a zajištění zpětné vazby

6 Doporučení národního koordinátora zavedení eura

Aktualizované verze Národního plánu pro zavedení eura v České republice budou obsahovat doporučení národního koordinátora pro zavedení eura v konkrétních oblastech či pro jednotlivé cílové skupiny. Splnění těchto doporučení pomůže zajistit hladké a rychlé zavedení eura v České republice. Ve většině případů splnění doporučení také zabezpečí jejich adresátům konkurenční výhodu. Doporučení národního koordinátora budou adresována bankám a finančním institucím, orgánům státní správy a územní samosprávy, občanům, podnikatelským subjektům a profesním a zájmovým sdružením.

V současnosti v rámci první verze národního plánu vydává národní koordinátor zavedení eura následující doporučení:

Zahájení příprav i bez znalosti termínu zavedení eura

I když vláda České republiky dosud nestanovila přesný termín zavedení eura, doporučuje se podnikům, státní správě i samosprávě, aby na základě dostupných materiálů analyzovaly pravděpodobné změny a začaly průběžně připravovat podmínky pro realizaci změn ihned poté, co bude znám termín zavedení eura v České republice. Řadu opatření lze připravit i bez pevně stanoveného data zavedení eura v České republice.

Posílení koordinační role asociací

Profesní asociace, komory, zájmová sdružení a jiné podobné organizace by měly určit osobu odpovědnou za sledování procesu zavádění eura v České republice. Tato osoba by měla fungovat jako prostředník mezi příslušným segmentem ekonomiky a Národní koordinační skupinou, předávat dotazy a doporučení členské základny a členy informovat o aktuálním stavu příprav a o doporučeních pro zavádění eura.

Větší zapojení územních samosprávných celků (obce a kraje)

Krajské a obecní úřady jsou občanům často blíže než centrální orgány státní správy. Měly by proto být připraveny na informování občanů o dopadech zavedení eura na jejich každodenní život. Zároveň by se kraje i obce měly intenzivně zapojit do procesu přípravy zavedení eura.

Vytvoření funkce koordinátora zavedení eura v orgánech státní správy a samosprávy

Vzhledem k potřebě dobré koordinace orgánů státní správy je potřeba do poloviny roku 2007 určit v každém ústředním orgánu státní správy osobu odpovědnou za přípravu zavedení eura v příslušné instituci a oznámit její jméno Organizačnímu výboru NKS. Tato osoba bude plnit tři základní role: být partnerem pro komunikaci s NKS a jejími pracovními skupinami při naplňování národního plánu, koordinovat přípravy na zavedení eura v rámci své instituce a shromažďovat náměty a připomínky k plánu příprav zavedení eura v oblasti gesce své instituce. Osobu koordinátora by měly zvolit také Asociace krajů České republiky a Svaz měst a obcí České republiky.

Vytvoření funkce koordinátora zavedení eura v podnicích

Zavedení eura je proces ovlivňující řadu činností každé společnosti a proto se doporučuje, aby podniky co nejdříve určili koordinátora zavedení eura. V současné fázi by mělo být rolí koordinátora sledování aktuálního stavu příprav a následné promítání Národního plánu a doporučených metodik do podnikového plánu přípravy. Koordinátor by měl mít dostatečné znalosti a pravomoci, aby mohl koordinovat přípravy v rámci celého podniku. Zejména v malých a středních podnicích není nezbytné, aby byla vytvořena samostatná funkce koordinátora – jde především o přiřazení zodpovědnosti (finanční ředitel, výkonný ředitel apod.).

Potřebnou podporu by jim měla poskytovat i informační místa pro podnikatele resp. spolupracující finanční či konzultantské instituce.

Zlepšení komunikace

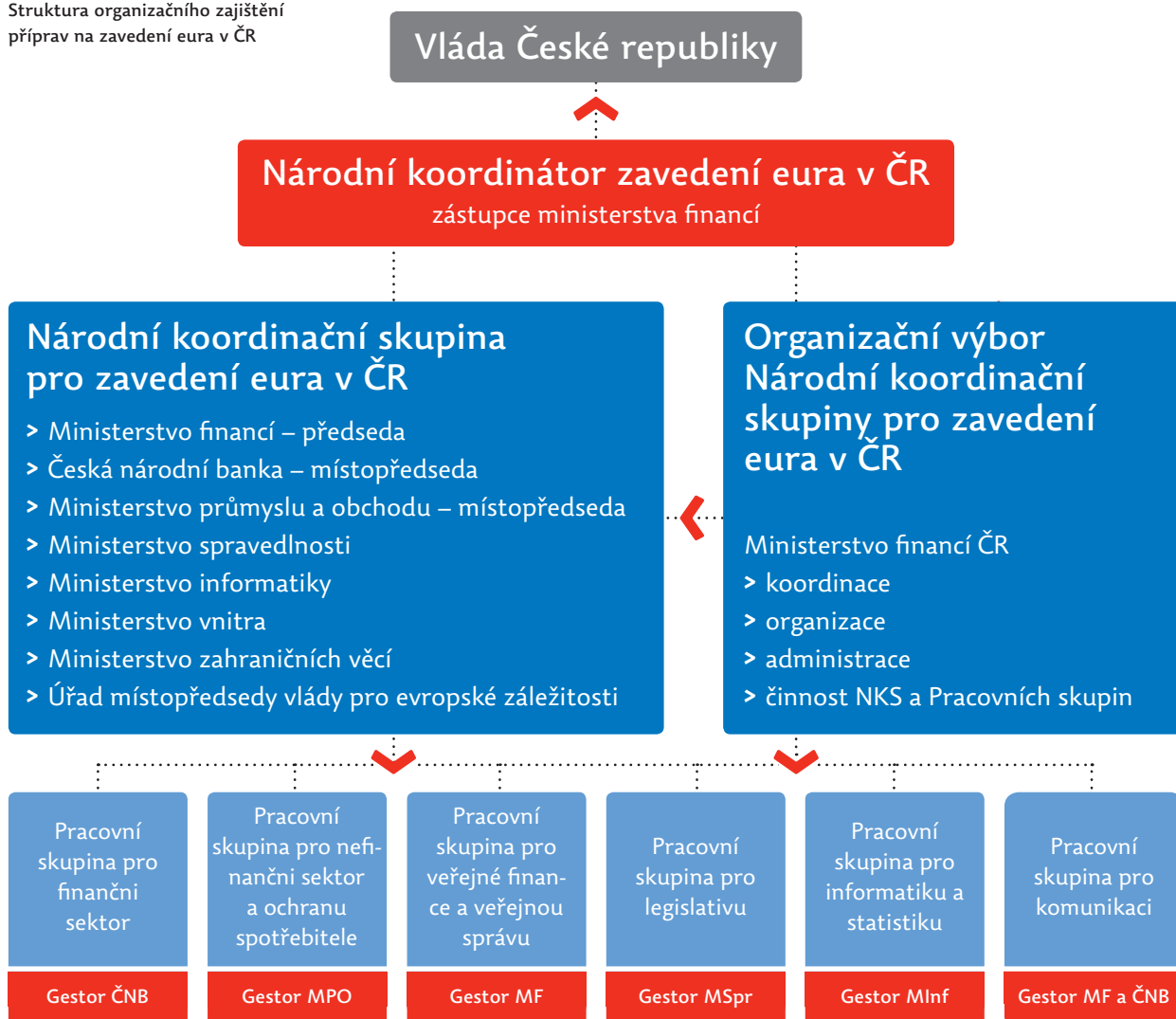
Soukromá sféra se v tuto chvíli potýká s nedostatkem informací a mezi obyvatelstvem existují zbytečné obavy ze zavedení eura. Je proto potřeba posílit komunikaci výhod a nákladů zavedení eura a vysvětlovat, co zavedení eura v České republice přinese.

Zapojení spotřebitelských organizací

I když spotřebitelské organizace hlavní roli sehrají v období zavádění eura při sledování cenové politiky, je potřeba zapojit je do procesu již nyní a aktivně s nimi spolupracovat na tvorbě systému boje proti neoprávněnému zdražování. Spotřebitelské organizace by také měly prostřednictvím svých partnerských zemí v eurozóně pomoci hledat efektivní postupy při ochraně spotřebitele.

7 Institucionální struktura příprav na zavedení eura

Struktura organizačního zajištění příprav na zavedení eura v ČR

Část II

Konkretizace úkolů v jednotlivých sektorech

1 Úvod

Část II Národního plánu zavedení eura v České republice podrobně rozpracovává část I obsahující základní informace o způsobu zavádění eura v České republice a o úkolech v jednotlivých sektorech české společnosti. Část II obsahuje také úkoly a kontrolní termíny, podle kterých bude naplňování národního plánu sledováno a vyhodnocováno.

Jednotlivé kapitoly části II byly zpracovány příslušnými pracovními skupinami Národní koordinační skupiny pro zavedení eura pod vedením jim určených gestorů a v souladu s pokyny národního koordinátora zavedení eura. Národní plán zavedení

eura byl projednán Národní koordinační skupinou pro zavedení eura a schválen na jejím zasedání dne 21. února 2007. Dne 11. dubna 2007 národní plán schválila vláda České republiky.

Terminologie načasování zavedení eura

V následujících kapitolách jsou použity tyto termíny konkretizující načasování jednotlivých kroků:

rok € – rok, ve kterém bude přijato euro v České republice

den € – první den roku €

rok €-1 – rok před přijetím eura (analogicky €-2 a podobně)

2 Banky a ostatní subjekty finančního sektoru

2.1 Zavedení eura do hotovostního oběhu

2.1.1 Zajištění dodávek eurobankovek

V rámci přípravy na rozšíření eurozóny o nové země bylo rozhodnuto, že bankovky budou po dohodě s Evropskou centrální bankou (dále ECB) zapůjčeny některými z národních centrálních bank zemí Eurosystemu (dále partnerská NCB). Česká národní banka (dále ČNB) připraví v dostatečném časovém předstihu svůj požadavek na množství bankovek potřebných pro přechod na euro a odhad logistických zásob pro období roku následujícího po zavedení eura v ČR.

ČNB uzavře s partnerskou NCB smlouvu o zapůjčení bankovek, jejíž obsah bude vycházet z Obecných zásad ECB¹. Převoz bankovek na území České republiky bude

¹ Obecné zásady ECB/2006/9

možný až po zrušení výjimky na zavedení eura (čl. 3 odst. 4 obecných zásad ECB/2006/9), tedy přibližně půl roku před zavedením eura. Bankovky budou následně splaceny produkcí, kterou bude ČNB zajišťovat v letech po zavedení eura v České republice.

2.1.2 Zajištění výroby a dodávek euromincí

Právo vydávat mince přísluší podle evropské legislativy jednotlivým členským zemím Eurosystemu. Podle zákona o ČNB přísluší výhradní právo vydávat mince na území ČR centrální bance. Z tohoto výlučného práva vyplývá odpovědnost ČNB za zajištění výroby a dodávek mincí pro potřeby České republiky jakožto členské země Eurosystemu. Všechny oběžné mince v měně euro mají stejné technické parametry, liší se pouze rubovou, tzv. národní stranou. Objem jejich emise schvaluje ECB.

Příprava výroby, vlastní výroba, dodávky a distribuce euromincí jsou časově velmi náročné. Přípravné fáze je třeba zahájit nejméně tři roky před uvažovaným termínem zavedení eura. Samotná výroba českých euromincí je možná až po přijetí rozhodnutí o zrušení výjimky na zavedení eura, tedy přibližně půl roku před zavedením eura.

Zajištění výroby a dodávek českých euromincí je nutno rozdělit do několika fází, a to:

1. Výběr námětů a výběr výtvarných návrhů národních stran českých euromincí (dále jen „národní strana“)

> mechanismus výběru námětů národních stran a výběru jejich výtvarných návrhů stanoví bankovní rada ČNB tak, aby pro konečné rozhodování bylo k dispozici několik variant

2. Výroba nástrojů (razidel) a výroba zkušebního množství českých euromincí

> výrobce, ev. více výrobců euromincí bude vybráno v souladu se zákonem o veřejných zakázkách v zadávacím řízení (budou vyzvány mincovny členských zemí EU, které budou k datu vypsání zadávacího řízení splňovat všechny předpoklady stanovené Evropskou komisí)

> vzhledem k objemu potřebného množství euromincí a ke krátkému období pro jejich výrobu bude výroba pravděpodobně rozdělena mezi několik výrobců, z nichž každý bude připravovat nástroje pro určité hodnoty euromincí

> o rozsahu výroby mincí, ať už co do objemu či struktury, rozhodne ČNB s ohledem na očekávanou potřebu a na objem emise schválený Evropskou centrální bankou

3. Výroba mincí a jejich doprava na území ČR

> předpokladem zahájení výroby euromincí po zrušení výjimky na zavedení eura bude úspěšný průběh všech testů stanovených dokumenty Evropské komise, resp. jejich poradních orgánů

> na základě splněných požadavků bude možno mince transportovat do ČR, a to na základě předem definovaných pravidel

2.1.3 Předzásobení bank a nefinančních subjektů

ČNB poskytne v době bezprostředně předcházející přechodu na euro oběživo v euroměně formou zápůjčky bankám (tzv. frontloading), které protihodnotu zapůjčených bankovek a mincí zajistí zástavou v souladu s předpisy ECB. Vydávat bankovky a mince zapůjčené ČNB v rámci předzásobení do oběhu před dnem přechodu na euro nebude dovoleno.

Banky mohou v rámci druhotného předzásobení (tzv. subfrontloading) poskytnout eurobankovky a euromince zapůjčené centrální bankou nefinančnímu sektoru (obchodům, provozovatelům bankomatů apod). Druhotné předzásobení veřejnosti nebude povoleno. Předzásobení bank bude zahájeno tři měsíce, druhotné předzásobení nefinančního sektoru jeden měsíc před stanoveným termínem přechodu na euro.

Euro je zákonným platidlem v podstatné části Evropy, a proto se mohou banky, nefinanční subjekty i veřejnost předzásobit v průběhu vrcholících příprav přechodu na euro také nákupem eurobankovek a euromincí jiných států v bankách a ve směnárnách za tržní cenu. Rovněž není vyloučeno zásobení veřejnosti počátečními sadami mincí² (tzv. starter kits).

2.1.4 Zásobení bankomatů a jejich konverze

V současné době je v České republice rozmístěno téměř 3 000 bankomatů a jejich počet do budoucna dále poroste. Provozovatelé bankomatů, servisní organizace a bezpečnostní agentury budou muset v relativně krátkém časovém období zajistit změnu software, hardware a naplnění bankomatů tak, aby úpravou bankomatů z národní měny na měnu euro nebyl narušen hotovostní peněžní oběh (změna vybavení a komunikace s autorizovanými a zúčtovacími centry, zajištění hotovosti, odhad množství a volba nominálů, přizpůsobení velikosti kazet, stanovení termínu pro duální nastavení obrazovek, tisk výpisů v období duálního označování cen).

² čl. 17 odst. 2 Obecných zásad ECB/2006/9

Obdobně bude nutno upravit prodejní a jiné automaty a další zařízení přijímající bankovky i mince a zařízení a stroje na ověřování pravosti a zpracování bankovek a mincí národní měny.

215 Výměna bankovek a mincí, duální cirkulace a stažení bankovek a mincí národní měny

V období dvou kalendářních týdnů od data přijetí eura bude následovat období tzv. duálního oběhu či duální cirkulace. V obchodní síti bude možno platit bankovkami a mincemi národní měny i euroměnou, zpět však budou vydávány pouze bankovky a mince měny euro. Období duálního oběhu bude velmi náročné pro všechny zúčastněné subjekty, zejména však pro sektor maloobchodu.

Výměnu hotovosti budou zajišťovat ČNB, komerční banky a další vybrané subjekty bezplatně po dobu nejméně šesti měsíců od data zavedení eura. Pravidla pro výměnu budou pevně stanovena v rámci Obecného zákona pro zavedení eura. Na základě příslušného zákonného zmocnění bude možno upravit např. hodnotu bankovek a mincí pro jednu výměnu, popřípadě maximální počet kusů. Komerční banky provedou změny svých informačních systémů a procesů týkajících se pokladních a směnárenských operací.

Nejvhodnější formou výměny postradatelných hotovostí v národní měně je jejich uložení v předstihu na účet v bance či spořitelním a úvěrovém družstvu (tzv. kampeličce) a po datu přijetí eura jejich výběr v měně euro podle potřeby. V tomto směru budou ČNB i komerční banky vyvíjet potřebnou komunikační aktivitu vůči svým klientům. Po uplynutí období šesti měsíců bude výměnu původního oběživa provádět pouze ČNB. U mincí bude možná výměna po dobu pěti let. O délce doby, během které bude možná výměna bankovek, bude rozhodnuto dodatečně; bude se však jednat o dostatečně dlouhé období v řádu desítek let.

Bankovky a mince národní měny (tj. Kč) budou prostřednictvím bank soustředovány v pobočkách ČNB

nebo na jejich detašovaných pracovištích, kde bude probíhat jejich likvidace. ČNB dohodne s bankami a s příslušnými bezpečnostními složkami a agenturami co nejrationálnější formy transportů.

216 Přeprava, skladování a ochrana hotovosti

Přechod na euro v České republice bude náročný z hlediska zajištění bezpečnosti přepravovaných a uschovaných bankovek a mincí v národní měně stahovaných z oběhu a nově do oběhu vydávaných eurobankovek a euromincí. Totéž konstatování platí i pro přepravní a uschovací kapacity, a to i s ohledem na skutečnost, že příprava bude probíhat v období předvánočních nákupů a Vánoc. Bude nutná velmi těsná spolupráce bank, Policie ČR, bezpečnostních agentur zajišťujících transporty a v případě potřeby i armády k ostraze vybraných objektů. Předpokládá se též spolupráce zpravodajských služeb.

Eurobankovky a euromince vydávané do oběhu

ČNB disponuje dostatečně velkými uschovacími kapacitami pro uložení eurobankovek a euromincí; kapacity potřebné pro uložení eurobankovek a euromincí v prvních dnech výměny vytvoří i banky ve spolupráci s bezpečnostními agenturami.

Bankovky a mince české měny stahované z oběhu

ČNB bude vytvářet podmínky pro to, aby většina bankovek a mincí národní měny byla z oběhu i ze zásob bank popř. dalších institucí stažena v předstihu před zahájením distribuce eurobankovek a euromincí v rámci předzásobením; po zavedení eura by měla v oběhu zůstat jen malá část národního oběživa, která bude průběžně stahována z bank.

217 Likvidace bankovek a mincí české měny stažených z oběhu

Likvidaci bankovek národní měny budou provádět pobočky ČNB, které budou kontrolovat rovněž

pravost a počet bankovek stahovaných z oběhu. Mince budou soustředěny na zabezpečeném pracovišti, kde budou postupně ničeny.

2.1.8 Komunikace s odbornou i laickou veřejností k otázkám zavedení eura, výměna bankovek a mincí české měny stahovaných z oběhu

Z hlediska přechodu na euro v hotovostní oblasti budou v období příprav veřejnosti vysvětlovány možnosti výměny bankovek a mincí v národní měně za eurobankovky a euromince, zejména časové relace jednotlivých kroků. Odborné i laické veřejnosti budou vysvětlovány otázky ochrany eura proti paděláním, zejména ochranné prvky na eurobankovkách a způsoby, jakými je možno ověřovat jejich pravost. Zvláštní pozornost bude věnována citlivým skupinám (důchodci, děti, zdravotně postižení). Obecné principy komunikační strategie k zavedení hotovostního eura stanoví ČNB a jsou zároveň součástí kapitoly o komunikaci Národního plánu zavedení eura. Komerční banky budou informovat své klienty standardními komunikačními kanály, nutné bude vyškolení vlastního personálu k tomuto účelu.

2.2 Zavedení eura do bezhotovostního oběhu

2.2.1 Zajištění účasti ČNB v systému TARGET, zajištění úprav systému CERTIS

Pro vedení účtů bank, na kterých se provádějí v eurozóně měnové operace, a pro vlastní provádění těchto měnových operací provozují centrální banky v EU systém TARGET³ (Trans-European Real Time Gross Settlement Express Transfer System). Zároveň je systém TARGET použitelný pro všechny další mezibankovní platby, zvláště velké a prioritní

platby. V neposlední řadě slouží systém řadě evropských vypořádacích systémů k zúčtování peněžní části obchodů s cennými papíry.

Z důvodu realizace měnové politiky je účast ČNB v systému TARGET ode dne zavedení eura povinná. Z důvodu rozložení rozhodných úkolů v čase bude vhodné zvážit napojení ČNB na TARGET v předstihu před zavedením eura (přibližně 6 měsíců).

K zúčtování korunových převodů vede v současné době ČNB bankám účty mezibankovního platebního styku v tuzemském systému CERTIS. V systému CERTIS probíhá též hotovostní vypořádání obchodů s cennými papíry v českých korunách. Po zavedení eura mohou být účty bank vedeny buď v systému TARGET, nebo v systému CERTIS (maximálně však čtyři roky po termínu zavedení eura). V obou případech je třeba zajistit flexibilní přenos dostatečného objemu prostředků sloužících k vypořádání plateb mezi TARGET a CERTIS, a proto je nutné zabezpečit automatizované propojení uvedených systémů. Úkolem komerčních bank bude zvážit způsob napojení na TARGET (např. přes mateřské banky) a případně rozsah využití dalších clearingových systémů (STEP 2, PRIEURO a další).

ČNB a komerční banky průběžně sledují vývoj v Evropě v oblasti rozvoje platebních systémů, kde vývoj postupně směřuje k vysokému stupni centralizace. Přechod ČR na euro bude probíhat vedle budování tzv. SEPA (Single Euro Payments Area). Způsob a forma zapojení ČNB a komerčních bank budou realizovány po ujasnění nutných kroků v evropské rovině. Z tohoto důvodu je vhodné v první fázi řešit implementaci SEPA odděleně od procesu zavádění eura, avšak s vědomím souvislosti obou procesů.

Spolu s plánováním realizace změn v tuzemském platebním systému CERTIS a jeho napojení na TARGET je třeba spolupracovat rovněž s provozovateli vypořádacích systémů a systémů zajišťujících zúčtování operací s platebními kartami. Pokud bude ponecháno vedení účtů bank v tuzemském systému CERTIS, lze ještě čtyři roky po zavedení eura zachovat i stávající propojení provozovatelů vypořádacích systémů na CERTIS. Při převodu účtů

³ V současné době probíhá vývoj a testování nové verze systému pod názvem TARGET II. Vzhledem k tomu, že má být uveden do provozu na konci roku 2007, je zřejmé, že se ČR bude zapojovat již do činnosti nového systému.

bank do TARGET je nutno napojit tyto vypořádací systémy rovněž přímo na TARGET.

2.2.2 Konverze účtů, platebních karet a dalších platebních nástrojů

Konverze bankovních produktů (účetů, úvěrové produkty, akreditivy, záruky, šeky, směnky)

- > banky provedou konverzi klientských účtů a úvěrových produktů vedených v korunách na eura podle přepočítacího koeficientu; konverze bude provedena bez jakýchkoliv poplatků; o této skutečnosti budou klienti včas informováni
- > v této souvislosti bude muset být usměrněn a koordinován proces konverze na eura, je nutné připravit celou operaci tak, aby byla zachována původní čísla účtů klientů
- > bude provedena změna všech systémů účtujících v českých korunách, včetně kurzových tabulí a tisku stvrzenek pro klienty a výpisů
- > při úpravách systémů je nutno zohlednit povinnost dvojího označování cen finančních produktů a uvádění hodnot v české koruně i v euru po celou dobu duálního označování cen

V případě úvěrových produktů, akreditivů a záruk bude třeba řešit rovněž konverzi opravných položek, přepočet pojistného, konverzi přijatých zajištění v korunách a obecně všech aktiv a pasiv.

Změny v systému platebních karet a změna nastavení POS terminálů

- > bude využito zkušeností a doporučení mezinárodních karetních společností (VISA, MasterCard) z období vzniku eurozóny (zejména v oblasti řešení interface na karetní autorizační a zúčtovací systémy, vydávání eurobankovek, tisk symbolu euro, ošetření duálního označování, tj. uvádění peněžních částek jak v českých korunách, tak v eurech při tisku dokladů, nastavení čipu u čipových karet, apod.)
- > na území České republiky se nachází téměř 40 000 tzv. POS (Point of Sale) terminálů, které umožňují platbu zboží a služeb debetními, kreditními a jinými druhy karet. I zde bude nezbytná adap-

tace na zavedení eura (především bude nutná změna softwarového vybavení pro komunikaci s autorizačními a zúčtovacími centry, stanovení pravidel pro zúčtování po datu zavedení eura, komunikace s klienty atd.)

Duální označování peněžních částek ve finančním sektoru

- > v bankovním sektoru bude otázka duálního označování peněžních částek řešena úpravami zejména ve výpisech z účtů, v cenících bankovních služeb a ve (všeobecných) obchodních podmínkách banky
- > duální označování cen bude provedeno v souladu s přijatými obecnými pravidly v České republice; výpisy (konečný zůstatek), ceníky bankovních služeb a další produkty bude nutné vydávat v obou měnách v průběhu celého období duálního označování cen; povinně budou uváděny v obou měnách konečné zůstatky na výpisech, v cenících budou duálně uváděny všechny položky
- > banky definují ve svých obchodních podmínkách svůj zvolený přístup k duálnímu označování cen v souladu s legislativními povinnostmi a na základě doporučení národního plánu a vhodnou formou (např. poučením na zadní straně výpisu, informačními letáky apod.) budou informovat o všech změnách své klienty (další opatření jsou uvedena v následující kapitole 2.3 tohoto materiálu)

Elektronické bankovníctví

- > elektronické bankovníctví pokrývá elektronické distribuční kanály, elektronické peníze, elektronickou peněženku a elektronický podpis
- > v rámci elektronických distribučních kanálů budou provedeny softwarové změny na stranách dodavatelů software, uživatelů software (klienti bank) a zpracovatelů (banky)
- > již rok před zavedením eura je nutné aktivně oslovovat klienty a upozorňovat je na změny; od stanovení přepočítacího koeficientu budou výpisy z účtů (zůstatky) zobrazované v rámci elektronického bankovníctví uváděny duálně, tj. v českých korunách i v euru

2.3 Subjekty finančního sektoru a euro, informační systémy, ochrana spotřebitele ve finančním sektoru

2.3.1 Konverze cenných papírů a dalších produktů finančního trhu

V důsledku zavedení eura bude třeba přepočítat nominální hodnoty všech cenných papírů znějících na českou korunu.

Dluhopisy

- > nominální hodnoty obchodovatelných, dematerializovaných korunových dluhopisů všech emitentů budou k datu zavedení eura přepočítány přepočítacím koeficientem. Jednou z možných metod zaokrouhlení je aplikovat standardní způsob zaokrouhlení na nejbližší cent
- > rovněž bude nutné v souladu s přijatou zaokrouhlovací metodou upravit minimální obchodovatelný objem dluhopisů

Majetkové cenné papíry

- > při konverzi bude nutné postupovat tak, aby hodnota základního kapitálu v eurech byla rovna (maximálně se blížila) součtu přepočítaných (nominálních) hodnot jednotlivých podílů (akcií); bude třeba závazně stanovit zaokrouhlování hodnot akcií na více desetinných míst (cca na 4-6 desetinných míst, jinak může dojít ke značným odchylkám)
- > při konverzi základního kapitálu společností se současně musí zajistit, aby finanční instituce splnily požadavek minimálního základního kapitálu i po jeho konverzi na eura; bude se to týkat zejména obchodníků s cennými papíry a pojišťoven
- > k úpravám může dojít i v případě finančních institucí, kde požadavek na výši základního kapitálu nevyplývá ze směrnic ES, jako je např. Burza cenných papírů Praha (základní kapitál burzy je upraven v rámci zákona o podnikání na kapitálovém trhu), pro zprostředkovatelské subjekty v oblasti investičních služeb, pojišťovnictví atd.

Cenné papíry kolektivního investování

- > hodnota investice klienta v kolektivním investování se vyjadřuje prostřednictvím jednotek (podílových listů, případně akcií), které se pravidelně oceňují
- > aktuální hodnota podílového listu (nebo akcie) se vypočte jako podíl na vlastním kapitálu fondu kolektivního investování, jenž bude vyjádřen v eurech, po zohlednění časového rozlišení standardních nákladů fondu
- > v souvislosti se zavedením eura je třeba stanovit formu výpočtu aktuální hodnoty podílu (např. s přesností na 3-4 desetinná místa), se stejnou přesností se poté přepočítají počáteční hodnoty podílu podílových fondů vytvořených před termínem zavedení eura (celková hodnota majetku klienta resp. jeho investice se bude zaokrouhlovat standardně na celé centy)
- > historická výkonnost produktů kolektivního investování se vykazuje za období několika měsíců až roků; portfolia mohou obsahovat aktiva v cizích měnách, včetně eur, která byla v daném čase oceněna aktuálním devizovým kurzem, a mohou tedy vznikat pochybnosti, zda se za základ výpočtu historické výkonnosti má považovat minulá hodnota v Kč, která se přepočte přepočítacím koeficientem, nebo zda budou mít tyto subjekty možnost odděleně vypočítat minulou hodnotu v eurech pro ta aktiva, která jsou nebo byla denominována v eurech. Jako vhodnější se jeví způsob vycházet z minulé hodnoty uvedené v korunách a přepočítat ji následně prostřednictvím přepočítacího koeficientu, aby byla zajištěna kontinuita a srovnatelnost vykazovaných hodnot; tímto způsobem by měla být i duálně uváděna hodnota už v období před zavedením eura (tj. po stanovení přepočítacího koeficientu).

2.3.2 Přizpůsobení organizátorů trhů a vypořádacích systémů, adaptace tržních indexů

Obchodování s cennými papíry

- > organizátor trhu cenných papírů změní ve svých systémech údaje o nominálních hodnotách obchodovaných cenných papírů a dalších nástrojů

finančního trhu, přepočítá jejich kurzy a upraví hodnotu kroku kotace (tzv. ticku, nejmenší jednotky, o kterou se mohou ceny na trhu měnit) a jiných parametrů obchodování (cenová pásma apod.)

- > tvůrci akciových indexů přizpůsobí vzorce pro výpočet kurzů udávaných v euru
- > provozovatelé systémů pro vypořádání obchodů musí zajistit přepočítání plateb za dosud nevyřádané obchody, přepočíst hodnotu pozice u derivátových kontraktů a celkově technicky uzpůsobit systémy (ke změnám systému by mělo dojít v průběhu technologické přestávky na přelomu daného kalendářního roku, aby se mohlo následně plynule pokračovat v obchodování na regulovaném trhu v eurech)

Přepočítání a nahrazení tržních indexů a referenčních sazeb

- > v případě transakcí a smluv vázaných na cenové zdroje je třeba provést transformaci korunových cenových zdrojů na eurové; za účelem dosažení maximálních výhod ze zavedení eura je žádoucí podporovat určitý stupeň harmonizace eurových trhů prostřednictvím společných charakteristik trhů s euroměnou, které jsou uplatňované ve všech zemích eurozóny (referenční úrokové sazby PRIBOR/CZEONIA budou nahrazeny odpovídajícími referenčními sazbami EURIBOR/EONIA, základní úroková sazba ČNB sazbou ECB MRO – Main Refinancing Operation atd.)
- > u stávajících smluvních závazků nebude mít zavedení eura na jejich platnost vliv, platné smlouvy nebude možné z titulu zavedení eura vypovědět, pokud se smluvní strany nedohodnou jinak⁴

2.3.3 Konverze informačních technologií

Informační systémy představují nedílnou součást řízení finančních institucí. Z tohoto důvodu bude nutné identifikovat, naplánovat, otestovat a implementovat všechny změny informačních technologií bank a ostatních subjektů finančního trhu. Přípravu je třeba zahájit nejméně tři roky před zavedením

eura. Bude žádoucí ustavit v jednotlivých institucích projektové týmy, které se dále budou členit na dílčí samostatné projekty (např. v případě bankovního sektoru se bude jednat o projekty pro centrální systém banky jako účty, platební styk, účetnictví, přímé bankovníctví, zahraniční platby, platební karty, dceřiné společnosti, exekuce na účtech klientů atd.).

ČNB bude koordinovat načasování jednotlivých fází procesu. Pro provedení úprav je třeba znát v dostatečném předstihu zejména pravidla využití přepočítacího koeficientu, zaokrouhlování, způsob zacházení s historickými daty a duální označování cen. Nově vyvíjené či nakupované systémy v rámci finančního sektoru by měly být „eurokompatibilní“. Bude žádoucí apelovat na uživatele standardních softwarů, aby oslovili výrobce nebo poskytovatele služeb v oblasti informačních systémů a informovali se o verzích softwaru kompatibilních s eurem nebo o příslušných aktualizacích.

Finanční informační systémy často používají prahové hodnoty, které v systému aktivují určité postupy. Tyto prahové hodnoty musí být přepočítány na euro, aby nedocházelo k nechtěným operacím informačního systému.

2.3.4 Přehled opatření v souvislosti s ochranou spotřebitele, přecenění cenných papírů

Jedním z nástrojů pro zajištění ochrany spotřebitele by mělo být duální označování cen a peněžních částek. Povinnost duálně označovat bude vycházet z obecně přijaté koncepce a měla by být stanovena v Obecném zákoně. Duální označování bude zavedeno do měsíce po stanovení přepočítacího koeficientu, tedy přibližně pět až šest měsíců před datem zavedení eura a trvat dvanáct měsíců po jeho zavedení. Poté může pokračovat po určitou dobu (cca půl roku) na dobrovolné bázi.

⁴ Nařízení Rady (ES) č. 974/98 ze dne 3. května 1998 o zavedení eura, ve znění pozdějších předpisů.

Ve finančním sektoru by měla být otázka duálního označování cen a peněžních částek řešena zejména:

- > uváděním duálních zůstatků ve výpisech z účtů (výpisy budou obsahovat pevný přepočítací koeficient; před termínem zavedení eura bude zůstatek a další vhodné údaje na účtu uváděn pro informaci i v eurech, po zavedení jednotné měny pak pro informaci i v českých korunách)
- > v cenících služeb finančních institucí u všech položek
- > ve (všeobecných) podmínkách finančních institucí

Pravidla pro duální označování cen a peněžních částek budou platná pro všechny subjekty finančního sektoru.

Klienti finančních institucí, jako jsou pojišťovny, stavební spořitelny, penzijní fondy apod., by měli dostat v předstihu informace o hodnotě svých pravidelných plateb v eurech (splátkové kalendáře, leasingové splátky atd.). Klienti by měli být rovněž písemně informováni například o přepočtu pojistných částek, případně obdržet příslušný dodatek ke smlouvě, kde budou závazky k finančním institucím přepočteny na eura. Analogicky se tato povinnost týká podílových fondů a všech dalších investičních nástrojů.

Finanční instituce spravující majetek klientů, jehož hodnota je dána úhrnem spravovaných cenných papírů, budou muset v souvislosti se zavedením eura přecenit tyto cenné papíry a informovat klienty o přepočtené hodnotě investice. Je žádoucí, aby finanční instituce po stanovení přepočítacího koeficientu, a poté i po zavedení eura (např. v 1. čtvrtletí roku, kdy bude euro zavedeno), informovaly klienty o přepočtené hodnotě jejich majetku.

2.4 Přehled nutných legislativních změn

Zavedení eura v oblasti finančního sektoru bude mít dopady do českých právních předpisů ve dvou fázích:

2.4.1 Provedení úprav v českém právním řádu, aby ČR splnila podmínky pro zavedení eura

Podle čl. 121, odst. 1 Smlouvy o založení ES je v rámci konvergenčních zpráv EK a ECB posuzována mimo jiné i slučitelnost právních předpisů členských států včetně statutů národních centrálních bank s články 108 a 109 Smlouvy o založení ES a se Statutem ESCB/ECB. To znamená, že je nutno vytvořit právní podmínky pro plnou integraci národní centrální banky do Evropského systému centrálních bank ve smyslu Eurosystemu (tj. ECB a národní centrální banky zemí, které zavedly euro).

V praxi to bude znamenat předání rozhodovacích pravomocí v působnosti Eurosystemu (zejména měnová politika, správa oficiálních devizových rezerv, podpora fungování platebních systémů, peněžní oběh) z ČNB na ECB. ČNB se naopak stane výkonnou složkou Eurosystemu, která bude rozhodnutí ECB realizovat. Úkoly, které realizovala ČNB v rámci svých národních úkolů (např. dohled nad finančním trhem) zůstanou nezměněny. Úpravy potřebné ke vstupu České republiky do eurozóny budou provedeny v rámci nového zákona o ČNB. Jeho platnost bude směřována do období před konvergenčními zprávami (které posuzují pouze platnou legislativu) s tím, že účinnost bude odsunuta k datu zavedení eura v České republice.

2.4.2 Legislativní opatření směřující k vlastnímu zavedení eura

Obecně se zavedení eura týkají tři přímo účinná evropská nařízení (č. 974/1998 o zavedení eura, č. 1103/97 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura a č. 2866/98 o přepočítacích koeficientech – včetně pozdějších novel těchto nařízení). Podrobnější informace jsou uvedeny v části národního plánu věnované legislativním otázkám (Část II – kapitola 5).

Vlastní legislativní úprava v rámci ČR k zavedení eura se bude skládat z více segmentů. Obecný zákon o zavedení eura by měl pokrývat nejzávažnější

právní aspekty zavedení eura v ČR a aspekty, které jsou společné pro více oblastí. Bude obsahovat některá opatření související se zavedením eura jako měny a zákonného platidla v ČR, zejména odkaz na přepočítací koeficient, odkaz na způsob přepočtu z koruny na eura, případně na jiné měny, hlavní principy zaokrouhlování, konverzi peněžních prostředků na bankovních a dalších účtech, konverzi cenných papírů, odkaz na garanci neměnnosti dříve uzavřených právních závazků, pravidla duálního označování cen a peněžních částek, pravidla pro duální oběh hotovosti v českých korunách a v euru a pro výměnu oběživa, kontrolu, dozor a sankce při nedodržování tohoto zákona.

Vedle tohoto Obecného zákona by měly být přijaty právní normy v působnosti jednotlivých rezortů, které by upravily konkrétní aspekty zavedení eura v příslušné oblasti.

V oblasti finančního sektoru půjde zejména o tyto okruhy legislativních úprav:

- > přepočet částek uvedených v korunách na eura – jde zejména o částky vztahující se k základnímu kapitálu a dále k pokutám
- > odstranění nekompatibilit, které by po zavedení eura vznikly. V případě, kdy zákon či jiný předpis stanoví povinnost provádět příslušnou operaci v Kč (např. povinnost mezibankovního platebního styku v Kč, výplata náhrad v Kč při pojištění vkladů), je možnost přímého uplatnění evropské legislativy sporná (nejde o přepočet konkrétní částky). Nekompatibilní se stanou i současné postupy pro přepočty mezi Kč a EUR, např. přepočet limitu pro účely pojištění vkladů, včetně případných odkazů na kurzy cizích měn vyhlášené ČNB. Obdobný problém může nastat u právních předpisů, které odkazují na úrokové sazby stanovené ČNB
- > oba tyto okruhy problémů budou řešeny s ohledem na přijatý plán legislativních prací v souvislosti se zavedením eura a na základě přijaté metodiky legislativních úprav

2.5 Závěr, shrnutí, hlavní doporučení

Hlavní úkoly finančního sektoru v procesu zavedení eura budou následující:

- > zavedení bankovek a mincí denominovaných v euru, stažení národní měny z oběhu
- > účast na adaptaci platebních a účetních systémů
- > zajištění opatření spojených s ochranou spotřebitele v oblasti finančního sektoru (zejména duální označování cen produktů finančního trhu, duální výpisy)
- > konverze klientských účtů, úvěrových produktů, akreditivů, záruk, směnek a šeků přesně podle přepočítacího koeficientu ke dni zavedení eura, resp. ke dnu splatnosti
- > konverze ostatních produktů finančního sektoru
- > dodržení kontinuity smluv (např. v oblasti úrokových sazeb)
- > příprava ČNB na zabezpečení jejích měnově politických funkcí účastí v Eurosystemu

Je žádoucí, aby každá finanční instituce přijala svůj vlastní plán pro přípravu na zavedení eura. Koordinace základních kroků centrální banky, vlády, profesních sdružení působících v oblasti finančního sektoru a spotřebitelských organizací je nezbytnou podmínkou úspěšné realizace celého procesu.

2.6 Indikativní harmonogram úkolů spojených se zavedením eura ve finančním sektoru

Číslo	Popis, specifikace	Počátek přípravy	Termín splnění	Předpokládaní gestoři
1	Zavedení € do hotovostního oběhu			
1.1	Příprava mincí a bankovek v euroměně	€-36	€	ČNB
1.2	<ul style="list-style-type: none"> > výběr návrhů na národní strany mincí > výběr námětů > rozhodnutí o struktuře euromincí v oběhu, stanovení předpokládaného počtu potřebných mincí > výběrové řízení na dodavatele mincí > výroba nástrojů (ve spolupráci s mincovnou), výroba limitovaného množství vzorků mincí všech hodnot > zahájení výroby mincí > stanovení potřebného objemu bankovek, počátek jednání s ECB o uzavření smlouvy o předzásobení s příslušnou NCB 	€-36 €-36 €-24	€-24 €-30 €-24	
1.3	Plán pro výměnu oběživa Příprava předzásobení bank € <ul style="list-style-type: none"> > závazné požadavky eurových bankovek > závazné požadavky eurových mincí > zahájení předzásobení bank 	€-36 €-24 €-12 €-12 €-3	€-13 €-12 €-6 €-6 €	ČNB ČNB, banky
	Druhotné předzásobení <ul style="list-style-type: none"> > závazné požadavky bank na euromince a eurobankovky v nominální hodnotě > zahájení druhotného předzásobení 	€-12 €-1	€-6 €	ČNB, banky ČNB, banky
1.4	Změny v systému platebních karet, ATM, prodejních automatů apod. <ul style="list-style-type: none"> > změny nastavení ATM > ATM (bankomaty) – změny SW vybavení 	€-27 €-27 €-27	€ € €	banky, autorizační a zpracov. centra
1.5	Duální oběh, výměna bankovek a mincí, stažení a likvidace Kč <ul style="list-style-type: none"> > duální oběh > výměna stahovaných mincí v bankách > výměna stahovaných bankovek v bankách > výměna stahovaných mincí v ČNB > výměna stahovaných bankovek v ČNB 	€-24 € € € €	€+6 €+0,5 €+6 <€+6 €+60 *	ČNB, banky banky, ČNB banky banky ČNB ČNB

Číslo	Popis, specifikace	Počátek přípravy	Termín splnění	Předpokládaní gestoři
1.6	Přeprava, skladování, ochrana hotovosti > € bankovek a € mincí > bankovek a mincí české měny stahovaných z oběhu	€-12 €-12		ČNB, banky, CIT ČNB, banky ČNB, banky, CIT
	Logistická podpora výměny oběživa > výběr uschovacích míst s potřebnou kapacitou (pro euro mince + pro Kč mince) a jejich stavební úpravy a zabezpečení > výběr střediska pro ničení mincí Kč a jeho zabezpečení (bude-li to nutné) > zahájení likvidace zásob českých mincí (bude-li to nutné) > úprava poboček pro příjem eura – úprava vjezdu dotačních boxů, příp. technicko-bezpečnostních systémů > příprava, příp. úprava přepravních vozidel dle požadavku ECB > projednání způsobu ochrany transportů peněz s Policií ČR > příprava techniky na zpracování mincí a bankovek v euroměně, jednání se servisními organizacemi	€-24 €-36 €-6 €-36 €-24 €-24 €-36	€-6 €-6 €+ €-12 €-6 €-6 €	ČNB, banky, CIT, Policie ČR
1.7	Likvidace bankovek a mincí české měny stažených z oběhu	€-12		ČNB
1.8	Komunikace s odbornou a laickou veřejností	€-36	€+12	ČNB, banky

Poznámka

Termíny jsou stanoveny ve formátu
€ +/- n, kde n = počet měsíců

* Bude rozhodnuto dodatečně

Číslo	Popis, specifikace	Počátek přípravy	Termín splnění	Předpokládaní gestoři
2	Zavedení € do bezhotovostního oběhu			
2.1	Plné zapojení do systému TARGET2	€-36	€-6	ČNB
2.2	Konverze účtů, platebních karet a dalších platebních nástrojů > konverze bankovních účtů > konverze úvěrových produktů, akreditivů a záruk	€-36 €-30	€ €	banky banky
	Změny v systému platebních karet > POS (prodejní místa) – změna SW vybavení	€-30	€	banky, autorizační a zprac. centra
	Duální označování cen a peněžních částek > začátek > konec		€-5/6 €+12	banky
	Elektronické bankovníctví	€-30	€-6	banky
	Změny TPS – CERTIS, IBAN, BIC	€-36	€	ČNB, banky
	Konverzní pravidla a pravidla pro zaokrouhlování (nařízení EU 1103/97 a 974/98)	€-36	€	obecně přijatá pravidla pro zaokrouhlování
	Konverze produktů mezibankovního trhu (spot, opce, swap)	€-24	€	ČNB, banky
	Konverze opravných položek, pojištění vkladů	€-24	€	banky
3	Subjekty finančního sektoru a euro, IS, ochrana spotřebitele			
3.1	Konverze majetkových podílů, přepočítání základního kapitálu	€-24	€	ČNB, subjekty finančního trhu
	Konverze cenných papírů a dalších produktů finančního trhu	€-24	€	MF ČR a ČNB, subjekty fin. trhu
3.2	Přizpůsobení vypořádacích systémů (SKD, burza, SCP, RM-S apod.)	€-24	€-12	provozovatelé systémů
3.3	Konverze IT a účetních systémů	€-36	€	banky
	Interní SW systémů a aplikací subjektů finančního trhu	€-36	€-6	banky

Číslo	Popis, specifikace	Počátek přípravy	Termín splnění	Předpokládaní gestoři
	Externí SW systémů subjektů finančního trhu	€-36	€-6	banky
3.4	Přehled opatření v souvislosti s ochranou spotřebitele (zejména duální označování cen výrobků a služeb a peněžních částek) > koncepce ochrany spotřebitelů při zavedení eura > duální označování (příprava – zahájení) > konec duálního označování	€-48 €-24 €-12	€-36 +př. fáze €-6 €-5/6 €+12	MPO ČR, MF ČR, NKS banky a ostatní subjekty finančního sektoru
4	Legislativa⁵			
4.1	Změna zákona o ČNB	*	€-12	ČNB
4.2	Změna zákona o platebním styku č.124/2002 a vyhlášky č. 62/2004 + možnost implementace/reflexe (IBAN, BIC, TARGET, NLF/PSD)	€-24	€-12	ČNB
4.3	Vyhláška ČNB o ukončení platnosti CZK	€-12	€	ČNB
4.4	Smluvní dokumentace k bankovním produktům a službám	€-24	€-6	ČNB, banky
5	Komunikace			
5.1	Komunikace a příprava na € nebankovních organizací souvisejících s chodem bankovního sektoru (mobilní operátoři, VISA/MasterCard, Burza CP)	€-36	€+6	banky
5.2	Komunikace a vzdělávání pracovníků v oblasti finančního sektoru	€-36	€+6	ČNB, banky
5.3	Interní komunikace	€-36	€+2	subjekty finančního trhu, ČNB
5.4	Externí komunikace – vůči klientům / spotřebitelům	€-24	€+12	ČNB, subjekty finančního trhu, CIT

Poznámka

Termíny jsou stanoveny ve formátu
€ +/- n, kde n = počet měsíců

⁵ Národní plán zavedení eura v České republice bude dále aktualizován v návaznosti na usnesení vlády č. 266 ze dne 19. března 2007 po provedení změny zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (kompetenční zákon).

* Započala příprava věcného záměru

3 Veřejné finance a veřejná správa a samospráva

3.1 Státní rozpočet, rozpočty územních samospráv a státní fondy

Hlavní úlohu při tvorbě a realizaci státního rozpočtu (dále jen SR), státního závěrečného účtu (dále jen SZÚ) a závěrečného účtu kapitol plní Ministerstvo financí České republiky (dále jen MF). Kromě toho, že vytváří právní rámec této oblasti, vypracovává návrh střednědobých výdajových rámců centrální vlády (státní rozpočet a státní fondy), návrh SR a návrh střednědobého výhledu SR. Sleduje a analyzuje plnění SR, zodpovídá za vypracování SZÚ a za provedení souhrnného finančního vypořádání vztahů se SR. Metodicky řídí programové financování výdajů SR. Navrhuje vznik, rozvoj a úpravy rozpočtového systému a informačního systému ISPROFIN.

Zákon o státním rozpočtu České republiky na příslušný rok stanovuje celkové příjmy, celkové výdaje a výsledné saldo v korunách. Přílohy zákona stanovují finanční vztahy SR k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí a rozpočtu hlavního města Prahy. Údaje v přílohách zákona jsou většinou uváděny v řádech tisíců korun. Rozpočtový systém bude nově upraven tak, aby rozpočet byl sestavován v řádech eur. Přijetí eura bude znamenat, že příprava SR na rok € bude prováděna v korunách a rovněž v eurech.

V zákoně o rozpočtových pravidlech nebude nutné provádět zásadní legislativní úpravy. Rovněž prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu si vyžádají jen minimální změny. Návrhy závěrečných účtů kapitol a SZÚ za rok €-1 budou zpracovány ve dvojím vyjádření, stejně tak roční zpráva za rok €-1 a finanční vypořádání za rok €-1. V souladu s tímto požadavkem bude třeba upravit informační systémy.

Novely příslušných právních předpisů by měly být schváleny před datem přijetí eura tak, aby nabývaly účinnosti ke dni zavedení eura. Zákon o státním rozpočtu České republiky bude od roku € schválen s údaji v eurech. Nejdůležitější bude se připravit a stanovit jednotný postup v roce před přijetím eura (€-1) a pro rok přijetí eura (€). Podrobný postup bude stanoven v jedné z následujících aktualizací národního plánu.

Zavedením eura budou u územních samosprávných celků ovlivněny následující oblasti:

- > finanční vztahy SR k rozpočtům územních samosprávných celků (dále jen ÚSC) zahrnující podíl na přípravě SR, SZÚ a vypořádání finančních vztahů ÚSC se SR,
- > uvolňování dotací, návratných finančních výpomocí a programového financování, vše v návaznosti na úpravy ve finančních vztazích státního rozpočtu k územním rozpočtům,
- > tvorba právních předpisů, koncepcí, strategií a metodik týkajících se financování ÚSC.

V eurech budou uváděny výpočty podílů ÚSC na výnosech daní (rozpočtové určení daní), příspěvky na výkon státní správy, výše limitů, výše peněžitých plnění (odvody, poplatky, penále, pokuty), sociální či jiné dávky fyzickým a právnickým osobám apod. Bude třeba upravit finanční informační systémy – databáze s údaji o ÚSC (Automatizovaný rozpočtový informační systém, dále jen ARIS) a příslušné výkazy.

3.1.1 Vztah k sociálnímu zabezpečení a veřejnému zdravotnímu pojištění

Vzhledem k tomu, že všechny oblasti sociálního zabezpečení a sociální pomoci jsou financovány ze SR, je sestavení návrhu SR na rok € v eurech,

tedy rozpočtování tokových veličin příjmů a výdajů, podmíněno přepočtem veškerých vstupních stavových veličin, parametrů a ukazatelů (např. částek životního a existenčního minima, vyměřovacích základů), rozhodných pro výpočet dávek a jiných plnění, na eura, dále výpočtem valorizačních vzorců (pro zvyšování dávek a jejich komponent) v eurech a konečně výpočtem těchto dávek v eurech.

Totéž se týká i plánování a rozpočtování příjmů a výdajů v systému veřejného zdravotního pojištění jednotlivými zdravotními pojišťovnami.

Nejpozději v rámci přípravy SR na rok € bude nutné přesně určit hodnotu, respektive cenu jednoho bodu stanoveného pro úhrady za poskytnutou zdravotní péči ze strany zdravotních pojišťoven.

3.2 Správa státního dluhu a finančního majetku státu

Převedení hodnoty státních dluhopisů, jakož i všech dalších nesplacených dluhopisů, které budou existovat ke dni €, na měnu euro, bude upraveno v zákoně č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů. Tímto zákonem je třeba zároveň pro všechny nesplacené dluhopisy všech subjektů, včetně státních dluhopisů, existujících ke dni €, stanovit nový „day count“, a to takový, který je obvyklý pro země, které již jsou členy eurozóny. Zákon bude připraven v souladu s harmonogramem legislativních prací minimálně rok před zavedením eura.

Vzhledem k tomu, že zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, upravuje problematiku dluhopisů obecně (a nejen oblast státních dluhopisů), je potřeba změny v této oblasti koordinovat s potřebami soukromého sektoru a dalšími legislativními změnami v této oblasti.

3.3 Účetnictví, výkaznictví, daně, cla, mzdy a platy

Ve smyslu zásady nepoškodit občana se bude postupovat i v oblasti daní, poplatků, dávek, důchodů a dalších

plateb ve vztahu občan – stát. V případech, kdy je příjemcem těchto plateb občan, aplikuje se zaokrouhlování na centy, případně vyšší jednotky⁶, nahoru. Při platbě, jejímž příjemcem je stát, se naopak suma zaokrouhlí na centy, případně vyšší jednotky, dolů. Tento postup nebude platit při platbách a pohledávkách ve prospěch státu, které vznikají z titulu porušení všeobecně platných právních předpisů (pokuty, penále a jiné platby sankčního charakteru). V těchto případech se bude postupovat dle standardních pravidel zaokrouhlování (viz Část I - bod *Pravidla zaokrouhlování*).

3.3.1 Účetnictví

V rámci regulace účetnictví budou provedeny pouze dílčí změny, jimiž budou dotčena ustanovení o měně.

V roce €-1 se bude vést účetnictví v korunách. Účetní jednotky budou mít povinnost vykazat účetní závěrku za účetní období (rok) €-1 jednak v korunách a jednak v eurech podle přepočítacího koeficientu. Údaje za minulá účetní období budou vyjádřeny pouze v korunách. Vzhledem k tomu, že ne každá účetní jednotka má účetní období shodné s kalendářním rokem, předpokládá se, že povinnost sestavit mezitimní účetní závěrku k 31. 12. roku €-1 bude stanovena každé účetní jednotce, která nevyužívá kalendářní rok.

3.3.2 Daně

Pro rok €-1 budou nezdanitelné částky základu daně, daňové bonusy a podobně stanoveny v korunách. Proto se daňová přiznání k dani z příjmu za rok €-1, která se budou podávat v roce €, budou vykazovat v korunách. Výsledná daňová povinnost (odvod/vratka) se přepočítá na eura přepočítacím koeficientem a finanční úřad/daňový poplatník ji bude povinen uhradit v eurech, a to v zaokrouhlení na centy.

Pro subjekty, které vedou pouze daňovou evidenci, bude v rámci jedné z následujících aktualizací Národního plánu stanoven specifický postup.

⁶ Těmito vyššími jednotkami mohou být deseticenty, eura, desítky eur či výše.

V rámci daňové legislativy obecně budou novelizována ta ustanovení, kde se používají pojmy jako např. „česká měna“ a kde jsou uvedeny jednotlivé částky v korunách. Uvedené částky nebude možno v převážné většině případů pouze přepočítat na eura dle přepočítacího koeficientu, ale bude je nutno nahradit částkami v obdobné výši, zpravidla však zaokrouhlenými na celá eura, případně na desítky eur dle povahy každé částky. V určitých případech je nutné zachovat dělitelnost příslušné částky číslem 12.

Další oblastí, které se zavedení eura dotkne, je výkaznictví daňových příjmů (např. pro účely SZÚ, do mezinárodních institucí). Dosud vykazované statistické údaje v časových řadách budou přepočteny přepočítacím koeficientem, aby bylo možné provádět meziroční porovnání a analýzy.

Zavedení eura bude muset být promítnuto do informačních systémů celní a daňové správy, a to jednak do všech částí aplikací Automatizovaného daňového informačního systému (dále jen „ADIS“), do Modulu evidence spotřebních daní a dělené správy (dále jen „ME-SPD/DES“) a evidence celního řízení a dále do všech nedaňových aplikací (personální, finanční, majetkové oblasti apod. – systémy AVIS, VEMA). Dotkne se i oblasti registračních pokladen, dále oblasti výběru daní, jejich evidence, převodů obcím, krajům, státním fondům, Národnímu fondu a dále analytické a statistické oblasti. Podrobnější doporučení týkající se informačních systémů jsou uvedena v kapitole 7 *Informační a statistické systémy* a budou dále rozpracována v rámci příští aktualizace národního plánu.

V případě majetkových daní je nezbytné provést legislativní úpravy v ustanoveních, která upravují sazbu daně, výši osvobození, popř. výši minimální daňové povinnosti aj., vyjádřené dosud v korunách.

Pro poplatníky využívající obchodní rok, který se liší od kalendářního, budou na základě mezitímní účetní závěrky k 31. 12. přepočteny v souladu s účetními postupy též podklady pro sestavení daňového přiznání do eura.

3 3 3 Cla

V celní správě dojde k úpravě legislativních norem ve smyslu převodu částek vyjádřených v korunách na částky v eurech, který bude proveden za použití přepočítacího koeficientu. Částky stanovené právem ES však budou převedeny přímo na příslušné hodnoty v eurech.

Kromě použití stanoveného přepočítacího koeficientu bude celní správa muset zpracovat metodické postupy, které souvisejí s procedurami celního a daňového řízení dle celního kodexu (limitní částky cla do 10 eur před měnovou změnou, faktury v eurech před měnovou změnou, případy před vstupem České republiky do Evropské unie, zaokrouhlování jednotlivých položek dokladů JSD – Jednotný správní doklad – a podobně). První návrh metodických postupů bude připraven v rámci jedné z následujících aktualizací Národního plánu.

3 3 4 Soudní a správní poplatky

Sazby jsou stanoveny pevnou částkou nebo procentem ze základu poplatku stanoveného v korunách. V rámci přechodu na euro bude nutné upravit nejen sazby stanovené pevnou částkou, ale i základ procentních poplatků, je-li cena předmětu poplatku vyjádřena peněžní částkou v korunách. Na stanovení sazeb bude participovat Ministerstvo spravedlnosti České republiky, resp. všechny resorty, do jejichž působnosti přísluší zvláštní právní předpisy, jimiž jsou upravena správní řízení.

3 3 5 Místní poplatky

Zákon stanoví maximální sazby, vyjádřené pevnou částkou v korunách, případně procentem. V rámci přechodu na euro bude nutné upravit nejen sazby stanovené pevnou částkou, ale i základ procentního poplatku. V rámci přehlednosti sazebníků se nedoporučuje používat přepočet podle přepočítacího koeficientu kurzu, ale částky stanovit nově, ovšem v hodnotě blízké původním korunovým sazbám.

3.3.6 Platy

Platové předpisy jsou vesměs v garanci ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen MPSV). U těchto předpisů bude možno postupovat cestou přepočítacího koeficientu. Při přepočítávání korunových nároků v platech na eura bude docházet rovněž k zaokrouhlením (směrem nahoru), což bude mít vliv na vyšší platový růst.

U nařízení vlády č. 289/2002 Sb., kterým se stanoví rozsah a způsob poskytování údajů do Informačního systému o platech, se nepředpokládá nutnost legislativních úprav. Bude zřejmě nutné pouze zajistit některé úpravy technického řešení Informačního systému.

V souladu s pravidly pro přepočty historických statistických dat bude nutno upravit také vývojové řady platových parametrů (zejména průměrných platů), které jsou vedeny MF.

V zájmu informování občanů a v souladu s pravidly pro duální označování cen a jiných finančních hodnot zaměstnanci státních institucí i soukromých společností obdrží oznámení o výši svého platu a dalších náhrad v eurech. V tomto oznámení bude vysvětlen způsob přepočtu pomocí přepočítacího koeficientu a zaokrouhlení. Na výplatních páskách budou hodnoty (minimálně pro hrubou mzdu, čistou mzdu, zálohu na daň z příjmu, sociální a zdravotní pojištění) uvedeny v korunách i v eurech po celou dobu povinného duálního označování cen, tedy 5-6 měsíců před zavedením eura a jeden rok po jeho zavedení.

3.4 Ceny

Do cenové oblasti se zavedení eura promítne dvěma směry. Zprvė do oblasti cen obecně, tj. do sjednávání a regulace cen, do kontroly cen a oblasti sankcí za porušení cenových předpisů.

Druhým směrem je oblast uplatňování cen na trhu konečných spotřebitelů, tedy označování zboží a služeb cenami pro konečného spotřebitele. Úpra-

vy, které budou provedeny v této oblasti, jsou podrobně popsány v kapitole 4 *Nefinanční sektor a ochrana spotřebitele*.

3.5 Sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění

Přepočet příjmů a dávek bude nezbytné například pro účely státní sociální podpory provést i do minulosti.

Komplexnější řešení v systémech státní sociální podpory, hmotné nouze, sociálně-právní ochrany a sociálních služeb bude doplněno při nejbližší aktualizaci Národního plánu zavedení eura v České republice.

3.5.1 Důchodové pojištění

K 1. lednu dochází k pravidelné valorizaci důchodů, tj. k novému výpočtu jednotlivých důchodů. Základní výměra bude nově stanovena již v eurech (v zaokrouhlení na celá eura). U procentní výměry bude použit přepočítací koeficient, přičemž v rámci rozhodnutí o valorizaci bude stanoveno, že existující procentní výměra bude o dané procento zvýšena a následně zaokrouhlena na deseticynty, případně na jinou úroveň stanovenou v příští aktualizaci národního plánu. Důchody se vyplácí v daném měsíci pro tento měsíc, proto zde obecně nevzniká problém potřeby nárok vypočtený v korunách vyplatit v eurech.

Česká správa sociálního zabezpečení platí v prosinci České poště zálohu na výplatu důchodů v lednu následujícího roku – pro SR na rok €-1 bude tedy třeba rozpočtovat tuto částku v eurech, respektive z prostředků SR zajistit příslušnou sumu v eurech.

V případě, že žádost o důchod bude podána v roce €-1 a vyřízena až v roce € (část nároku v korunách je splatná až v roce €), bude příslušná korunová částka přepočtena pomocí přepočítacího koeficientu a vyplacena v zaokrouhlení na centy nahoru⁷ v eurech.

⁷ Jde o aplikaci zásady nepoškodit občana, viz Část I.

V případě, že je splátka důchodu za prosinec vyzvednuta až v lednu, bude příslušná korunová částka přepočtena pomocí fixního přepočítacího koeficientu a vyplacena v zaokrouhlení na centy nahoru v eurech. Shodně bude postupováno také v případě jiných nároků získaných v roce €-1 a vyplacených v roce €, respektive neoprávněně vyplacených v roce €-1 a vracených v roce €.

V zájmu informování občanů a v souladu s pravidly pro duální označování cen a jiných finančních hodnot příjemci důchodů a ostatních sociálních dávek automaticky obdrží oznámení o výši svých dávek v eurech (o jejich dávkách již bylo vydáno rozhodnutí, případně oznámení v případě dávek státní sociální podpory nebo zvýšení důchodů). V tomto oznámení bude vysvětlen způsob přepočtu pomocí přepočítacího koeficientu a zaokrouhlení. Forma duálního označování finančních částek v této oblasti bude dále upřesněna v aktualizacích národního plánu.

Bude nutno vydat předpis, který by převáděl na euro částky tzv. valorizačních nařízení vlády, jimiž se měnila výše základní výměry (tj. nařízení vlády č. 19/1996 Sb., č. 218/1996 Sb., č. 129/1997 Sb., č. 104/1998 Sb., č. 565/2004 Sb. a č. 415/2005 Sb.), a čl. XXIX. zákona č. 237/2004 Sb. Využita budou také ustanovení Obecného zákona o zavedení eura, která stanoví základní principy přepočtu korunových částek.

3.5.2 Nemocenské pojištění

Vždy k 1. lednu dochází k úpravě redukčních hranic a na základě těchto hranic jsou potom všechny dávky nemocenského pojištění nově vypočteny. V roce € bude výpočet proveden se zaokrouhlením na centy. Pro vlastní dávky tedy není třeba využít přepočítacího koeficientu, pouze bude třeba přepočítat vyměřovací základ.

Vzhledem k tomu, že dávky nemocenského pojištění jsou vypláceny zpětně, budou v lednu roku € vypláceny nároky za prosinec roku €-1 získané v korunách. Pro přepočet těchto nároků, které

budou vypláceny v eurech, bude použit přepočítací koeficient a výsledný nárok bude zaokrouhlen na centy. V případě platnosti nového zákona o nemocenském pojištění bude třeba obdobně upravit i pravidla pro náhradu mzdy.

3.5.3 Veřejné zdravotní pojištění

Bude nutné provést přepočet vyměřovacích základů pro odvody pojistného na veřejné zdravotní pojištění do minulosti (referenční období). Stejně tak bude zapotřebí upravit hodnotu (cenu) jednoho bodu pro úhradu za poskytnutou zdravotní péči v případech, kdy jsou platby realizovány zdravotními pojišťovnami – tj. ze systému veřejného zdravotního pojištění.

Dále bude nutné stanovit metodický pokyn pro zdravotnická zařízení, která dostanou zapláceno od osob, které nejsou zdravotně pojištěné v České republice ani v jiném členském státě Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru a ve Švýcarsku a kdy tedy musí tyto osoby hradit poskytnutou zdravotní péči ze svého.

Vzhledem k tomu, že v současné době je hodnota (cena) bodu vyjádřená v korunách nízká, bude zřejmě potřeba cenu bodu v eurech stanovit na více desetinných míst. Podrobnější úprava, způsob zaokrouhlování a analýza dopadů v této specifické oblasti, bude uvedena v příští aktualizaci národního plánu.

3.6 Konverze informačních systémů

V rámci úprav informačních systémů půjde zejména o identifikaci potřeby technické konverze informačních systémů v subjektech veřejné správy za všechny oblasti veřejné správy, a to konkrétně:

- > ústřední správy,
- > územní samosprávy,
- > fondů sociálního a zdravotního pojištění.

Jednotlivé instituce musí zabezpečit přechod svých účetních a jiných finančních systémů na podmínky jejich fungování v euru, a to na základě doporučení a v termínech uvedených v kapitole 7 *Informační a statistické systémy*.

MF jako nositel rozpočtové politiky zabezpečí konverzi Automatizovaného rozpočtového informačního systému (dále jen ARIS) a dalších systémů jako je například Centrální evidence dotací z rozpočtu (dále jen CEDR) či ISPROFIN. Současně MF zabezpečí i konverzi Automatizovaného daňového informačního systému (dále jen ADIS) a všech dalších daňových informačních systémů, zejména AVIS, VEMA (evidence majetku a personalistika) na všech třech úrovních řízení (MF, finanční ředitelství a finanční úřady).

Zavedení eura bude muset být promítnuto také do informačních systémů celní správy, a to do všech aplikací systému celně deklaračního – CDS pro výběr cla, do všech aplikací systému spotřebních daní – SPD pro výběr daní a všech aplikací systému Dělena správa pro výběr pokut. Dále musí být změny promítnuty i do některých aplikací informačního systému pátrání a dohledu zajišťujícího speciální činnosti celní správy a do podpůrných systémů z oblasti personální a majetkové. Úpravy výše zmíněných projektů budou realizovány v období analýzy, implementace a nasazení projektů programu eCustoms (elektronické celní řízení) řízeného DG TAXUD, jehož plnění nesmí ohrozit.

Upravit bude nutné všechny databázové a informační systémy důchodového a nemocenského pojištění, úřadů práce v oblasti podpory trhu práce (zaměstnanosti), informační systém státní sociální podpory a pomoci ve hmotné nouzi. V systému veřejného zdravotního pojištění bude nutné převést do eur databáze plátců pojistného, jejich platebních povinností a evidence nedoplatků, ale zejména složité úhradové systémy fungující na různých korunových bázích (paušály, limity, úhrady v korunách za jednotlivé výkony), které jsou základem smluvních plnění mezi zdravotními pojišťovnami a poskytovateli zdravotní péče a také základem vykazování výdajů a jejich plánování.

3.7 Legislativní stránka zavedení eura ve veřejné správě

Zavedení eura jakožto zákonného platidla zasahuje do působení množství institucí a úřadů. Ty vykonávají své činnosti na základě právních předpisů, které bude nutné připravit a nastavit na používání eura. V procesu úpravy právních předpisů sehrávají klíčovou roli příslušné rezorty a je v jejich kompetenci na základě všeobecných pokynů podle kapitoly 5 *Legislativní potřeby zavedení eura* a na základě vládou stanoveného harmonogramu připravit odpovídající podmínky pro přijetí eura.

Legislativní změny se z pohledu veřejné správy budou týkat zejména sociální oblasti, státního a územních rozpočtů či stanovení sankcí. Budou muset být upraveny také místní vyhlášky stanovující výši místních poplatků.

4 Nefinanční sektor a ochrana spotřebitele

Následující kapitola shrnuje povinnosti a doporučení pro přípravu podniků a definuje základní pravidla pro ochranu spotřebitelů. Vzhledem k rozsahu témat a potřebě vyjasnění technických záležitostí spojených se zaváděním eura bude v příští aktualizaci národního plánu výrazně rozšířena.

4.1 Konverze cen a duální označování cen

Při konverzi cen dojde k přepočtu cen z českých korun na eura dle stanoveného přepočítacího koeficientu. K cenové konverzi dojde jednorázově ke dni zavedení eura v České republice; zhruba půl roku předem a rok po zavedení eura však budou mít obchodníci a poskytovatelé služeb zákonnou povinnost jak na cenovkách a v cenících, tak při uvádění celkových částek na účtenkách či výpisech z účtu atd. vyjádřit příslušné peněžní hodnoty jak v korunách, tak v eurech (peněžní částky tedy budou vyjádřeny paralelně v obou měnách). Z tohoto pohledu se bude jednat o povinné duální označování cen. Jeho praktické aspekty budou občanům vysvětlovány v rámci informační kampaně.

Duální označování cen se bude vyžadovat všude tam, kde se občanovi uvádí peněžní částka, cena nebo hodnota v domácí měně. Bude se týkat všech cen výrobků a služeb, hodnoty peněžních částek na účtech, fakturách, ceníků bankovních služeb a služeb jiných finančních institucí, rozpočtových nákladů, spotřebitelských úvěrů, různých plateb, výplat, sociálních dávek, výpisů z účtu občanů apod. Rovněž se bude týkat všech případů, kde je vystavený výrobek, cenových nabídek, katalogů, reklamy, nabízených služeb a podobně.

Duální označování cen tedy spočívá v poskytování *informace* o provedení přepočtu cen a peněžních

částek z národní měny na euro a opačně při použití přepočítacího koeficientu a závazně stanovených pravidel zaokrouhlování. Způsob duálního označování cen v jednotlivých konkrétních případech bude rozdílný v závislosti od druhu zboží nebo poskytované služby. Duální označování cen patří k pilířům, na kterých se buduje jistota u občanů-spotřebitelů. Při duálním označování cen do dne € bude údaj v euru jen informativní. Tento přístup vyplývá z nevyhnutelnosti připravit občany – spotřebitele na postupnou přeorientaci na „myšlení v eurech“. Po zavedení eura bude označování v českých korunách jen informační údaj. Důvodem je rychlejší a efektivnější kontrola možného neopodstatněného zvyšování cen. Povinné duální označování cen pro všechny případy uplatňování se bude uskutečňovat v jednotném termínu začátku a ukončení.

[Pro řádné zavedení systému do praxe se Obecným zákonem o zavedení eura upraví následně:](#)

Duální označování cen se povinně zavede nejpozději 1 měsíc po stanovení přepočítacího koeficientu a tato povinnost bude přetrvávat 12 měsíců po zavedení eura (po ukončení tohoto období se podnikatelům doporučí dobrovolně pokračovat v tomto systému ještě dalších 6 měsíců). Podrobnější způsob duálního označování cen bude stanoven v rámci metodiky zaokrouhlování, která bude vycházet z Obecného zákona o zavedení eura. Tento způsob bude volen tak, aby se z duálně uváděných údajů dalo jednoduše rozlišit, který údaj je jen informativní a ve které měně se očekává platba (před zavedením eura budou tedy označeny koruny jako měna platby a údaj v euru bude informativní, po zavedení eura tomu bude naopak). Cílem je poskytnout občanovi informace natolik přehledně, aby pro množství poskytovaných údajů nedošlo ke zmatení občanů, resp. k dezinformaci o ceně nebo platbě, ale též proto, aby se občan lehceji vizuálně orientoval v informacích

(např. cenovky na pultech budou uvádět obě měny). Vůdčím je princip, aby občan-spotřebitel v každém okamžiku poznal, která cena je aktuálně platná.

Je potřebné zmínit, že účelem duálního označování cen a dalších částek není jen zabránění případným nepoctivým praktikám při přepočtu na novou měnu. Cílem tohoto nástroje je umožnění psychologického přivyknutí na kalkulaci v nové měně. Mnohé výzkumy ukazují, že přivyknutí občanů na novou měnu je dlouhým procesem a duální označování cen, dávek, důchodů, apod. v něm výrazně napomáhá. S ohledem na transparentnost celého procesu je potřebné, aby při duálním označování cen zboží a služeb bylo postupováno podobně také při uvádění ostatních finančních informací, se kterými přicházejí občané do styku. Duálně budou po stejnou dobu jako u cen v obchodech uvedeny také konečné hodnoty na výpisech z bankovních účtů i u dalších finančních produktů.

Povinnost duálně označovat budou mít jak právnické, tak i fyzické osoby. Přesný rozsah duálního označování cen bude upřesněn v aktualizaci Národního plánu zavedení eura.

Důležité v této souvislosti je, aby požadavek duálního označování cen nevyvolal značné náklady v podnikatelské sféře a aby splnil očekávání směrem k občanům. Je proto potřebné zabezpečit návrhy na zjednodušené společné formáty, vzory a usměrnění jednotlivých subjektů pro uvádění duálních cenových údajů. V metodice k zákonu budou všechny způsoby duálního označování cen explicitně uvedeny, včetně těch, které budou podléhat specifickým pravidlům (např. označování při uvádění ceny před a po slevě, při uvádění cen v měrných údajích, při rozkladu ceny na cenu bez DPH a s DPH, apod.)

- > **odpovědnost** – za další podrobnější rozpracování tohoto úkolu odpovídá pracovní skupina pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele spolu s dalšími pracovními skupinami; reálnou povinnost duálně označovat budou mít jak právnické, tak i fyzické osoby;
- > **vazba na jiné úkoly** – bude stanovena v dalších etapách rozpracování

- > **legislativní aspekt/dopady** – duální označování cen a trvání této povinnosti bude stanoveno Obecným zákonem o zavedení eura
- > **časová náročnost** – bude stanovena v dalších etapách rozpracování
- > **termín splnění** – 12 měsíců po zavedení eura
- > **termín začátku** – nejpozději 1 měsíc po určení přepočítacího koeficientu
- > **kontrolní termín rozpracování tématu** – vždy k 30. 6. a 31. 12. běžného roku.

4.2 Duální cirkulace

Období duální cirkulace (duálního oběhu) je doba po zavedení eura, po kterou bude možné platit v hotovosti v korunách i v eurech. Jedná se o období, kdy jsou v oběhu obě měny, přičemž status zákonného platidla má euro, koruna se bude z oběhu postupně stahovat a vydávání bude prováděno již jen v eurech. Okolnosti duální cirkulace budou stanoveny Obecným zákonem o zavedení eura a souvisejícími předpisy, jejichž gestorem je zejména Ministerstvo financí ČR.

4.3 Etika přechodu na euro

Pro zajištění úspěšného přechodu na euro má velký význam vztah důvěry mezi podniky/institucemi a spotřebiteli. Jelikož jde o vztahovou a zároveň velmi citlivou oblast, nelze postupovat pouze dle zákonů a norem, ale svou nezastupitelnou roli zde sehrávají morálka a slušné chování zainteresovaných – etika. K jejímu prosazení v procesu přechodu na euro se v zemích eurozóny osvědčilo přijmout dohodu mezi organizacemi spotřebitelů na straně jedné a profesními sdruženími a podniky z oblasti obchodu a služeb na straně druhé; danému aktu prospívá rovněž součinnost státu. Prioritním v této souvislosti je přijmout dobrovolný závazek (tzv. fair-pricing agreement), že v etapě přechodu na euro se používá výhradně přepočítací koeficient a pravidla zaokrouhlování, tj. že je vše vždy přepočteno tak, jak má správně být (bez dalších vlivů a vstupů). Podnik, který dohodu přijal a závazek plní, je viditelně označen logem, které je spotřebitelům v rámci státem řízené komunikační kampaně komunikováno jako výraz

etického přístupu obchodníka k přechodu na euro. Jelikož jde svou podstatou o „automatickou licenci“ na základě prohlášení obchodníka, že bude dodržovat podepsaná pravidla dohody, je zvláště významné následné sledování plnění závazků a bezodkladný postih v případě kolize s pravidly. Vedle odebrání loga je možné zveřejnění neetického postupu takového obchodníka, v případě porušení obecně závazných předpisů také uvalení příslušných sankcí.

Zájmem státu i podniků je zajistit hladký, nekofliktní a korektní průběh zavedení eura se zřetelem na ochranu spotřebitele také tím, že profesní svazy a asociace z obchodu a služeb uzavřou „dohodu o spolupráci“ s relevantními občanskými sdruženími ochrany spotřebitele za možné účasti sdružení zabývajících se prosazováním korektního podnikání (ze strany podnikatelů by šlo o nadstandardní závazek k dodržení regulí konverze, ze strany spotřebitelských organizací o zvýšenou péči, informovanost i určitý dohled). Takovéto dobrovolné akční ujednání je možné po vyhlášení základního scénáře zavedení eura a jeho podmínek.

- > **odpovědnost** – za další podrobnější rozpracování tohoto úkolu odpovídá pracovní skupina pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele spolu s dalšími pracovními skupinami
- > **vazba na jiné úkoly** – případná vazba bude stanovena v dalších etapách rozpracování
- > **legislativní aspekt/dopady** – jde o dobrovolný závazek, přímé legislativní dopady se neočekávají
- > **časová náročnost** – bude stanovena v dalších etapách rozpracování
- > **termín splnění** – 12 měsíců po zavedení eura
- > **termín začátku** – nejpozději 1 měsíc po určení přepočítacího koeficientu
- > **kontrolní termín rozpracování tématu** – vždy k 30. 6. a 31. 12. běžného roku.

4.4 Monitoring cen, kontrola a řešení sporů

Opatření v této oblasti hrají při zavedení eura nezastupitelnou roli, která přímo souvisí s důvěryhodností, náladou a spokojeností, a to jak spotřebitelů, tak

i institucí a podniků; s celkovou důvěrou v euro, eurozónu a Evropskou unii. Monitoring musí poskytovat exekutivě a současně podnikatelské i spotřebitelské sféře nezbytné informace pro průběžné systematické hodnocení a eventuální usměrnění průběhu přechodu na euro. K tomu bude nezbytné využít nejen standardně probíhající šetření a průzkumy, ale patrně bude také potřeba založit nadstandardní (jednorázové, dočasné) šetření a výzkumy v oblastech, které předchází zdroje neposkytují a nemohou poskytnout. Součástí monitoringu cen bude i dohled nad dodržováním pravidel týkajících se konverze cen a duálního označování cen, informačních povinností a ostatních stanovených požadavků při zavádění eura.

Dozor nad pravidly, podmínkami a náležitostmi konverze a také nad následnými souvisejícími povinnostmi, které budou vyhlášeny Obecným zákonem o zavedení eura, zvláštními a přízpusobenými právními předpisy, bude zahrnut do pravidelné kontrolní a dozorové činnosti příslušných orgánů státní správy v oblasti dozoru a ochrany spotřebitele (příkladný výčet těchto institucí bude proveden v následujících etapách, a to včetně případného návrhu na dočasné rozšíření kompetencí vlivem přechodu na euro). K monitoringu je žádoucí stanovit v zákonné úpravě dostatečné kompetence pro jeho vykonávání, a to hlavně na základě upozornění spotřebitelů, zda z důvodu přechodu měny není cena zvýšena, a zda je zachována spravedlivá hospodářská soutěž. Žádoucí je rovněž určit kompetence pro rychlou nápravu včetně možností sankcí a přijetí opatření.

Záměrem důsledného dozoru je zabezpečit zjednáání nápravy, když se zjištěný stav nedá odstranit tržními opatřeními. K zabezpečení monitoringu a kontroly budou v zákonné úpravě stanoveny povinnosti pro podnikatele a profesní organizace poskytovat relevantní informace. Součástí opatření v této oblasti musí rovněž být poskytování bezplatných informací spotřebitelům a sběrná místa a způsoby pro podání stěžovatelů. Významnou se jeví rovněž stanovení délky „specifického“ monitoringu cen v etapě přechodu (specifického proto, že nepůjde patrně o typický spotřební koš, ale o koš zúžený, obsahující nejčastější spotřebitelské nákupy či konkrétní druhy zboží). Podrobnější návrh bude zpracován v příští aktualizaci národního plánu.

Orgány dozoru ve smyslu tohoto pojednání zpracují minimálně devět měsíců před zavedením eura metodické příručky pro své inspektory včetně „plánů“ kontrol. Pro zpracování příruček a plánů kontrol musí být zodpovědní pracovníci (metodici) jednotlivých kontrolních orgánů proškoleni tvůrci zákonné úpravy a dalších právních předpisů minimálně 12 měsíců před zavedením eura⁸. Tyto kontrolní a dozorové orgány rovněž zapojí těsně před začátkem povinné konverze cen a duálního označování cen telefonní linku a elektronickou adresu, na kterou budou moci občané oznamovat všechny případy možných porušení svých práv při zavádění eura. Cílem tohoto postupu musí totiž být rovněž, kromě prioritního cíle uvedeného v úvodu, předcházet také negativně laděné „reklamě“ a klimatu celého procesu přechodu na euro.

V zemích eurozóny se velmi osvědčilo pořádání osvětových kampaní, školení a instruktáží pro spotřebitele, a to zvláště pro speciální sociální skupiny obyvatelstva (např. postižení). Jednou z nejvíce ohrožených skupin spotřebitelů se ukázali být zrakově postižení. Je nezbytně nutné přijmout taková opatření, aby se tito lidé mohli seznámit s novými bankovkami a mincemi dostatečně dlouhou dobu před přechodem na euro.

Poznatky z eurozóny jednoznačně potvrzují klíčový význam včasné a plně informovanosti spotřebitelské veřejnosti, zejména o praktických přípravách a o náležitostech a způsobu provedení konverze v bankovním sektoru (přepážky, bankomaty atd.) a v prostředí maloobchodu a provozoven poskytujících služby před datem a zvláště od data €; tato oblast projektu má značný význam pro nákladovost konverze v obchodním podnikání.

Prioritním cílem je zamezit, a to zejména v začátcích uplatňování eura, aby se z důvodu změny měny zvyšovaly ceny zboží a služeb, aby došlo k rozkolísání cenové úrovně a cenového vývoje vedoucích k destabilizaci trhu či činnosti institucí nefinančního sektoru.

> **odpovědnost** – za další podrobnější rozpracování tohoto úkolu odpovídá pracovní skupina pro

⁸ V této době by již měly být schváleny veškeré právní předpisy upravující postupy týkající se zavedení eura.

nefinanční sektor a ochranu spotřebitele spolu s dalšími pracovními skupinami (zvláště pracovní skupinou pro informatiku a statistiku a pracovní skupinou pro komunikaci)

- > **vazba na jiné úkoly** – bude stanoveno v dalších etapách rozpracování
- > **legislativní aspekt/dopady** – bude stanoveno v dalších etapách
- > **časová náročnost** – bude stanovena v dalších etapách rozpracování
- > **termín splnění** – dle textu této kapitoly
- > **termín začátku** – bude stanoveno v dalších etapách rozpracování
- > **kontrolní termín rozpracování tématu** – vždy k 30. 6. a 31. 12. běžného roku.

4.5 Hlavní podnikové aspekty přechodu na euro

Úspěšný přechod na euro bude záviset na tom, jak podnikatelské subjekty v obchodě, ve službách a v rámci ostatních podnikatelských vztahů zvládnou úlohy spojené se zavedením eura, zejména konverzi cen, duální označování cen, konverzi podnikového výkaznictví a informačních systémů, informační strategii, cenovou stabilitu, apod. Prokazuje se, že ke zvýšení angažovanosti ve prospěch nové měny přispívá uplatnění systému vzdělávání se zaměřením na právní a organizační rámec přijetí eura na všech úrovních řízení v rámci podnikatelských aktivit a vyškolení personálu prodejen manipulujícího s platidlem, a to zejména v oblasti identifikování falešných eur.

Zahraníční zkušenosti také jednoznačně prokazují, že přechod na euro proběhl hladce tam, kde ve velkých a středních firmách či institucích byla určena osoba „svodně“ odpovědná za přechod na euro. Proto tento postup doporučujeme uplatnit také v našich podmínkách firemního přechodu na euro. U malých podniků a mikropodniků by měla podpornou roli sehrát zejména informační místa pro podnikatele a finanční instituce.

Jako nejdůležitější podnikové aspekty přechodu na euro je možno označit těchto pět tematických oblastí:

4 5 1 Aspekt kapacitní

Menší podniky zpravidla nemají dostatečnou kapacitu pracovních sil, které je třeba vyčlenit k úkonům spjatým s přechodem na novou měnu přímo v terénu – na prodejně, provozovně, apod. Týká se to hlavně přečeňování veškerého zboží a praktických úkolů při manipulaci s hotovostí ve dvojí měně v období duální cirkulace (častý převoz peněz do/z banky, skladování a úschova oběživa ve dvojí měně v podniku, apod.). Menší podniky dále ve svých rozpočtech více pocítí přidané náklady v případě přečeňování zboží a služeb, pořizování nových cenových displejů či nosičů, změny komunikačních a reklamních kampaní a v neposlední řadě také v případě mezd pracovníků, v jejichž kompetenci bude změnu měny v podniku realizovat.

K omezení tohoto rizika přispívá, pokud si podnik postupně vytváří finanční rezervu (rozpočet), který by pokryl dočasně zvýšené náklady a zamezil skokovému navýšení výdajů. V této souvislosti je na místě zmínit také přínosy z přechodu na euro, plynoucí z rozšíření stabilního jednotného mezinárodního měnového prostoru, v němž menší a střední podniky čelí menším výkyvům kurzu a rizikům z mezinárodních operací. Odpadá tím celá řada poplatků a dalších nákladů z existence a převádění cizí měny, což snižuje náklady a vede k možnosti zeštíhlení administrativy podniku. Menší a střední podniky dále získají šanci k novým exportním aktivitám, možnostem zahraničních investic a hledání nových dodavatelů, neboť odpadají nejrůznější devizová opatření a nutnost záruk proti výkyvům kurzu či zahraničně obchodním rizikům. Zvýšení četnosti obchodního styku bylo zaznamenáno především mezi sousedy v zemích eurozóny.

4 5 2 Nutnost investic do přizpůsobení podnikového výkaznictví, počítačových systémů, software/hardware pro zpracování dat a v neposlední řadě také do školení zaměstnanců

Jde o investice, které jsou „technickým“ vyústěním výše popisovaných aktivit.

K omezení vícenákladů s těmito investicemi spojenými přispívá, pokud podnik využije investice do technického zabezpečení přechodu na novou měnu k vnitropodnikové modernizaci. Týká se to především nových účetních programů, marketingových databází, logistických systémů a dalších. Prokazuje se, že přechod na euro v mnoha podnicích urychlil rozhodovací proces modernizačních změn, ke kterým by vedení podniku dříve nebo později muselo stejně přistoupit. Svou podstatou jde o optimalizaci načasování a provedení vnitropodnikové modernizace tak, aby se její termín kryl s termínem přijetí eura. Při rozhodování o rozsahu a načasování změn v informačních systémech je vhodné využít doporučení a metodik, které připraví pracovní skupina Národní koordinační skupiny pro informatiku a statistiku.

4 5 3 Aspekt finančního řízení, plánování a účetnictví

Největším nebezpečím v této souvislosti je odsouzení přípravy na přechod na euro. Ačkoliv jsou pro souvislosti ve finančním řízení, plánování a účetnictví (včetně přepočtu základního kapitálu, apod.) rozhodující postupy uvedené v kapitole 3 *Veřejné finance a veřejné správa a samospráva*, je nezbytné uvést, že si zavedení eura v podnikatelské sféře vyžádá zejména:

- > Přehodnocení klíčových procesů v jednotlivých firmách v podmínkách změněné strategie v oblasti finanční služby, nákupu a prodeje a identifikování změn s tím spojených.
- > Na základě konkrétních změn týkajících se finanční služby, nákupu a prodeje, v specifikování potenciálních rizik a návrhnutí (na principu zachování kontinuity) opatření eliminujících jejich rizika:
 - > obchodní, zejména úrokové, měnové a též riziko likvidity a bonity ve vztahu ke změnám finanční služby podniku,
 - > technické a organizační spojené s flexibilitou, s kapacitou a s chybami redenominace,
 - > strategické, zejména investiční, související s konkurenceschopností a též s úpravou smluv a vztahů kooperací.

> Změny v procesech finanční obsluhy budou vyvolané změnami v oblasti měnového kurzu. Přízpusobení se těmto změnám ve velké míře ovlivní velikost, právní forma, oblast ekonomické činnosti firem a míra jejich kapitalizace. Proto z procesního hlediska musí být tyto změny naplánované, realizovatelné a kontrolovatelné. Tyto změny se dotknou činností realizovaných v rámci jedné účetní jednotky, mimo jiné vnitřních procesů podniku a jeho styku se smluvními partnery. V daném případě jde o oblast finančního řízení a výkaznictví, kde procesy finanční obsluhy musí být naplánovány jak na úrovni účetní jednotky, tak i vícerych účetních jednotek (v případě poboček, dceřiných společností a joint ventures). Znamená to, že změny v účtování, výkaznictví, konsolidaci a zúčtování musí probíhat koordinovaně.

Výsledky analýz měnového rizika vyvolávají změny finanční strategie řízení likvidity a investic. Ve vztahu efektů strategické (i technické) redenominace si to vyžádá úpravu, zrušení nebo vznik nových smluvních vztahů mezi podnikem a smluvními partnery (bankou nebo jinou finanční institucí). V praxi to znamená:

- > převedení korunových účtů,
- > přehodnocení měnových operací,
- > přehodnocení cen dodavatelů,
- > úprava, zrušení, vytvoření nových kooperací – smluv,
- > zhodnocení výhod a nevýhod nákupu v euru,
- > přehodnocení prodejních cen,
- > přehodnocení nabídkových a reklamních materiálů, obalů a podobně

V oblasti technické redenominace, která souvisí s výkonem činností týkajících se přepočtu na základě přepočítacího koeficientu ve vztahu k účtování, finančnímu řízení, účetním záznamům a formulářům, to bude:

- > přehodnocení vhodnosti používané metodiky a postup účtování,
- > přepočítání hodnoty majetku a závazků přepočítacím koeficientem na eura,
- > přehodnocení vhodnosti formulářů, tiskopisů a účetních záznamů,

- > zabezpečení technické stránky: přehodnocení cen dodavatelů, prodejních cen, nabídkových a reklamních materiálů, obalů apod.,
- > fakturace

4 5 4 Aspekt předzásobení eurem

Významnými předpoklady a současně kritérii úspěšnosti konverze se staly včasné a dostatečné předzásobení maloobchodu mincemi i bankovkami a optimální – spíše krátká – doba duální cirkulace v přechodu na novou měnu. Podrobnější informace jsou uvedeny v kapitole 2 *Banky a finanční sektor*.

4 5 5 Aspekt nového definování pozice firmy na trhu ve střednědobém a dlouhodobém horizontu

Především menší podniky, které plánují spíše v krátkodobější než dlouhodobější perspektivě, mohou mít s přechodem na euro menší finanční a organizační problémy, a to zvláště v případě, že jejich aktivity nespočívají prvotně v mezinárodním obchodě. Svou obchodní strategii plánují s ohledem na momentální či krátkodobou výhodnost či nevýhodnost kurzu, což jim dává do jisté míry možnost „spekulativního“ ekonomického chování. S příchodem společné měny budou ovšem přinuceny orientovat se minimálně ve střednědobém horizontu, a to v zájmu udržení své konkurenceschopnosti, a v příhraničních oblastech také pro případ přímé konfrontace se zeměmi eurozóny. Nezbytné je také promýšlet dopředu smlouvy se zřetelem na tyto nové okolnosti. Aspekt střednědobého a dlouhodobějšího vnímání je efektivní uplatnit také pro ohodnocení pozic svých obchodních partnerů a nejbližšího externě spolupracujícího prostředí s cílem vyvarovat se toho, aby kolize vnějšího subjektu přivedla kolizi vlastní firmy. Tato hodnocení je účelné provést s dostatečným předstihem tak, aby šlo také v předstihu volit spolehlivé a konkurenceschopné obchodní partnery a případně nový hlavní cíl podnikání v podmínkách eurozóny.

5 Legislativní potřeby zavedení eura⁹

5.1 Charakteristika úkolů spojených se zavedením eura

5.1.1 Příprava Obecného zákona

Obecný zákon o zavedení eura (dále jen Obecný zákon) bude hlavním právním předpisem České republiky, který vytvoří předpoklady pro zajištění hladkého přechodu na novou měnu v ČR. Bude navazovat na základní nařízení ES týkající se zavedení eura a v podrobnostech tato základní nařízení ES, včetně dalších souvisejících předpisů EU a judikatury Evropského soudního dvora provádět. Bude obsahovat některá opatření související se zavedením eura jako zákonného platidla v ČR, a to zejména odkaz na přepočítací koeficient, způsob přepočtu z koruny na euro, případně na jiné měny, hlavní principy zaokrouhlování, konverze cen a duálního označování cen, způsob konverze peněžních prostředků na bankovních účtech, způsob konverze cenných papírů a ostatních investičních nástrojů, záruku neměnnosti dříve uzavřených právních závazků, správních a soudních rozhodnutí v souladu s principem kontinuity právních nástrojů, pravidla pro výměnu oběživa, kontrolu a dohled nad dodržováním tohoto zákona a sankce pro případ jeho porušení nebo nedodržení. Obsah Obecného zákona bude také východiskem pro novelizaci dalších právních předpisů České republiky nutnou pro zavedení eura.

V návaznosti na Obecný zákon bude vydána metodika, která stanoví způsob duálního označování cen, jak je popsáno v kapitole 4.1. Povinnost duálně označovat ceny budou mít jak právnické, tak i fyzické osoby – tzn. všechny subjekty v České republice.

Legisvakance Obecného zákona bude stanovena tak, aby se všechny subjekty mohly v dostatečném časovém předstihu připravit na zavedení eura v České republice a na práva a povinnosti s tím spojené.

Základní obsah Obecného zákona bude připraven a předložen k připomínkám pracovním skupinám v návaznosti na schválený Harmonogram legislativních prací souvisejících se zavedením eura.

Účinnosti nabude Obecný zákon dnem zavedení eura. Některá jeho ustanovení však nabudou účinnosti ještě před tímto datem, např. ustanovení upravující pravidla týkající se konverze cen a duálního označování cen. Platnosti by měl Obecný zákon nabýt minimálně 18-24 měsíců přede dnem zavedení eura v České republice a na jeho základě budou připravovány další potřebné legislativní úpravy.

Návrh Obecného zákona připraví Ministerstvo financí České republiky ve spolupráci s Českou národní bankou a Národní koordinační skupinou pro zavedení eura. Návrh Obecného zákona připravený Ministerstvem financí ČR ve spolupráci s Českou národní bankou posoudí Národní koordinační skupina pro zavedení eura před jeho předložením do vnějšího připomínkového řízení a před jeho předložením vládě k projednání. Vládě jej poté předloží ministr financí společně s guvernérem České národní banky.

Vzhledem k tomu, že Obecný zákon bude svou povahou zejména implementačním opatřením k předpisům EU, nebude vypracováván věcný záměr zákona, ale bude připraveno přímo paragrafované znění v souladu s čl. 3 odst. 3 Legislativních pravidel vlády v platném znění.

⁹ Národní plán zavedení eura v České republice, zejména tato kapitola 5. Legislativní potřeby zavedení eura (gesce k primární legislativě), bude dále aktualizován v návaznosti na usnesení vlády č. 266 ze dne 19. března 2007 po provedení změny zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (kompetenční zákon).

5.2 Příprava nového zákona o České národní bance

Nový zákon o České národní bance, který nahradí nyní platný zákon č. 6/1993 Sb., zabezpečí přenesení některých rozhodovacích pravomocí, zejména z oblasti měnové politiky, na Radu guvernérů Evropské centrální banky (dále jen ECB). Měnová politika, která se bude provádět v České republice, bude měnovou politikou EU stanovenou s ohledem na cenovou stabilitu v EU, resp. v zemích, které zavedly euro jako svou měnu.

Zákon bude obsahovat ustanovení o měně s následujícím obsahem: „Měnou České republiky je euro. Zkratka názvu eura je EUR a symbolem eura je ‚€‘ podle sdělení Komise COM (97) 418 z 23. července 1997 o užívání symbolu eura (€). Peněžní jednotkou je jedno euro, které se dělí na sto centů podle nařízení Rady (ES) č. 974/98 o zavedení eura.“

Další významnou kvalitativní změnou, která se dotýká výkonných činností, bude zapojení ČNB do Evropského systému centrálních bank (dále jen ESCB) při vydávání bankovek a mincí v eurech a zajišťování jejich oběhu. Zákon bude respektovat skutečnost, že povolování emise bankovek je výhradním právem ECB. ČNB se bude pouze podílet na vydávání bankovek společné evropské měny tak, že bude na základě rozhodnutí a se souhlasem ECB sjednávat tisk bankovek, organizovat dodávky bankovek od výrobců, kontrolovat jejich kvalitu v zájmu zajištění plynulého a hospodárního peněžního oběhu, bude dohlížet na ochranu a bezpečnost do oběhu nevydaných bankovek a na úschovu a ničení tiskových desek, dalších tiskových pomůcek a neplatných a vyřazených bankovek a především bude uvádět do oběhu, resp. stahovat z oběhu, bankovky v eurech na území České republiky.

Smlouva o založení ES umožňuje jednotlivým státům eurozóny při respektování kompetence založené národní právní úpravou vydávat mince s tím, že je nutné dodržovat platné předpisy EU v této oblasti. Objem emise mincí podléhá schválení ECB. Zákon proto ponechá právo vydávat mince ČNB, která bude i nadále sjednávat ražbu mincí, organizovat

dodávky mincí od výrobců, kontrolovat kvalitu mincí dodávaných výrobcem k zajištění plynulého a hospodárního peněžního oběhu, dozírat na ochranu a bezpečnost do oběhu nevydaných mincí a na úschovu a ničení razidel a neplatných a vyřazených mincí a především bude uvádět do oběhu, resp. stahovat z oběhu, mince v eurech, resp. centech, na území České republiky.

Obecný zákon bude mít v celém procesu funkci relativně krátkodobou či přechodnou, zatímco zákon o ČNB bude plnit úlohu měnového zákona dlouhodobě. Existence shora uvedených dvou právních norem, které napomohou zajistit soulad práva České republiky s právními předpisy EU a se Statutem ESCB ve smyslu čl. 121 Smlouvy o založení ES, je stejně klíčová jako podmínka splnění ekonomických parametrů pro vstup do eurozóny.

5.3 Příprava Harmonogramu legislativních prací

Zavedení eura v České republice vyvolá potřebu novelizace řady právních předpisů. Za účelem stanovení rozsahu a způsobu této novelizace bude proveden podrobný rozbor platného právního řádu České republiky, v rámci kterého dojde k posouzení dopadů implementace přímo použitelných předpisů EU upravujících zavedení eura. Gestory za provedení uvedeného rozboru budou jednotlivá ministerstva, ostatní ústřední orgány státní správy a Česká národní banka na základě metodiky Národní koordinační skupiny a pracovní skupiny pro legislativu. Na základě výsledků tohoto rozboru NKS zpracuje přehled právních předpisů, které bude potřeba novelizovat v souvislosti se zavedením eura v ČR, a to v členění na právní předpisy, které musí nabýt účinnosti přede dnem zavedení eura a na právní předpisy, které nabudou účinnosti ke dni zavedení eura jako měny České republiky. Podrobný soupis právních předpisů, které bude nutné novelizovat, bude součástí tzv. Harmonogramu legislativních prací souvisejících se zavedením eura (dále jen „Harmonogram“). Součástí Harmonogramu budou také základní principy pro provádění legislativních úprav právních předpisů vzešlých z výše popsané analýzy.

NKS předloží vládě ke schválení jako samostatný materiál „Harmonogram legislativních prací souvisejících se zavedením eura“, který bude pravidelně aktualizován a předkládán vládě k projednání a ke schválení. Materiál bude poprvé vládě předložen k 31. 12. 2007.

K novelizaci bude nutno přistoupit zejména u právních předpisů, v jejichž textu se vyskytuje přímo měna „Kč“, popřípadě „CZK“, nebo slova „koruna“, resp. „česká koruna“, právní předpisy upravující ukládání peněžitých sankcí a právní předpisy obsahující pravidla pro zaokrouhlování Kč (například daňové předpisy). Dále se bude jednat o právní předpisy, ve kterých jsou vzorce a výpočty a právní předpisy, ve kterých bude nutné nově stanovit zaokrouhlování v eurech (například nájemné, úvěry na bydlení) a obecně předpisy, jejichž text by byl v rozporu se skutečností, že euro je zákonným platidlem v České republice.

Uvedený Harmonogram bude obsahovat konkrétní právní předpis, gestora uvedeného právního předpisu určeného v souladu s platným zněním kompetenčního zákona (předkladatele, popřípadě spolupředkladatele), předpokládaný termín předložení vládě k projednání, datum nabytí účinnosti právního předpisu. Dále bude Harmonogram obsahovat popis problémů spojených s implementací předpisů EU, včetně návrhu způsobu jejich řešení, které resorty identifikovaly v rámci jimi zpracovávaného rozboru. S ohledem na probíhající legislativní práce budou resorty uvedený seznam průběžně aktualizovat.

Vlastní stanovení úkolů jednotlivým členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy bude zajištěno usnesením vlády k Harmonogramu, které bude obsahovat všechny úkoly v oblasti legislativy vyplývající z národního plánu s určením osoby odpovědné za jejich splnění a konkrétního termínu provedení úkolu.

5.3.1 Způsob rozdělení právních předpisů do skupin

Právní předpisy, které bude potřeba novelizovat nebo nově přijmout, jsou rozděleny do dvou základ-

ních skupin podle potřebného data nabytí jejich účinnosti. Obecně platí, že zákony by měly projít legislativním procesem a být platné minimálně rok před zavedením eura. U zákonů, které přinesou rozsáhlejší změny a budou vyžadovat dostatečnou lhůtu pro přípravu, se doporučuje vést legislativní proces tak, aby byly zákony platné alespoň 18 měsíců před tím, než nastane jejich účinnost.

1. skupina

Bude obsahovat předpisy, které nabudou účinnosti nejpozději dnem zavedení eura (tzn. dnem €) s tím, že některá jejich ustanovení nabudou účinnosti dříve (v období €-5/6 měsíců) s ohledem na povahu práv a povinností v nich ukládaných. Půjde jednak o zcela nové předpisy v souvislosti se zavedením eura (např. Obecný zákon) nebo o předpisy, které ukládají povinnosti, jejichž plnění je nutno zajistit již určitou dobu před vlastním zavedením eura – např. pravidla pro konverzi cen a duální označování cen.

Je na jednotlivých resortech a jednotlivých pracovních skupinách NKS, aby takové povinnosti a jim odpovídající právní předpisy při posouzení dopadů implementace přímo použitelných předpisů EU o zavedení eura určily.

V této skupině budou minimálně tyto předpisy:

- a) Obecný zákon
- b) nový zákon o ČNB
- c) právní úprava duálního označování cen (v případě, že tato právní úprava nebude obsažena v Obecném zákoně)

2. skupina

Půjde o novely právních předpisů, které je nutno změnit s účinností ke dni zavedení eura. Půjde o takové předpisy, jejichž ustanovení nelze překleout Obecným zákonem nebo přímo použitelnými předpisy EU, a to s ohledem na právní jistotu a na praktické dopady.

Do této skupiny budou zařazeny např. daňové zákony, právní předpisy v oblasti účetnictví, sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění a další právní předpisy, které určí jednotlivé resorty.

Obecně platí pro právní předpisy zařazené v obou skupinách, že by měly nabývat platnosti postupně v závislosti na průběhu legislativního procesu, ale účinnost musí nastat nejpozději ke stanovenému dni, tzn. €-x (nejspíše ke dni rozhodnutí Rady o zrušení přechodné výjimky ČR pro používání eura¹⁰) nebo ke dni €.

5.3.2 Doporučení pro předkladatele jednotlivých návrhů

V následujícím textu jsou identifikovány některé problémy spojené s implementací předpisů EU pro zavedení eura, na které by se měly resorty v rámci své působnosti při provádění rozboru zaměřit, popřípadě navrhnout řešení. NKS bude veškeré podněty zpracovávat a navrhnout jednotné koncepční řešení.

Při přepočtu, resp. změně částek v právních předpisech ČR, je třeba zjišťovat, zda výše těchto částek či jejich rozmezí není stanoveno přímo předpisem EU. Pokud ano, pak je třeba použít výši určenou předpisem EU.

Pravidla pro zaokrouhlování vycházejí jednak z práva EU (viz bod *Pravidla zaokrouhlování* části I národního plánu), jednak z principů stanovených pro zavedení eura v ČR (viz kapitola 2 *Základní zásady zavedení eura v ČR* části I národního plánu), přičemž základní zásadou je zaokrouhlování ve prospěch občana. Tento princip je potřeba promítnout do příslušných legislativních změn.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat sankcím peněžité povahy. Specifickým problémem je problematika správního trestání, které je v gesci Ministerstva vnitra České republiky. Všechny resorty budou proto postupovat v souladu s metodikou a zásadami správního trestání připravenými Ministerstvem vnitra České republiky.

Legislativní návrhy související se zavedením eura budou muset být jednoznačně odlišeny od ostatních legislativních návrhů předkládaných jednotlivými resorty do vlády v pracovním pořádku. Protože

¹⁰ Tedy 5-6 měsíců před zavedením eura v České republice.

návrhy právních předpisů budou vládě předkládány na základě schváleného Harmonogramu vyplývajícího z národního plánu a Plánu legislativních prací vlády, doporučujeme tuto skutečnost uvést jako důvod předložení materiálu na úvodní straně příslušného materiálu v souladu s Jednacím řádem vlády. Tím bude jasně stanoveno, že důvodem předložení je zavedení eura v ČR. Cílem identifikace legislativních návrhů, předkládaných v rámci plnění opatření k zavedení eura, je sjednocení přístupu legislativních orgánů vlády k navrhovaným změnám a také zjednodušení samotného projednávání těchto návrhů. Je potřeba zajistit, aby obsahem předkládaných zákonů byly pouze úpravy související se zavedením eura a nikoliv další jiné nesouvisející úpravy. V podobném duchu je potřeba apelovat také na Parlament České republiky.

Resorty budou při své legislativní činnosti vycházet z obsahu návrhu Obecného zákona a z metodiky připravené pracovní skupinou pro legislativu. Resorty budou předkládat v návaznosti na obsah návrhu Obecného zákona návrhy právních předpisů samostatně, popřípadě ve spolupráci s jiným resortem, popřípadě resorty, a to v souladu se stanovenými kompetencemi jednotlivých ústředních orgánů. Resorty by již nyní měly při přípravě právních předpisů zohlednit uvažovanou připravovanou transformaci měny, tzn. připravit návrh právního předpisu, popřípadě jeho osnovu tak, aby mohl být jako samostatný návrh zákona (event. nařízení vlády nebo vyhlášky) v co nejkratší době dopsán a předložen ke schválení.

Jednotlivé resorty jsou povinny průběžně aktualizovat seznam právních předpisů, jichž se dotkne zavedení eura, pro účely pravidelné aktualizace Harmonogramu. Aktualizace jsou zasílány Ministerstvu spravedlnosti České republiky jako gestorovi pracovní skupiny pro legislativu a také Organizačnímu výboru Národní koordinační skupiny.

Legislativní změny související se zavedením eura by měly být připravovány s cílem minimalizovat případný negativní dopad na fyzické a právnické osoby. V případě, že legislativní změny související se zavedením eura ovlivní veřejné rozpočty, musí

být finanční dopad na veřejné rozpočty konkrétně uveden v důvodové zprávě v souladu s Legislativními pravidly vlády v platném znění.

S ohledem na povahu změn v právních předpisech České republiky souvisejících se zavedením eura v České republice bude třeba posoudit, zda návrhy takových právních předpisů je nutno konzultovat s ECB v souladu s čl. 8a Legislativních pravidel vlády v platném znění. Pokud tomu tak bude, pak je třeba postupovat v souladu s postupem uvedeným v Legislativních pravidlech vlády. Konzultaci bude podléhat přinejmenším návrh Obecného zákona a návrh nového zákona o ČNB.

5.3.3 Identifikace právních aktů regionální a místní samosprávy

S ohledem na skutečnost, že územně samosprávné celky (obce, kraje, města) mohou vydávat právní akty, které bude potřeba změnit v souvislosti se zavedením eura (tj. např. předpisy, v jejichž textu se vyskytuje měna „Kč“ nebo „CZK“, zaokrouhlování atd.), bude nutno tuto oblast monitorovat a připravit odpovědné orgány tak, aby byl přechod na euro hladký.

- > odpovídá: Ministerstvo vnitra České republiky ve spolupráci s pracovní skupinou NKS pro legislativu.

5.4 Časový rozvrh legislativních prací souvisejících se zavedením eura

5.4.1 Příprava Obecného zákona

Předkladatelem návrhu Obecného zákona bude ministr financí spolu s guvernérem ČNB. Na přípravě zákona bude úzce spolupracovat Ministerstvo financí České republiky, ČNB a Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice.

- > odpovídají: ministr financí, guvernér ČNB a NKS

Harmonogram přípravy návrhu Obecného zákona:

- > délka trvání: 12 měsíců
- > termín započetí procesu: neprodleně po schválení národního plánu vládou ČR
- > první návrh zákona: 31. 3. 2008
- > termín dokončení: €-2 roky
- > účinnost: některá ustanovení €-x (cca 6 měsíců, tzn. dnem rozhodnutí Rady o zrušení přechodné výjimky pro ČR), zbylá ustanovení €
- > platnost: €-1,5 (je nutná dostatečně dlouhá legislativní vakance)

5.4.2 Příprava nového zákona o ČNB

- > odpovídá: guvernér ČNB
- > termín započetí procesu: prosinec 2006 – předložení věcného záměru zákona vládě
- > platnost: €-1 rok
- > účinnost: €

5.4.3 Příprava Harmonogramu legislativních prací souvisejících se zavedením eura

Práce na Harmonogramu legislativních prací souvisejících se zavedením eura budou postupovat podle následujícího plánu:

1. výzva NKS k zahájení prací na rozboru legislativních dopadů zavedení eura a sestavení Harmonogramu

- > odpovídá: národní koordinátor zavedení eura v ČR
- > termín: neprodleně po schválení národního plánu vládou ČR

2. posouzení dopadů implementace přímo použitelných předpisů ES o zavedení eura a zaslání výsledků NKS (PS pro legislativu)

- > odpovídají: členové vlády a vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy
- > termín: do 3 měsíců ode dne schválení národního plánu

3. sestavení vlastního Harmonogramu s rozdělením předpisů do skupin v souladu s bodem 5.3.1 části II národního plánu

- > odpovídá: předseda pracovní skupiny pro legislativu
- > termín: do 2 měsíců od zaslání podkladů od resortů v souladu s krokem č. 2

4. schválení Harmonogramu v NKS

- > odpovídá: předseda pracovní skupiny pro legislativu a národní koordinátor zavedení eura v ČR
- > termín: do 1 měsíce od sestavení Harmonogramu v návaznosti na bod č. 3

5. předložení Harmonogramu vládě po připomínkovém řízení

- > odpovídá: národní koordinátor zavedení eura v ČR
- > termín: do 1 měsíce od schválení NKS

6. zajištění promítnutí Harmonogramu do Plánu legislativních prací vlády na jednotlivé kalendářní roky a do Výhledu legislativních prací vlády na stanovené období

- > odpovídá: členové vlády, vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy a ministr spravedlnosti a předseda Legislativní rady vlády
- > termín: v návaznosti na přípravu Plánu legislativních prací vlády

7. kontrola plnění Harmonogramu.

- > odpovídá: národní koordinátor zavedení eura v ČR
- > termín: průběžně

8. pravidelná aktualizace Harmonogramu

- > odpovídá: předseda pracovní skupiny pro legislativu a národní koordinátor zavedení eura v ČR
- > termín: 1 x ročně

6 Zdroje informací a komunikace

6.1 Cíle informování o zavedení eura v ČR

Hlavním cílem informační kampaně bude přispět k hladkému a bezproblémovému přechodu České republiky na společnou měnu členských zemí eurozóny – euro. Každý občan, soukromá i veřejná sféra bude mít k dispozici dostatek informací, včas a vhodným způsobem. Znevýhodněným skupinám obyvatelstva a příslušníkům menšin bude věnována zvláštní pozornost.

Občané budou informováni tak, aby jim dostatek informací při přechodu na novou měnu umožnil vyhnout se případné materiální újmě. Jako spotřebitelům jim bude na trhu v souvislosti se zaváděním nové měny věnována maximální možná míra pozornosti a ochrany.

Soukromé sféře budou k dispozici informace, které umožní efektivně přizpůsobit příslušné aktivity nově přijímané měně. Velkým podnikům bude nadto poskytována informační podpora pro jejich vlastní informační aktivity v souvislosti se zaváděním eura. Neziskovým organizacím bude poskytována informační podpora pro jejich roli zprostředkovatele informací.

Veřejné sféře bude poskytována informační podpora, která zajistí plnění jejich role zprostředkovatele informací i vlastního příjemce změn s ohledem na výkon jejich působnosti. Zvláštní pozornost bude věnována krajům, městům a obcím, zejména s ohledem na zajištění jejich vlastních informačních aktivit zaměřených na region.

Významnou součástí bude komunikace Národního plánu zavedení eura a jeho obsahu v jednotlivých oblastech ihned po jeho přijetí. Veškeré informace používané v kampani musí odpovídat obsahu Národního plánu zavedení eura.

6.2 Systém a principy komunikace

Komunikace je založená na definování informačních potřeb jednotlivých cílových skupin, a to se zvláštěm zřetelem k jejich potenciálu získané informace dále zprostředkovávat. Informační kampaň bude vedena tak, aby si adresáti nemuseli informace sami vyhledávat, ale aby se k nim dostávaly přímo – např. do škol, zaměstnání, do domácností apod. Pro tento účel bude důležité zvolit vhodné komunikační kanály.

Hlavním adresátem informační kampaně budou občané – rovněž z hlediska jejich různých rolí (žáci a studenti, pracující, důchodci apod.) se zvláštěm zaměřením na znevýhodněné skupiny (dlouhodobě nezaměstnaní, zdravotně a sociálně znevýhodnění, apod.). Další významnou skupinou bude soukromá sféra, zejména podnikatelé a neziskové organizace. V komunikaci se soukromou sférou budou hrát významnou roli profesní sdružení, svazy, asociace a komory. V komunikaci s občany pak spotřebitelské organizace, a dále média.

Veřejná správa bude kromě role příjemce změn také významným zprostředkovatelem informací vůči občanům i podnikatelům, zejména se to týká krajů, měst a obcí v regionech. Zvláštní pozornost bude věnována např. regionům s vysokou mírou nezaměstnanosti.

Role zprostředkovatele informací bude podporována také u orgánů státní správy a u velkých podniků. Role médií bude v celém procesu nezastupitelná.

Hlavním poselstvím informační kampaně bude zpráva, že euro bude v České republice zavedeno ke dni € a že všichni občané a soukromá i veřejná sféra v ČR musí být na používání eura v hotovostním

i bezhotovostním styku připraveni. Věcným obsahem informační kampaně budou doporučení/rady a postupy, jak se na přijetí eura připravit.

Nejintenzivnější část kampaně se uskuteční v období od rozhodnutí Rady EU o přijetí ČR do eurozóny (resp. zrušení výjimky na zavedení eura) až po samotný vstup, tedy v posledním půlroce před vstupem ČR do eurozóny. Kampaň bude mít především charakter informační a vzdělávací.

Hlavními cíli kampaně bude zejména:

1. vysvětlení, že přijetí eura je závazek vyplývající z našeho vstupu do EU
2. informování o všech aspektech přijetí eura a nástrojích k minimalizaci rizik spojených s jeho přijetím
3. informování o jednotlivých etapách (harmonogramu) zavádění eura, včetně mechanismu ERM II, a o datu přijetí eura (okamžikem, kdy o něm bude rozhodnuto), možnostech výměny mincí a bankovek další praktické informace spojené se zaváděním eura
4. seznámení se závazným přepočítacím koeficientem, a to od okamžiku, kdy bude vyhlášen, s mechanismem přepočtu cen, platů, důchodů a všech dalších příjmů a výdajů, včetně problematiky zaokrouhlování
5. vysvětlení rozdílu mezi obdobím duálního označování cen a duální cirkulace, včetně výhod těchto nástrojů v procesu zavádění eura
6. seznámení s opatřeními přijatými na ochranu spotřebitele, se systémem dvojího označování cen a cenových kontrolních mechanismů
7. zmírňování obav ze zdražování, které by bylo způsobeno zavedením eura
8. seznámení s faktem, že ke dni zavedení eura přestává být koruna česká národní měnou
9. vysvětlení, že během duálního oběhu budou vedle sebe obíhat korunové mince a bankovky vedle euromincí a eurobankovek. V průběhu duálního oběhu a po jeho ukončení bude možné vyměnit korunové mince a bankovky v komerčních bankách a v centrální bance, případně v dalších pověřených institucích
10. seznámení s euromincemi a eurobankovkami, jejich ochrannými prvky, vysvětlování společných

a rozdílných znaků eurooběživa (bankovky stejné pro všechny země eurozóny a mince s národní stranou).

Důležitost, potřebu a aktuálnost informací, stejně jako komunikační strategii samotnou bude průběžně vyhodnocovat pracovní skupina pro komunikaci Národní koordinační skupiny pro zavedení eura. Získané poznatky bude průběžně konzultovat s národním koordinátorem zavedení eura a s dalšími pracovními skupinami Národní koordinační skupiny pro zavedení eura, zejména s pracovní skupinou pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele. Informační kampaň bude rovněž reflektovat pravidelné výzkumy veřejného mínění.

6.3 Institucionální zajištění

Hlavním koordinátorem komunikačních aktivit bude na základě pokynů národního koordinátora zavedení eura a Národní koordinační skupiny pro zavedení eura pracovní skupina pro komunikaci, která může spolupracovat s k tomu účelu vybranou specializovanou agenturou. Pracovní skupina bude spolupracovat také s orgány státní správy a místních samospráv, profesními sdruženími, komorami a asociacemi, spotřebitelskými organizacemi, finančními institucemi, komerčními i neziskovými organizacemi a veřejnoprávními médii, a rovněž ostatními pracovními skupinami Národní koordinační skupiny pro zavedení eura.

Na mezinárodní úrovni bude pracovní skupina spolupracovat s Evropskou komisí (DG ECFIN) v rámci programu partnerství PRINCE, který umožňuje využití finančních prostředků na spolufinancování vybraných informačních aktivit a bezúplatné využívání relevantních audiovizuálních a tištěných materiálů. Dále bude spolupracovat s Evropskou centrální bankou, zejména pokud se jedná o konzultace při přípravě a realizaci informační kampaně a dále bezúplatné využívání audiovizuálních a tištěných materiálů o podobě euro-mincí a eurobankovek a jejich ochranných prvků a postupech kontroly pravosti oběživa, případně s dalšími partnery v rámci twinningové spolupráce, jejímž gestorem je Evropská komise.

6.4 Cílové skupiny

Občané – hlavní adresáti kampaně, v různých rolích (spotřebitelé, zaměstnanci, důchodci apod.), se zvláštním zaměřením na:

- > děti a žáky, studenty
- > pedagogy
- > znevýhodněné skupiny (nízkopříjmové rodiny, zdravotně a sociálně znevýhodněné osoby, dlouhodobě nezaměstnaní, senioři apod.)
- > příslušníky národnostních menšin
- > cizince a krajany v zahraničí.

Soukromá sféra – v souvislosti s přípravou činností na novou měnu, se zvláštním zaměřením na:

- > živnostníky a podnikatele
- > malé a střední podniky
- > neziskové organizace.

Veřejná správa – v souvislosti s výkonem jejich působnosti, se zvláštním zaměřením na

- > kraje, města a obce.

V informační kampani budou hrát významnou úlohu zprostředkovatelé (tzv. multiplikátoři) informací. Jsou to zejména:

- > spotřebitelské organizace a profesní sdružení, svazy, komory či asociace
- > finanční instituce
- > média
- > velké podniky
- > orgány státní správy
- > kraje, města a obce
- > ostatní (pošta, ČD, autobusová doprava, ČSA, nemocnice apod.).

6.5 Nástroje komunikace

Nástroje komunikace budou využívány s ohledem na příslušnou cílovou skupinu tak, aby byl naplněn cíl informační kampaně: dostatek informací, včas a vhodným způsobem. Nástroje budou uplatňovány postupně v souladu s harmonogramem příprav na zavedení eura. Jedná se zejména o:

- > internetové informační stránky k zavádění eura v ČR
- > komunikační nástroje v rámci informování o evropských záležitostech (Euroskop, Eurokurýr, Eurocentra a Eurofon)
- > komunikační nástroje zastoupení Evropské komise v ČR (sít Europe Direct), a další dostupné komunikační nástroje
- > PR aktivity jednotlivých institucí
- > tištěné materiály produkované Evropskou komisí i vlastní (do každé školy, domácnosti, dopravních prostředků apod.)
- > inzerce v médiích (placená), jako zdroj nezkraslených informací
- > informační kampaň v médiích
- > audiovizuální a multimediální materiály – videokazety, CD, DVD, především určené územním samosprávám a vzdělávacím institucím
- > odborné konference, přednášky, školení a semináře
- > reklamní předměty
- > zvláštní akce, např. Den eura – happening pro širokou veřejnost na začátku intenzivní části kampaně (zhruba den € minus 100)

6.5.1 Logo a slogan informační kampaně

Bude zvoleno národní logo a slogan zavedení eura, které budou v informační kampani využity společně s logem zavádění eura Evropské komise a Evropské centrální banky. V současnosti je vybráno logo Národní koordinační skupiny pro zavedení eura, které bude používáno zejména pro institucionální komunikaci.

6.5.2 Průzkumy veřejného mínění

Součástí příprav a vyhodnocování informační kampaně budou pravidelné průzkumy veřejného mínění, příp. psychologická mapa ČR, které po obsahové stránce (zadání otázek) zajistí pracovní skupina pro komunikaci na základě schválení národním koordinátorem zavedení eura. Důležitým zdrojem informací budou rovněž průzkumy zajišťované

Evropskou komisí, tzv. Eurobarometr a Flash Eurobarometr. Dále mohou být brány v potaz relevantní a dostatečně podložené průzkumy dalších institucí či podniků.

6.6 Časový harmonogram kampaně

Komunikační strategie bude vycházet z jednotlivých etap přístupového procesu ČR k eurozóně na základě vládního rozhodnutí o cílovém datu vstupu do eurozóny a dále na základě přijetí ČR do eurozóny Radou EU.

Komunikace je rozdělena do čtyř základních období.

I. Období před vstupem do ERM II

V tomto období nemusí být známo cílové datum našeho vstupu do eurozóny. Komunikace bude soustředěna na publikaci objektivních informací, které souvisí s přístupovým procesem ČR k eurozóně, informování o všech aspektech přijetí eura a nástrojích k minimalizaci případných rizik, včetně zmírňování obav ze zdražování, které by bylo způsobeno zavedením eura (ochrana spotřebitele). Základem komunikace bude obsah Národního plánu zavedení eura. Z nástrojů budou využity především informační internetové stránky, nástroje v rámci pro informování o evropských záležitostech (Euroskop, Eurokurýr, Eurocentra a Eurofon), tištěné materiály – produkované Evropskou komisí i vlastní, informace v médiích, dále odborné konference, přednášky, školení a semináře. Budou zahájeny pravidelné průzkumy veřejného mínění, popř. vypracována psychologická mapa ČR. Komunikace bude intenzivnější po vyjádření politické vůle do eurozóny vstoupit k určitému datu.

Hlavními zprávami tohoto období budou zejména:

1. přijetí eura je závazek plynoucí z našeho vstupu do EU
2. informování o všech aspektech přijetí eura a nástrojích k minimalizaci případných rizik
3. zmírňování obav ze zdražování, které by bylo způsobeno zavedením eura.

II. Období od vstupu do ERM II do rozhodnutí o zrušení výjimky na zavedení eura orgány EU

V této fázi bude komunikováno především cílové datum přijetí eura a z toho vyplývající harmonogram příprav, důraz bude kladen na praktické informace se zaváděním eura spojené, včetně mechanismu ERM II. Seznamování s opatřeními přijímanými na ochranu spotřebitele bude intenzivnější než v první fázi. Z nástrojů budou v této fázi navíc využity inzerce v médiích a audiovizuální a multimediální materiály – videokazety, CD, DVD, především určené samosprávám a vzdělávacím institucím a do distribuce informací intenzivněji zapojeny spotřebitelské organizace a profesní svazy, sdružení, komory či asociace. V průběhu této fáze bude velká pozornost věnována zprostředkovatelům (multiplikátorům) komunikace a jejich informační podpoře.

Hlavními zprávami tohoto období budou zejména:

1. jednotlivé etapy harmonogramu přijetí eura, včetně mechanismu ERM II a cílové datum přijetí eura
2. důkladnější seznámení s opatřeními přijímanými na ochranu spotřebitele, se systémem dvojího značení cen a cenových kontrolních mechanismů
3. praktické informace spojené se zaváděním eura
4. seznámení s euromincemi a eurobankovkami, jejich ochrannými prvky, vysvětlování společných a rozdílných znaků eurooběživa (bankovky stejné pro všechny země eurozóny a mince s národní stranou)
5. zmírňování obav ze zdražování, které by bylo způsobeno zavedením eura.

III. Období od zrušení výjimky na zavedení eura do zavedení eura v ČR

V této fázi bude komunikováno především datum přijetí eura a závazný přepočítací koeficient s důrazem kladeným na praktické informace spojené s přepočtem cen, platů, důchodů a všech dalších příjmů a výdajů včetně zaokrouhlování a na možnosti výměny mincí a bankovek, dále na vysvětlení principů duálního oběhu a duálního označování cen, včetně potvrzení opatření průběžně přijímaných na ochranu spotřebitele. Z nástrojů bude v této fázi

velký důraz kladen na inzerce v médiích (jako zdroji nezkrášených informací) a bude spuštěna intenzivní část informační kampaně v médiích.

Hlavními zprávami tohoto období budou zejména:

1. datum přijetí eura
2. přepočítací koeficient a mechanismus přepočtu cen, platů, důchodů a všech dalších příjmů a výdajů včetně možností výměny mincí a bankovek
3. seznámení s faktem, že ke dni zavedení eura přestává být koruna česká národní měnou
4. vysvětlení, že během duálního oběhu budou korunové mince a bankovky v oběhu stejně jako eurové, přičemž status zákonného platidla již bude mít pouze euro. Koruny budou v tomto období z oběhu postupně stahovány. Po ukončení duálního oběhu bude možné vyměnit korunové mince a bankovky pouze v centrální bance, komerčních bankách a případně dalších pověřených institucích
5. potvrzení opatření přijatých na ochranu spotřebitele a seznámení se systémem duálního označování cen a cenových kontrolních mechanismů
6. informace o přijaté či přijímané legislativě evropské i české v souvislosti se zavedením eura v ČR
7. zmírňování obav ze zdražování, které by bylo způsobeno zavedením eura.

IV. Období po zavedení eura jako měny v České republice

Budou komunikovány především praktické informace spojené s výměnou dosavadního oběživa a kontaktní místa veřejného (orgány státní správy, veřejný ochránce práv, kraje, města a obce) i soukromého (spotřebitelské organizace, profesní svazy, komory, sdružení či asociace) sektoru, kam je možné se obrátit o pomoc v případě potíží.

Hlavními zprávami tohoto období budou zejména:

1. Česká republika je členem eurozóny
2. monitoring zkušeností, evaluace
3. informování o změnách cenové hladiny a předcházení vnímané inflaci.

6.7 Finanční zajištění

Finanční rámec informační kampaně stanoví vláda ČR svým usnesením na základě rozhodnutí vstoupit do eurozóny k určitému datu. Do té doby bude Národní koordinační skupina využívat při své činnosti rozpočty členských institucí.

6.8 Úkoly v období před vstupem do ERM II

Informační internetové stránky o zavedení eura v ČR

- > **zajistí:** ministerstvo financí / Národní koordinační skupina pro zavedení eura
- > **termín:** průběžně

Využití nástrojů v rámci informování o evropských záležitostech (Euroskop, Eurokurýr, Eurocentra a Eurofon), komunikačních nástrojů zastoupení Evropské komise v ČR (sít Europe Direct), a dalších dostupných komunikačních nástrojů

- > **zajistí:** ministerstvo financí, Česká národní banka
- > **termín:** průběžně

Distribuce tištěných materiálů se základními informacemi o zavedení eura – produkovaných Evropskou komisí i vlastních

- > **zajistí:** ministerstvo financí, Česká národní banka
- > **termín:** průběžně

Spolupráce s médii, odborné konference, přednášky, školení a semináře

- > **zajistí:** Národní koordinační skupina pro zavedení eura
- > **termín:** průběžně

Vlastní průzkum veřejného mínění, popř. psychologická mapa ČR

- > **zajistí:** Národní koordinační skupina pro zavedení eura na návrh pracovní skupiny pro komunikaci
- > **termín:** průběžně

Aktualizace Národního plánu zavedení eura v ČR v oblasti informování o zavedení eura

- > **zajistí:** pracovní skupina pro komunikaci na pokyn Národní koordinační skupiny pro zavedení eura
- > **termín:** 31. březen 2008

7 Informační a statistické systémy

7.1 Opatření pro ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy

Hlavním úkolem je zmapování současného stavu informačních systémů (dále jen IS) ministerstev a ostatních orgánů ústřední státní správy s ohledem na provázanost těchto systémů s přechodem na euro a se souvisejícími legislativními změnami. Zároveň je nutné stanovit obecnou metodiku, podle

kteř by měla ministerstva a ostatní orgány ústřední státní správy při přechodu na euro postupovat. Konkrétně jsou úkoly pro ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy následující:

- > do poloviny roku 2007 stanovit konkrétní osobu zodpovědnou za komunikaci s pracovní skupinou pro informatiku a statistiku a její jméno oznámit Organizačnímu výboru NKS (email euro@mfcz.cz)

- > provést v termínu do €-3 revizi existujících finančních IS ve své působnosti a určit, které je potřeba pro přijetí eura přizpůsobit,
- > po provedené revizi v termínu do €-2,5 vypracovat plán konverze a úpravy finančních IS, který bude obsahovat potřebné kroky na zabezpečení konverze finančních údajů obsažených v IS, případně samotné přizpůsobení fungování IS,
- > na základě plánu konverze a úpravy finančních IS v termínu do €-2 v souladu s doporučeními podle popisu nejdůležitějších úkolů (viz bod 7.4) provést samotnou konverzi finančních IS,
- > fáze testování bude probíhat do €-1. Během této fáze proběhne doladování IS a odstranění nedostatků zjištěných během testovacího provozu,
- > spuštění IS, které budou připraveny na podmínky eura, jako zákonného platidla ode dne €.

Ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy dohlédnou v rámci své působnosti na jimi zřizované organizace, zejména na připravenost IS pro přechod k euru.

V oblasti statistiky bude probíhat úzká spolupráce s Českým statistickým úřadem (ČSÚ). ČSÚ je ze zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, je zodpovědný za tvorbu a novelizaci metodiky pro všechna pracoviště státní statistické služby a dále za koordinaci pracovišť státní statistické služby, včetně používané metodiky, ukazatelů, měrných jednotek a stanovení obsahu statistických zjišťování.

7.2 Opatření pro subjekty územní samosprávy

Nejdůležitějším úkolem je opět zmapování současného stavu IS orgánů územních samospráv, obcí, měst a krajů s ohledem na provázanost těchto systémů s přechodem na euro a s případnými souvisejícími legislativními změnami. Zároveň musí dojít ke stanovení obecné metodiky, podle které by měly orgány územních samospráv, obcí a měst při přechodu na euro postupovat. Konkrétně jsou úkoly pro subjekty územní samosprávy následující:

- > provést v termínu do €-3 revizi existujících finančních IS ve své působnosti, které je potřeba pro přijetí eura přizpůsobit,
- > po provedené revizi v termínu do €-2,5 vypracovat plán konverze a úpravy finančních IS, který bude obsahovat potřebné kroky na zabezpečení konverze finančních údajů obsažených v IS případně samotné přizpůsobení fungování IS,
- > na základě plánu konverze a úpravy finančních IS v termínu do €-2 v souladu s doporučeními podle popisu nejdůležitějších úkolů (viz bod 7.4) provedou samotnou konverzi finančních IS,
- > fáze testování bude probíhat do €-1. Během této fáze proběhne doladování IS a odstranění nedostatků zjištěných během testovacího provozu,
- > spuštění IS, které budou připravené na podmínky eura jako zákonného platidla ode dne €.

7.3 Opatření pro zavedení eura v podnikatelské sféře

Nejdůležitějším úkolem je opět zmapování současného stavu IS v podnikatelské sféře s ohledem provázanosti těchto systémů s přechodem na euro a s případnými souvisejícími legislativními změnami. Zároveň je potřeba vypracovat obecná doporučení, která podnikatelskou sféru včas připraví na přechod na euro. V rámci podniku zde bude nezanedbatelná role podnikového euro koordinátora (viz též kapitola Nefinanční sektor a ochrana spotřebitele).

Integrovanou součástí řízení firem jsou IS, které mají podpůrnou funkci pro většinu procesů probíhající v podnicích. V souvislosti se zavedením eura je potřeba identifikovat (otestovat), naplánovat a implementovat všechny kmeny ICT firmy. Věcně se jedná zejména o účetní a analytický SW. Technický převod korun na eura se dotkne:

- > zhodnocení použitelnosti softwarového vybavení,
- > prověření kapacity hardwarového vybavení,
- > přizpůsobení a nákupu softwarového vybavení.

Uvedené změny musí zohlednit požadavky, které plynou ze změn v procesech finančního řízení podniků, odbytu, nákupu a práva. V platebním

styku se změny dotýkají účtování faktur a oběhu hotovosti ve vazbě na elektronické registrační pokladny, přičemž rozsah změn bude úměrný velikosti, organizační struktuře a existujícímu rozsahu podpory ICT firmy.

7.4 Popis nejdůležitějších úkolů

Je nevyhnutelné jednoznačně identifikovat, které IS postihne přechod na euro. Zpravidla se jedná o IS pracující s finančními informacemi v české měně, a to zejména:

- > elektronické platební systémy,
- > účetní systémy,
- > fakturační systémy,
- > systémy na zpracování personální agendy,
- > manažerské systémy v oblasti výroby pracující s finančními ukazateli,
- > programy finančního plánování,
- > programy pro sledování nákladů,
- > ERP systémy (komplexní systémy plánování zdrojů podniku),
- > IS státní pokladny a ostatní aplikace používané na řízení veřejných financí,
- > bankovní systémy, včetně systémů ČNB,
- > právní databáze obsahující finanční kontrakty,
- > a další.

Zodpovědná osoba na základě doporučení pracovní skupiny pro informatiku a statistiku vypracuje analýzu IS s potenciálním dopadem přechodu na euro. Analýzu připraví v širší diskuzi s pracovní skupinou tak, aby bylo možné pokrýt případné rozšířené nároky na funkcionality těchto systémů v období po přechodu s možností zpětné vazby.

Pozornost je potřebné věnovat technologické vybavenosti vzhledem k negativnímu dopadu na hardware zejména u jednodušších technických zařízení.

Důsledně je potřeba sledovat vzájemnou propojenost systémů (nejen vnitřní, ale i vnější se zákazníky a dodavateli). Klíčové je definovat systémy, kterých se to týká, jejich kvalitu po logické technologické stránce pro strategii přechodu na euro. V přípa-

dě nižší kvality IS je třeba vykonat celkové změny a neomezit se na změny částečné, které by následně měly negativní dopady.

Při stanovení priorit je nevyhnutelné brát na zřetel důležitost a komplexnost IS, důležité systémy organizace pro přechod na euro mají vyšší prioritu, komplexní systémy vyžadují víc času na konverzi, proto potřebují mít vyšší prioritu.

Pozornost je třeba věnovat souběžným úpravám všech systémů v pevně stanoveném termínu, což si vyžádá rozsáhlou koordinační aktivitu. Je důležité, aby koordinace úprav IS probíhala v souladu s celkovou přípravou institucí a aby byla vrcholově řízena hlavním koordinátorem přípravy na zavedení eura v dané instituci či podniku.

7.5 Postup pro konverzi statistických databází a IS

Je zapotřebí identifikovat věcný rozsah technické konverze velkých finančních a statistických IS z hlediska vnitřních směrnic nebo legislativních úprav vydávaných orgány státní správy.

Zodpovědná osoba navrhne minimální délku historických statistických časových řad, za které bude vhodné přepočítat údaje ve finančních a statistických databázích, které jsou nositeli finančních (hodnotových) informací. Samotný proces přepočtu se provede až po vydání legislativní regulace, do té doby je potřeba určit seznamy dat, které se budou přepočítávat, všeobecné závazné principy přepočtů pro všechny statistické systémy. Vlastníci velkých informačních databází připraví SW řešení přepočtu podle charakteru struktury jednotlivých skladů dat.

Pro podmínky konverze statistických databází je nezbytné zabezpečit zejména:

- > vyhodnocení úplných seznamů ukazatelů, které se budou přepočítávat (nezbytné metodické vedení ČSÚ),
- > určení způsobu přepočítávání údajů pro období

- sběru dat v české měně v procesu zpracování statistických údajů před vstupem do eurozóny,
- > definování principů a koeficientů přepočtu údajů na euro a určení období, od kterého se budou povinné údaje publikovat v obou měnách,
 - > určení způsobu zaokrouhlení a násobků eura (měrná jednotka) pro ukládání údajů,
 - > stanovení metodických principů zabezpečení porovnatelnosti údajů a principy řešení bilančních rozdílů,
 - > navržení specifických statistických zjišťování pro potřeby zavedení eura v ČR (ukazatele, samostatné dotazování, doplnění ukazatelů na existující nosiče dat).

7.5.1 Doporučení pro přizpůsobení informačních a statistických systémů

Základním doporučením, které by mělo pomoci eliminovat potencionálně negativní dopady přechodu na euro, je zpracování technicko-technologického auditu dotčených informačních systémů. Zavedení nových informačních systémů a také významné změny systémů by se měly již v současnosti realizovat s ohledem k přechodu na euro. Tyto změny doporučujeme explicitně zapracovat už do uzavíraných smluv s dodavateli informačních systémů. Audity by měly být zaměřeny na následující oblasti:

Problémy se vstupy:

- > **přijímání finančních informací duplicitně** euro – Kč,
- > **změna aktuálního systému:**
 - > vyžaduje čas na plánování a testování,
 - > hrozí riziko chyb úředníků.
- > **používání paralelních systémů** (dvou stejných verzí finančních informačních systémů):
 - > často není možné s ohledem na technické omezení hardwaru,
 - > hrozí chyba v záměně IS pracujícího s eurem a systému pracujícího v Kč,
 - > problémy s transakcemi,
 - > problémy s limity pro zákazníky.
- > **sekvenční přechod:**
 - > potřeba interface mezi systémy,
 - > riziko zmatku mezi uživateli o používané měně.

Problémy s výstupy:

- > vytváření finančních výstupů ve 2 měnách – duplicitně.

Problémy s interface:

- > výměna finančních informací mezi systémy, které pracují s eurem a Kč,
- > vytvoření konvertorů mezi měnami,
- > simultánní změna – vše naráz,
- > autonomní skupiny – skupina systémů, které jsou relativně autonomní.

Problémy s konverzí:

- > při historických finančních datech v Kč, která budou potřebná i po přechodu na euro – bude potřebná jejich konverze na euro,
- > manuální konverze,
- > nástroj na automatizovanou konverzi,
- > změna informačních systémů.

Technické detaily, které je potřeba brát v úvahu:

- > **zaokrouhlování:**
 - > konverzí mezi Kč a eurem mohou nastat rozdíly, které povedou k zastavení zpracování informací.
- > **interface mezi systémy,**
 - > budování interface může být náročnější, než se zprvu jeví – zejména s ohledem na problémy se zaokrouhlováním,
 - > je potřeba se věnovat možným hrozbám záměny při sčítání v jednotlivých měnách,
 - > je potřeba se věnovat systémům, které jsou propojeny s jinými systémy jiných organizací – v tom případě je potřeba dohodnout společný postup obou organizací a hlavně kdy a jak tyto systémy zkonvertovat na euro.
- > **konverze historických dat:**
 - > konverze zdrojů historických dat musí být provedena stejnou metodikou a stejným systémem – jinak mohou nastat nepředvídatelné chyby a problémy,
 - > problémy mohou nastat v konverzi finančních metadat.
- > **desetinná místa** – toto se týká především těch informačních systémů, které byly nastaveny pro práci s korunami bez desetinných míst – u nich je zapotřebí provést úpravy potřebné pro užívání eurocentů,

- > **zobrazování dvou měn:**
 - > to může způsobovat problémy s ohledem na limitovaný počet sloupců zobrazovaných na displeji.
- > **hraniční hodnoty** – finanční informační systémy používají často hraniční hodnoty k definování akcí systému, tyto hranice musí být konvertovány na euro, aby se zabránilo neočekávaným akcím systémů,
- > **tabulkový procesor** – s ohledem na velmi vysokou náročnost na vytvoření nástroje na automatickou konverzi tabulkových modelů na euro je efektivnější přebudovat tento tabulkový model a ne se snažit o manuální konverzi,
- > **školení zaměstnanců.**

7 6 Náklady, rizika a doporučení spojená s přechodem na euro

7 6 1 Náklady

Jde zejména o jednorázové náklady spojené s konverzí Kč na euro, neboť mnohé IS tuto konverzi neumí. Odhad eliminace tohoto problému je 2-3 roky, postupnou úpravou a aktualizací IS. Tyto náklady jsou závislé na velikosti subjektu, druhu činností a přizpůsobení relevantních legislativních změn tak, aby bylo možno změny provádět v dostatečném předstihu. Pozdní definování změn znamená tlak na urychlené provedení změn a z toho plynoucí vyšší cenu úprav.

Oblast změn – všechny IS a software, který pracuje s finančními informacemi.

Doporučuje se provést včas audit svých IS, důraz klást na vzájemnou propojenost systémů.

7 6 2 Rizika

Za hlavní rizika je možno považovat následující:

- > podcenění náročnosti změn IS z hlediska času, pracnosti a financí,
- > zpoždění metodické postupy vyplývající z novelizované legislativy,

- > nedostatek profesionálně zkušených interních a externích lidských zdrojů,
- > neexistence testovacího prostředí pro testování úprav za ostrého provozu,
- > zastaralé hardwarové a softwarové vybavení organizací neumožňující vykonat potřebné úpravy.

7 6 3 Doporučení

Hlavními doporučeními pro přechod na euro jsou:

- > nové IS, které budou zavedeny po přijetí eura – jasně definovat požadavky na dodavatele – zapracování plné funkcionality pro práci s eurem,
- > nové IS, které budou zavedeny před přijetím eura – jasně definovat požadavky na dodavatele – zapracování plné funkcionality pro práci s eurem a rovněž zabezpečení funkcionalit spojených s přechodem na euro,
- > existující systémy – požadavek na dodavatele k zabezpečení funkcionalit spojených s přechodem na euro v rámci smluv o údržbě,
- > důsledná analýza systémů zpracovávajících ekonomické údaje,
- > zpracování analýzy dopadů potřebných úprav IS na ostatní IS organizace – propojenost systémů,
- > příprava akčního plánu implementace funkčnosti spojené s přechodem na euro do IS,
- > příprava strategie a plán testování s dostatečnou časovou rezervou,
- > koordinace jednotlivých projektů, dokumentace společných pravidel, problémů, jejich řešení apod.,
- > na centrální úrovni vytvořit pozici koordinátora pro každé profesní sdružení.

7 7 Seznam úkolů v oblasti informačních a statistických systémů

Vytvořit matici informačních systémů veřejného sektoru s definováním vzájemných vazeb.

zodpovídá: MF ČR

termín: €-3

Provést specializovaný audit informačních systémů veřejného sektoru se zaměřením na schopnost systémů k přechodu na euro.

- > **zodpovídá:** Zodpovědná osoba, koordinace NKS (pracovní skupina pro informatiku a statistiku)
- > **termín:** €-3

Připravit metodické usměrňování pro tvorbu nových informačních systémů s ohledem na garance jejich kompatibility s eurem.

- > **zodpovídá:** Zodpovědná osoba, koordinace NKS (pracovní skupina pro informatiku a statistiku)
- > **termín:** €-3

Vypracovat a zveřejnit metodické usměrňování pro postup konverzních prací s historickými údaji.

- > **zodpovídá:** Zodpovědná osoba, koordinace NKS (pracovní skupina pro informatiku a statistiku)
- > **termín:** €-3

Vypracovat a zveřejnit seznam kritických faktorů, kterým je nevyhnutelné věnovat pozornost v procesu přípravy systémů na přechod na euro.

- > **zodpovídá:** Zodpovědná osoba, koordinace NKS (pracovní skupina pro informatiku a statistiku)
- > **termín:** €-4

Připravit doporučení pro soukromý sektor týkající se budování nových informačních systémů, úprav existujících informačních systémů, konverze historických a statistických údajů.

- > **zodpovídá:** Zodpovědná osoba, koordinace NKS (pracovní skupina pro informatiku a statistiku)
- > **termín:** €-4

Vypracovat a zveřejnit upravené statistické formuláře.

- > **zodpovídá:** ČSÚ ve spolupráci s věcně příslušnými ministerstvy
- > **termín:** €-1

Vypracovat metodiku konverze statistických údajů.

- > **zodpovídá:** ČSÚ
- > **termín:** €-2

Provést integrační test centrálních systémů pro oblast řízení veřejných financí.

- > **zodpovídá:** Zodpovědná osoba, koordinace NKS (pracovní skupina pro informatiku a statistiku)
- > **termín:** €-1

Provést integrační test informačních systémů bankovního sektoru.

- > **zodpovídá:** ČNB
- > **termín:** €-1

Část III Slovník základních pojmů

Česká národní banka (ČNB) a euro – klíčová instituce v procesu přípravy na zavedení eura. Hlavním úkolem centrální banky bude především zavedení bankovek a mincí do oběhu, stažení národní měny, přizpůsobení platebních systémů a spolupráce s bankovním sektorem a dalšími institucemi poskytujícími finanční služby při přechodu na euro. Vedle vlády se bude zásadním způsobem podílet na rozhodnutí, zda a kdy ČR požádá o vstup do ERM II. Z důvodu splnění institucionálních podmínek pro vstup do eurozóny bude nevyhnutelné provést změnu zákona o ČNB, resp. připravit jeho nové znění, neboť soulad zákona se Smlouvou o založení ES a Statutem ESCB a ECB bude předmětem hodnocení v konvergenční zprávě. Role ČNB bude významná pro zabezpečení hladkého přechodu rozhodovacích pravomocí v oblasti měnové politiky na ECB a přenos dalších kompetencí. ČNB se zásadně podílí na činnosti NKS a gesčně zastřešuje činnost pracovní skupiny pro finanční sektor a podílí se společně s ministerstvem financí na řízení činnosti pracovní skupiny pro komunikaci; zástupci ČNB jsou ve všech pracovních skupinách NKS.

Duální cirkulace (duální oběh) – relativně krátké období (v případě ČR v délce trvání dvou kalendářních týdnů) po zavedení eura, po kterou bude možné platit v hotovosti v korunách i v eurech. Na hotovostní platby v korunách by se mělo vracet v euroměně. Jedná se o období, kdy jsou v oběhu obě měny, přičemž euro má status zákonného platidla a koruna je postupně stahována.

Duální označování cen – uvádění cen a peněžních částek v národní měně i v euru. Způsob duálního označování v jednotlivých konkrétních případech bude rozdílný v závislosti na druhu zboží nebo poskytované služby. Z časového hlediska půjde o období navazující na zrušení dočasné výjimky pro zavedení eura a stanovení přepočítacího koeficientu pro vztah mezi korunou a eurem Radou EU. S duálním uváděním cen by se mělo začít zhruba měsíc po stanovení přepočítacího koeficientu a mělo by pokračovat zhruba 1 rok po zavedení eura v ČR.

ECOFIN – Rada EU ve složení ministrů financí a hospodářství členských zemí.

ERM II – mechanismus fixních směnných kursů, ve kterém se musí měna každé země usilující o vstup do eurozóny účastnit minimálně 2 roky před hodnocením konvergence; cílem mechanismu je připravit ekonomiku dané země na fungování v měnové unii. Měna země, která se účastní v ERM II má stanovenou centrální paritu oproti euru a šíří flukтуаčního pásma pro pohyb devizového kurzu. ERM II je založeno na základě mezivládní úmluvy (arrangement) a obsahově navazuje na čl. 121 Smlouvy o založení ES a na její Protokol o kritériích konvergence. ERM II bylo ustaveno Rezolucí Evropské Rady v Amsterdamu 16. června 1997. Podmínkou vstupu je účast v dohodě centrálních bank, k níž ČNB přistoupila 29. 4. 2004. Záměrem ČR (vyjádřeným ve Strategii přistoupení ČR k eurozóně) je setrvat v ERM II pouze po nezbytně dlouhou dobu, tj. omezit členství v systému směnných kursů na 2 roky před vypracováním konvergenční zprávy, která by vyústila do rozhodnutí Rady o zrušení výjimky pro zavedení eura. V realitě však bude pobyt v ERM II z technických důvodů delší – půjde o cca 2,5 - 2 a 3/4 roku před vstupem do eurozóny. Vstup ČR do systému by se tedy měl odehrát brzy na jaře roku „€-3“.

Euro a nové členské země EU – závazek zavést jednotnou měnu byl součástí podmínek pro vstup nových členských zemí do EU. Euro by tedy mělo být zavedeno ve všech nových členských zemích, pokud budou splněny podmínky dle čl. 121 Smlouvy o založení ES. V současné době mají tedy nové členské země EU dočasnou výjimku pro zavedení eura na rozdíl od „starých členských zemí“ Velké Británie a Dánska. Načasování procesu vedoucího ke splnění kritérií pro zavedení eura je politickým rozhodnutím, centrální banky plní v celém procesu převážně analytickou a technickou roli. Jejich role je však zásadní při udržování cenové stability a dále v procesu přístupu do ERM II a při naplňování jeho mechanismu.

Dle článku 121 je vyžadována především kompatibilita národní legislativy vč. legislativy národních centrálních bank s čl. 108 a 109 Smlouvy o založení ES a se Statutem ESCB a ECB a splnění ekonomických (maastrichtských) kritérií – cenová stabilita, dlouhodobé úrokové sazby, stabilita veřejných financí a dále účast v systému měnových kursů

ERM II po dobu minimálně dvou let. Kritéria pro vstup do eurozóny jsou dána Smlouvou o založení ES a jejich plnění je pravidelně každé 2 roky nebo na žádost členské země s výjimkou pro zavedení eura posuzováno na základě konvergenčních zpráv Evropské komise a ECB. Pokud jsou kritéria splněna, Rada (ECOFIN) po projednání Evropskou radou a po konzultaci s Evropským parlamentem rozhodne o zrušení výjimky pro zavedení eura. Kritéria plní členský stát průběžně, pro splnění kritéria kursové stability je však nutné členství v ERM II, přičemž načasování vstupu do tohoto systému je plně v kompetenci členského státu.

Eurozóna – označení pro integrační uskupení členských států Evropské unie, které zavedly euro a na jejichž území je zákonným platidlem měnová jednotka euro.

Evropská centrální banka (ECB) – právním východiskem pro jednotnou měnovou politiku je Smlouva o založení Evropského společenství a Protokol o Statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky. Na základě tohoto statutu byla 1. června 1998 ustavena ECB i Evropský systém centrálních bank (ESCB). ECB byla založena jako řídicí součást ESCB. Pro tu část ESCB, kde bylo zavedeno euro, je používáno označení Eurosystem. ECB a národní centrální banky v něm společně vykonávají činnost, kterou byly Smlouvou a Statutem pověřeny. ECB má právní subjektivitu.

Evropský systém centrálních bank (ESCB) – ESCB se skládá z ECB a národních centrálních bank všech členských států EU (článek 107 odst. 1 Smlouvy) bez ohledu na to, zda zavedly, nebo nezavedly euro.

Eurosystem – Eurosystem se skládá z ECB a národních centrálních bank zemí, které zavedly euro (viz heslo *eurozóna*). V rámci Eurosystemu vykonává ECB řídicí roli, zatímco v rámci celého ESCB roli koordinační. Eurosystem a ESCB budou souběžně fungovat, dokud se všechny členské státy EU nestanou členy eurozóny.

Přepočítací koeficient – nevratný a neměnný kurz určený Radou EU, kterým se přepočítají částky

v národní měně (korunách) na částky v eurech. Je stanoven na 6 platných číslic ve formátu 1 € = xxxxxx jednotek národní měny. Přepočítací koeficienty jsou stanoveny nařízením Rady č. 2866/98 včetně jeho novel. Pro přepočet jsou nařízením Rady (ES) č. 1103/97 ve znění nařízení Rady č. 2595/2000 stanovena závazná pravidla zaokrouhlování. Další podrobnosti budou vloženy do předpisů k zavedení eura v ČR.

Frontloading – předzásobení bank eurobankovkami a euromincemi v době před jejich uvedením do oběhu.

Hospodářská a měnová unie (HMU) – Hospodářská a měnová unie je proces, kterým dochází k harmonizaci hospodářských a měnových politik členských států EU včetně zavedení jednotné měny. Byla tématem jedné ze dvou mezivládních konferencí v prosinci 1990. Smlouva o založení ES stanoví, že HMU bude realizována ve třech etapách:

1. **první etapa** (1. červenec 1990 až 31. prosinec 1993): volný pohyb kapitálu mezi členskými státy, užší spolupráce hospodářských politik a užší spolupráce mezi centrálními bankami;
2. **druhá etapa** (1. leden 1994 až 31. prosinec 1998): konvergence hospodářských a měnových politik členských států (k zajištění cenové stability a zdravých veřejných financí);
3. **třetí etapa** (od 1. ledna 1999): zahájení činnosti Evropské centrální banky, fixování měnových kurzů zemí eurozóny a zavedení jednotné měny.

Dne 1. ledna 1999 11 členských států zavedlo jednotnou měnu euro. Čtyři členské státy nepřijaly jednotnou měnu, buď proto, že se tak rozhodly v rámci protokolů přiřčených ke Smlouvě o založení ES, které jim tuto možnost poskytují – tzv. neúčastnická doložka, tj. opt-out (Velká Británie a Dánsko), nebo proto, že nespĺnily konvergenční kritéria určená Maastrichtskou smlouvou (Švédsko a Řecko). Řecko se stalo dvanáctou zemí eurozóny 1. ledna 2001. Členem HMU se ČR stala automaticky (s dočasnou výjimkou pro zavedení eura) po přistoupení k EU.

Konverze cen – přepočtení peněžních hodnot v českých korunách na eura, případně i opačně s použitím přepočítacího koeficientu. S konverzí cen souvisí i uvádění cen a peněžních částek v obou měnách najednou – duální označování.

Kritéria pro přistoupení k eurozóně – členské země musí pro přijetí eura dosáhnout vysokého stupně udržitelné hospodářské konvergence, která je vyhodnocována na základě plnění tzv. „maastrichtských kritérií konvergence“ uvedených v článku 121 Smlouvy o založení ES a dále podrobněji upravených v tzv. Protokolu o konvergenčních kritériích¹ připojeném ke Smlouvě o založení ES. Jedná se o tato kritéria:

- > **kritérium „dosažení vysokého stupně cenové stability“**, které znamená, že „členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením, jež nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejvýše tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků“,
- > **kritérium „udržitelosti veřejných financí“**, které znamená, že v době šetření se na členský stát nevztahuje rozhodnutí Rady o existenci nadměrného schodku podle článku 104 odst. 6 Smlouvy o založení ES, přičemž Rada rozhoduje o existenci nadměrného schodku podle:
 - > poměru plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k HDP v tržních cenách, který by neměl překročit 3 %, a
 - > poměru veřejného zadlužení k HDP v tržních cenách, který by neměl překročit 60 %.

Při hodnocení, nakolik je plněn požadavek fiskální disciplíny, jsou však brány v úvahu i další faktory stanovené ve Smlouvě o založení ES a souvisejících aktech práva EU, jako jsou dosavadní postup snižování rozpočtové nerovnováhy, příp. existence výjimečných a dočasných faktorů, které k takové nerovnováze přispívají. U členských států s mírou veřejného dluhu k HDP překračující 60 % se předpokládá, že ji budou uspokojivým tempem snižovat k doporučené hodnotě.

¹ Přesný název protokolu je: Protokol o kritériích konvergence uvedených v článku 121 Smlouvy o založení Evropského společenství

> **kritérium „kurzové stability“** se rozumí „dodržování normálního fluktuálního rozpětí stanoveného mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému po dobu alespoň dvou let, aniž by došlo k devalvaci vůči měně jiného členského státu“. Při hodnocení, nakolik je toto kritérium plněno, je kladen důraz na to, aby se směnný kurz vůči euru blížil centrální paritě. Zohledňovány jsou však i další faktory, které mohly vést k apreciaci směnného kurzu.

> **kritérium „konvergence úrokových sazeb“** se odráží v úrovni dlouhodobých úrokových sazeb a znamená, že „v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body průměr úrokové sazby nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků. Úrokové sazby se zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů, s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech“.

Hodnocení však zohledňuje i další faktory jako jsou „výsledky integrace trhů, situace a vývoj běžného účtu platební bilance a posouzení vývoje nákladů na jednotku pracovní síly a jiných cenových indexů“. Plnění konvergenčních kritérií je pravidelně monitorováno Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou v konvergenčních zprávách, vypracovaných dle čl. 121 Smlouvy o založení ES.

Dalším maastrichtským kritériem, které na rozdíl od předchozích nemá výslovně ekonomický charakter, je požadavek na dosažení nezávislosti národní centrální banky a uvedení jejího statutu, resp. legislativy upravující její postavení do plného souladu se Smlouvou o založení ES a Statutem ESCB a ECB.

Kritéria sladění s eurozónou – vstupem do eurozóny ztratí ekonomika nezávislou měnovou politiku (tj. možnost používat úrokové sazby a měnový kurz jako nástroje přizpůsobení se ekonomickým šokům). Pro makroekonomickou stabilitu existují po přijetí společné měny určitá rizika a velikost těchto rizik zkoumají tzv. analýzy sladění (vysoká míra sladění snižuje náklady

a zvyšuje přínosy jednotné měny; existence funkčních přizpůsobovacích mechanismů snižuje náklady a dostatečná je pak i nižší míra sladění). V České republice je v návaznosti na usnesení vlády č. 1026 ze dne 13. října 2003 tato připravenost ekonomiky na přijetí eura vyhodnocována jednou ročně vládě předkládaným materiálem „Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou“.

Madридský scénář (scénář s přechodným obdobím) – jeden z možných scénářů zavedení eura; využívá přechodného období, kdy je euro zavedeno nejprve v bezhotovostní podobě a národní měna se stává podjednotkou eura (tzv. nesetinnou denominací podle přepočítacího koeficientu). Během přechodného období si bankovky a mince znějící na národní měnu zachovávají platnost, bankovky a mince v euru nejsou oficiálním platidlem a mezi bezhotovostním a hotovostním zavedením eura existuje přechodné období v maximální délce tří let. V bezhotovostním styku lze používat jak národní měnové jednotky, tak i euro, přičemž je uplatňováno pravidlo dobrovolnosti.

Měnová suverenita – nezávislý výkon měnové politiky jako nástroje ovlivňování ekonomiky, který je prováděn centrální bankou dané země. Po vstupu do eurozóny dochází ke ztrátě této měnové suverenity, kde rozhodovací pravomoc při stanovení měnové politiky přechází na Evropskou centrální banku (ECB). Národní centrální banky zemí eurozóny (viz heslo Eurosystem) se podílí na výkonu společné měnové politiky.

Ministerstvo financí ČR a euro – z usnesení vlády č. 1510 ze dne 23. 11. 2005 vyplývá, že ministerstvo financí je gestorem celého procesu přípravy na zavedení eura. Je také gestorem pracovní skupiny NKS pro veřejné finance a veřejnou správu a společně s ČNB spolugestorem pracovní skupiny pro komunikaci. Ministerstvo financí se prostřednictvím národního koordinátora pro zavedení eura jako předsedy NKS podílí na řízení činnosti NKS a má zástupce ve všech pracovních skupinách. V rámci ministerstva financí je také zřízen Organizační výbor NKS, který zajišťuje organizační a administrativní zázemí procesu zavedení eura v České republice.

Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR (NKS) – založena na základě usnesení vlády ČR č. 1510 ze dne 23. 11. 2005 jako základní jednotka institucionálního zajištění zavedení eura v ČR. Povaha NKS je meziresortní a skládá se ze zástupců ministerstva financí, České národní banky, ministerstva průmyslu a obchodu, ministerstva vnitra, ministerstva zahraničních věcí, ministerstva informatiky, ministerstva spravedlnosti a úřady místopředsedy vlády pro evropské záležitosti. Cílem NKS je především vypracování Národního plánu zavedení eura v ČR (s termínem nově stanoveným do konce března roku 2007 – viz usnesení vlády č. 1200 ze dne 25. 10. 2006) a jeho realizace, koordinace procesu přípravy na zavedení eura (např. rozhodnutí o podobě komunikační strategie) a přijímání nezbytných doporučení vládě ČR (např. doporučení v otázce volby konkrétního scénáře zavedení eura v ČR). NKS rozhodla o zřízení pracovních skupin, jejichž účelem je především zpracování příslušné části Národního plánu zavedení eura v ČR a poskytování odborných informací pro strategické rozhodování NKS. Předsedou NKS je národní koordinátor zavedení eura v ČR, který byl jmenován výše uvedeným usnesením vlády.

Národní koordinátor zavedení eura v ČR – předseda Národní koordinační skupiny pro zavedení eura jmenovaný vládou. Řídí činnost NKS, koordinuje činnost pracovních skupin NKS a koordinuje přípravu na zavedení eura v rámci celé České republiky, zejména pak zpracování a realizaci Národního plánu zavedení eura.

Národní plán zavedení eura v ČR – dokument upravující proces přípravy na zavedení eura včetně popisu nezbytných opatření, která musí být v souvislosti se zavedením eura učiněna ve všech oblastech včetně příslušných harmonogramů (tj. manuál, který musí obsáhlým způsobem odpovědět na otázky „co“, „kdo“, „kdy“ a „jak“). Národní plán zavedení eura v ČR byl vypracován a předložen vládě ČR na základě usnesení č. 1510 ze dne 23. listopadu 2005 a následně schválen vládou dne 11. dubna 2007. Národní plán bude každoročně aktualizován, aby dostatečně reflektoval dosavadní zkušenosti z procesu přípravy na zavedení eura. Obsahem

národního plánu není kontrola plnění maastrichtských kritérií, ani sledování hospodářských politik, která mají splnění těchto kritérií zabezpečit, ale jedná se o dokument vymezující institucionálně-technickou stránku přípravy na zavedení eura.

Obecný zákon o zavedení eura – základní právní předpis, který v návaznosti na přímou použitelné předpisy EU upraví základní právní rámec pro zavedení eura. Měl by především obsahovat: obecná ustanovení o přechodu národní měny na euro včetně stanovení duálního oběhu; pravidla výměny oběživa, způsob přepočtu národní měny na euro; pravidla pro zaokrouhlování; pravidla pro duální oceňování; případné úpravy právních předpisů v souvislosti se zavedením eura a zmocňovací ustanovení, základní ustanovení týkající se kontroly a dozoru nad procesem přechodu k euru.

Organizační výbor NKS – je zřízen v rámci ministerstva financí pro zajištění organizačního a administrativního zázemí procesu zavedení eura v České republice. Vedoucí Organizačního výboru NKS je pak zástupcem národního koordinátora zavedení eura v ČR. Mezi hlavní činnosti tohoto výboru patří organizační podpora činnosti NKS, shromažďování a distribuce informací týkajících se praktických aspektů zavádění eura v jiných zemích EU, podpora vzájemné komunikace NKS a pracovních skupin a pracovních skupin navzájem, koordinace externí komunikace NKS a celkově koordinace aktivit průřezového charakteru.

PAN II – expertní skupina (plný název: Public Administration Network II), která je zřízena Evropskou komisí při DG ECFIN a sdružuje zástupce zemí, jež se připravují na zavedení eura. V rámci této skupiny jsou pravidelně diskutovány technické, legislativní, procesní a další institucionální otázky zavedení eura, je vyhodnocován proces příprav v jednotlivých zemích a jsou zpracovávána doporučení pro další postup.

Phasing-Out – scénář zavedení eura s využitím období postupného zrušení. Tento scénář je možný pouze v kombinaci se scénářem „velký třesk“ a jeho podstatou je pravidlo, že po určitou dobu po zavede-

ní eura (max. však po dobu jednoho roku) je možné používat vybrané právní nástroje znějící na národní měnu (jde tedy o dílčí výjimku z obecné zásady, že po zavedení hotovostního eura nelze používat národní měnové jednotky v nových právních nástrojích), přičemž použití této zásady by mělo být časově a věcně omezeno na určité oblasti. Platební úhrady jsou však možné pouze v eurech.

Pracovní skupiny NKS – NKS rozhodla o ustavení těchto odborných pracovních skupin: pro legislativu, pro finanční sektor, pro komunikaci, pro veřejné finance a veřejnou správu, pro informatiku a statistiku, pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele. Účelem pracovních skupin je především vypracování příslušné kapitoly Národního plánu zavedení eura v ČR a jeho realizace, výstupy slouží jako základní podklad pro strategické rozhodování NKS. Činnost pracovní skupiny řídí a koordinuje její předseda a každé pracovní skupině byl určen gestor, kterým je úřad příslušného člena NKS.

Právní zásady k euru – v souvislosti se zavedením eura budou uplatňovány některé zásady vyplývající z evropské legislativy, kterou bylo zavedeno euro: nesmí být používán jiný přepočítací koeficient než ten, který bude stanoven Radou EU, zavedení eura nesmí ovlivnit platnost smluv a jiných právních nástrojů; zavedení eura nesmí být důvodem jejich změny nebo ukončení; přepočítávání z korun na eura bude možné pouze na základě přijatých pravidel pro přepočítávání; zavedení eura nesmí poškodit občany a tuto zásadu musí odrážet přijatá pravidla pro přepočítávání.

Předpisy EU k euru – Evropská měnová unie spadá do výlučné pravomoci Evropského společenství, které stanoví její právní rámec. V primárním právu jsou jeho součástí články 105 – 124 Smlouvy o založení ES, Protokol o Statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky, Protokol o konvergenčních kritériích a též Protokol o postupu při nadměrném schodku. Pro nové členy EU je významné ustanovení čl. 4 Aktu o podmínkách přistoupení k EU, na jehož základě se nové členské země účastní hospodářské a měnové unie s dočasnou výjimkou pro zavedení eura.

V oblasti sekundárního práva v současné době upravují zavedení eura a jeho používání především tři základní nařízení Rady ES přijatá v letech 1997/1998 v souvislosti se zavedením eura a následně novelizovaná při rozšíření eurozóny o Řecko a také v souvislosti s předpokládaným zavedením eura v některých nových členských zemích EU v blízké budoucnosti:

- > nařízení Rady č. 1103/97 ze dne 17. června 1997 o určitých ustanoveních týkajících se zavedení eura ve znění nařízení Rady č. 2595/2000;
- > nařízení Rady č. 974/98 ze dne 3. května 1998 o zavedení eura ve znění nařízení Rady č. 2596/2000 a č. 2169/2005;
- > nařízení Rady č. 2866/98 ze dne 31. prosince 1998 o přepočítacích koeficientech mezi eurem a měnami členských států zavádějících euro ve znění nařízení Rady č. 1478/2000 a č. 1086/2006.

Přechodné období – období mezi zavedením bezhotovostního a hotovostního eura. V hotovosti existuje jen národní měna, která má status zákonného platidla, bezhotovostní platební styk může probíhat jak v národní měně, tak i v eurech. Při vzniku eurozóny trvalo přechodné období od 1. 1. 1999 do 31. 12. 2001. Scénáře zavedení eura „velký třesk“ a „Phasing-Out“ s přechodným obdobím nepočítají.

Referendum k euru – Česká republika se k přijetí eura zavázala podpisem Aktu o přistoupení ČR k EU (dále jen Akt). S podmínkami vstupu, které jsou obsaženy v Aktu o přistoupení vyslovili občané v referendu souhlas. V souladu s čl. 4 Aktu se ČR účastní Hospodářské a měnové unie jako stát, na který se vztahuje (dočasná) výjimka ve smyslu čl. 122 Smlouvy o založení ES. Na základě čl. 2 Aktu se ČR zároveň zavázala dodržovat právo Evropského společenství, jehož součástí jsou i tzv. maastrichtská konvergenční kritéria podmiňující přijetí eura, resp. vstup do eurozóny. Po splnění konvergenčních kritérií a vyjádření vůle České republiky do eurozóny vstoupit, rozhodne Rada EU, na doporučení Evropské komise, o vstupu ČR do eurozóny. Plnění konvergenčních kritérií vyhodnocují Evropská komise a Evropská centrální banka pravidelně či

na žádost členského státu mimořádně, v rámci tzv. Konvergenčních zpráv dle čl. 121, resp. 122 Smlouvy o založení ES. Celá procedura přijetí eura je určena platným právem Evropského společenství a je pro ČR závazná. S ohledem na závazek ČR splnit tzv. maastrichtská konvergenční kritéria a následně přijmout euro by případné referendum k přijetí eura v ČR mohlo mít nanejvýš konzultační charakter, resp. mohlo by se vztahovat pouze k otázce jeho konkrétního načasování, protože v případě odmítnutí eura jako takového by se Česká republika dostala do rozporu se svými závazky vyplývajícími z členství v EU.

Scénáře zavedení eura – k přijetí eura může dojít na základě tří základních scénářů, které se odlišují jednotlivými fázemi zavedení eura do bezhotovostního a hotovostního oběhu a délkou přechodného období. Smlouva o založení ES přímo neupravuje otázku scénáře přechodu na jednotnou měnu, to je upraveno sekundárním právem, konkrétně nařízením Rady č. 974/98 ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení z věcného hlediska definuje tyto možné scénáře zavedení eura:

- > scénář s využitím přechodného období (tzv. madridský scénář)
- > jednorázový přechod na euro, tzv. „velký třesk“ (též označovaný jako Big Bang)
- > jednorázový přechod na euro s využitím fáze postupného zrušení, tzv. Phasing-Out.

Volba konkrétního scénáře zavedení eura je na rozhodnutí země usilující o vstup do eurozóny.

Strategie přistoupení ČR k eurozóně – materiál upravující základní rámec pro přijetí eura, který byl zpracován ve spolupráci Ministerstva financí ČR, Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a České národní banky a byl schválen usnesením vlády č. 1026 ze dne 13. října 2003. Na základě vládního usnesení č. 1231 ze dne 25. října 2006 bylo v souvislosti s vyhodnocením plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění České republiky s eurozónou rozhodnuto, aby Česká republika neusilovala v roce 2007 o vstup do kurzového mechanismu ERM II a ministru financí bylo uloženo,

aby ve spolupráci s guvernérem České národní banky posoudil strategii zavedení eura v České republice. Výsledky tohoto posouzení mají být předloženy vládě v termínu do 31. srpna 2007.

Statut ECB – upravuje postavení Evropské centrální banky (ECB) a základní pravidla jejího fungování; je součástí (protokolem) Smlouvy o založení ES.

Subfrontloading – sekundární předzásobení: předzásobení obchodů a podniků eurem a zabezpečení včasné distribuce hotovosti obyvatelstvu přípravou bankomatů, hotovostních výběrů a pošt. Realizace tohoto postupu navazuje na úspěšné předzásobení bank eurobankovkami a euromincemi (viz též frontloading). Oficiálně je možné předzásobení obyvatelstva pouze mincemi ve zvláštních sadách (starter kits).

TARGET – transevropský expresní automatizovaný systém hrubého zúčtování v reálném čase. Je to systém pokrývající evropské teritorium, který slouží pro zúčtování plateb v euru v reálném čase, a to zejména pro potřeby výkonu měnové politiky v rámci eurozóny. ČR se musí nejpozději se vstupem do eurozóny napojit na tento systém, resp. na TARGET II (v současnosti probíhá v rámci EU příprava na přechod na tento nový systém).

„Velký třesk“ (scénář jednorázového přechodu na euro) – také označován jako „Big Bang“; jeden z možných scénářů zavedení eura; jednorázové zavedení eura, tj. jeho současné zavedení do hotovostního a bezhotovostního oběhu bez přechodného období. Od zavedení hotovostního eura mohou nově vydané právní nástroje (např. faktury, účtenky, smlouvy a jiné dokumenty obsahující peněžní částky) znít pouze na euro, dosavadní právní nástroje znějící na národní měnové jednotky se přepočtou pomocí přepočítacího koeficientu. Vláda ČR schválila variantu jednorázového komplexního přechodu na euro se současným zavedením bezhotovostního i hotovostního eura v jeden časový moment jako scénář zavedení eura v České republice, a to usnesením č. 1200 ze dne 25. října 2006.

Výjimka pro zavedení eura – dočasná úleva členské země EU z povinnosti zavést euro jako měnu a zákonné platidlo, již mají nové členské země EU do doby, než splní potřebná kritéria pro zavedení eura (tzv. maastrichtská konvergenční kritéria). Striktně vzato tato výjimka dle čl. 122 Smlouvy o založení ES, která znamená, že na členský stát s výjimkou se nepoužijí některá ustanovení Smlouvy, zejména pak zavedení eura, je svojí podstatou odkládací podmínkou. Po splnění příslušných podmínek (viz heslo *Kritéria přistoupení k eurozóně*) zruší výjimku Rada EU a to na základě zpráv vypracovaných Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou dle čl. 121 odst. 1 Smlouvy o založení ES.

Aktuální informační zdroje

Všechny materiály obsažené v této publikaci i další studie a dokumenty jsou k dispozici na internetových stránkách:

Národní koordinační skupina
pro zavedení eura v ČR

www.mfcr.cz/euro

Informační portál o zavedení eura v ČR

www.zavedenieura.cz

Pro získání přehledu o zavádění eura je možno využít také následující informační zdroje:

Česká národní banka

www.cnb.cz/cz/mezinarodni_vztahy/euro

Euroskop

www.euroskop.cz/euro

Evropská komise

ec.europa.eu/euro

Evropská centrální banka

www.ecb.int/bc

Pro jakékoli další informace týkající se procesu příprav na zavedení eura v České republice je možné kontaktovat Organizační výbor NKS, a to na emailové adrese: euro@mfcr.cz